55. SAYI
Dergi
ŞALOM
ISSN 2146-7005
NİSAN 2016 10TL
Sen de mi PRIMO?
Lambadaki CİN
GONCA WILCO & VAN HERPEN
Tina Varon ile 'Masumiyet' üzerine
CAPE TOWN'da Renk, renklilik
Hitler'e insan denebilir mi?
PARİS'TE lezzet avcılığı
TUNA KİREMİTÇİ
Her romanı başka, her yazdığı aşk

VAKKO
VAKKO.COM

AİLE PRESTİJ ÜNİVERSİTELER 3.HAVALİMANI YATIRIM 3.KÖPRÜ KOMŞULUK ZEKERİYAKÖY

ŞİMDİ ZEKERİYAKÖY ZAMANI

terrace plus

terrace doğa

terrace vadi

terrace hayat

Koç Üniversitesi	8 dk
Boğaziçi Üniversitesi Sarıtepe Kampüsü	6 dk
Özel Açı Okulları	10 dk
British International School	5 dk
Doğa Koleji	8 dk
Hisar Eğitim Vakfı Okulları	15 dk
İstinyepark	14 dk
Kanyon	20 dk
Metrocity	20 dk
Acıbadem Tıp Merkezi	2 dk
Acıbadem Maslak	15 dk
3.Havalimanı	15 dk
Atatürk Havalimanı	40 dk
Çayırbaşı Tüneli	5 dk
Sarıyer	7 dk
Maslak	15 dk
Taksim	35 dk
3.Köprü	5 dk
FSM Köprüsü	20 dk
Boğaziçi Köprüsü	25 dk
Metro	10 dk
E-5	20 dk
TEM	18 dk

Eğitim · Alışveriş · Sağlık · Ulaşım

MODA SOSYAL YAŞAM STİL LÜKS CADDE KEYİF SAHİL ALIŞVERİŞ PARKLAR TREND KONFOR KALİTE BAĞDAT CADDESİ

BAĞDAT CADDESİ'NDE TERRACE ÇAĞI BAŞLIYOR

cadde terrace

terrace cadde 251

aktan terrace

ıhlamur terrace

marin terrace

▶ Dünya Markaları ▶ Seçkin Mekanlar ▶ Yemyeşil Parklar ▶ Konforlu Yaşam

444 2002

İNANLAR Merkez Tanıtım Ofisi:
Terrace Fulya Hakkı Yeten Cad. No: 11 Fulya - İstanbul

ZEKERİYAKÖY Tanıtım Ofisi:
Uskumruköy / Kilyos Cad. No: 270 Sarıyer - İstanbul

/inanlarkurumsal

www.inanlar.com

TERRACE LIDO

BU YAZ TATİLDE ADA'LIYIZ

Her şeyi sizin için düşündük tek ihtiyacınız valiziniz :)

İstanbul - Büyükada

minimum **15 gün kiralama**

otel konforunda yaz tatili

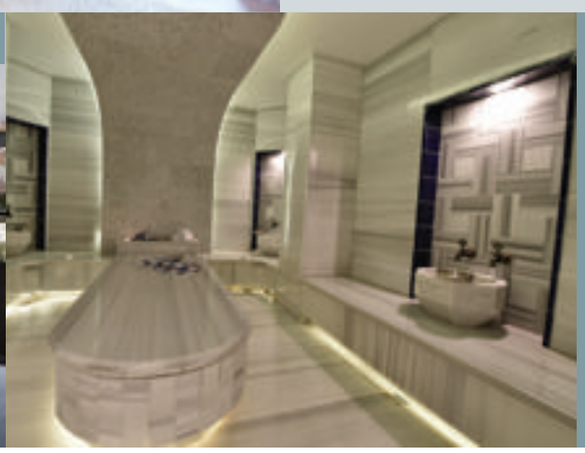

- Açık yüzme havuzu
- Güneşlenme terası
- Fitness center
- Sauna
- Türk hamamı
- Masaj odası
- Ortak bahçe
- Özel güvenlik

Terrace Lido ön rezervasyon için arayınız.

0212 **215 54 54**

İNANLAR 51 yıl 1965

Editörden...

Bu günlerde keyfi yerinde hiç kimse yok etrafımızda. Nasıl olsun ki? Sokakta yüzler asık, gözler gülmüyor, ağır bir karamsarlık var ortamda. Güney Doğu'dan her gün gelen şehit haberleri, Ankara'da peş peşe iki terör saldırısının ardından Beyoğlu'nda yaşanan terör olayı, Brüksel'de eş zamanlı iki patlama... Yitirilen canlar, onlarca yaralı, kayıpların ardından dökülen gözyaşları. Üstüne üstlük terör tehdidi uyarıları... İçimiz sızlıyor, kabuğumuza çekiliyoruz. Ancak hayat devam ediyor, etmek zorunda çünkü. Hem de geleceğe yönelik umutlarımızı yitirmeksizin.

Elinize ulaşan Şalom Dergi'nin 55. sayısının tanıtımını yaparken, Holokost'u Anma Günü'nün bu yıl 5 Mayıs Perşembe'ye denk geldiğini anımsatıyor, bu vesile ile *"Hitler'e 'insan' denebilir mi?"* başlıklı araştırma yazısı ile *"Holokost hakkında bilmedikleriniz"* başlıklı, gözden kaçmış ilginç olaylara değinen yazıyı okumanızı salık veriyorum.

İtalyan kimyager/yazar *Primo Levi*'yi Holokost'tan soyutlamak mümkün mü? Tartışmalı ölümünü/intiharını Holokost geçmişinin yükünü taşımaya dayanamadığı şeklinde yorumlayanlar da var. Ne badireler atlatmış, nasıl bir cehennemden kurtulmuştu, ama hayata bağlıydı. *"Sen de mi Primo?"* yazısı 1987 yılının bir Nisan günü aramızdan ayrılan ünlü yazarın anısına kaleme alındı.

Bu ay çok renkli söyleşi konuklarımız var. Fotoğrafını dergimizin kapağına taşıdığımız ünlü yazar *Tuna Kiremitçi*'yi köşe yazarı, müzisyen, sinemacı gibi farklı kimlikleriyle tanıma fırsatını buluyoruz.

Çok yönlü *Van Herpen* çifti de dergimize bu ay renk kattı. *Gonca Gürses Van Herpen* soprano, eğitmen, sesle şifa terapisti... *Wilco Van Herpen* aşçı, fotoğrafçı, belgesel programcısı. Buyurun keyifli sohbetlerine ortak olun.

Sanat çevresinden diğer bir söyleşi konuğumuz heykeltıraş *Tina Varon*. Eserleri olan bebekler, sanatçının içindeki çocuğa ulaşarak saflığın gücünü yakalama arzusunu yansıtmakta. Sergi devam ediyor, acele edin.

Paris'te bir müze var, adı *"Lumière de l'œil"*... Her türlü eski lambayı görebileceğiniz, dünyanın tek alevli lambalar müzesi. Sahibi yıllar önce Türkiye'den Fransa'ya göç etmiş *Ara Kebapçıoğlu*. İzel Rozental'in eski dostu Ara Kebapçıoğlu ile gerçekleştirdiği *"Lambadaki Cin"* başlıklı söyleşi çok ilginç.

Dünya Yahudileri 22 Nisan'dan itibaren bir hafta boyunca İsrailoğulları'nın Mısır esaretinden kurtuluşunun anısına Pesah Bayramını kutlayacak. Pesah ile gelen özgürlük ruhunun sürekli olmasını, insanlığa huzur ve barış getirmesini dilerim.

nellybarokas@gmail.com

Nelly BAROKAS

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına sahibi
Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni
İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Işık Sivil Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü
Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü
İsak Behar

Sayfa Tasarımı
Semra Öner
Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı
Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu
Nelly Barokas, Gila Erbeş, Tuna Saylağ, Suzan Nana Tarablus, Aylin Yengin

İdari Koordinatör
Anet Pase

Yönetim Yeri
Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44
F: (0212) 231 92 83
www.salomdergi.com

Basıldığı Yer
Gezegen Basım Ltd.Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi, 2. Cadde, No:202/A Bağcılar İstanbul
Tel: (0212) 325 7125
www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü
Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda satılmaktadır.

ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR

Ayın Söyleşileri

22 On parmaklarında on marifet bir çift
GONCA&WİLCO VAN HERPEN

14 Her romanı başka, her yazdığı aşk
TUNA KİREMİTÇİ

50 Dünyanın tek gaz lambası müzesi kurucusu
ARA KEBAPÇIOĞLU

66 Özgün heykelleri ile masumiyet üzerine düşünmeye davet ediyor **TİNA VARON**

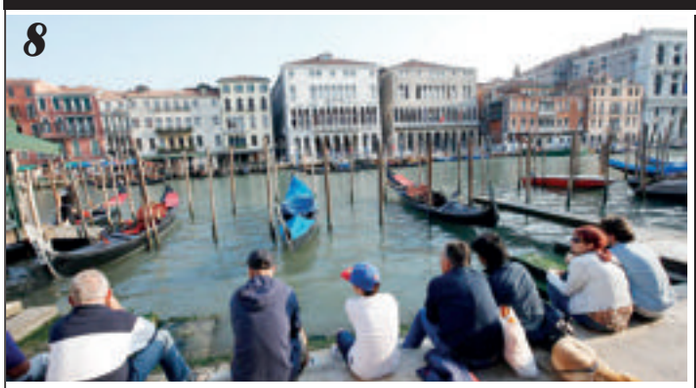

8

içindekiler

8 KİM NASIL NEREDE? Getto'nun 500. yılı Venedik Taciri ile kutlanıyor
Daniel Burman kökenine dönüyor

28 GELENEK Moşe'den alacağımız büyük bir ders var

40 ARAŞTIRMA Hitler'e 'İnsan' denebilir mi?

58 KÜLTÜR Holokost hakkında bilmediklerimiz?

48 BİRİKİMLER Küçük bir Hikâye

30 PORTRE Sen de mi Primo?

82 STİL Yüzyıllardır baş tacı Şapka

84 AKTÜEL Girişimcilik hikâyeleri dünyayı değiştiriyor

88 SİNEMA Türk Sinemasında bağımsızlık rüzgârları - 6

96 SANAT AJANDASI Müzikseverlere konser seçenekleri

30

74 GÜNCEL Şarap hakkında bildiklerimizin ne kadarı doğru?

70 MEKÂN Paris'te lezzet avcılığı

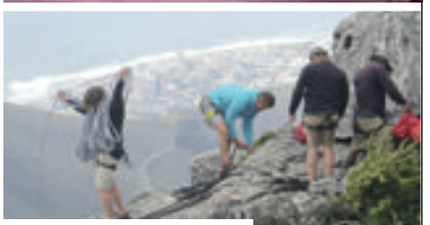

76 SEYAHAT TUTKUSU Cape Town'da renk, renklilik…

84

86 SAĞLIKLI YAŞAM Neden Personal Coaching?

Nelly BAROKAS

LENNY ABRAHAMSON VE "ROOM" FİLMİ

Brie Larson'un En İyi Kadın Oyuncu ödülünü kazandığı Room filminin yönetmeni Lenny Abrahamson İrlandalı koşer bir kasabın oğlu. Abrahamson 2011 yılında, Emma Donoghue'un romanı Room'u okuduktan sonra sinemaya uyarlamaya karar verdi. Yazarına yazdığı duygusal mektubun ardından Abrahamson ile Donoghue Toronto'da bir araya geldiler. Abrahamson'a onayını veren Donoghue basına yaptığı açıklamada, "Lenny kitabı çok iyi özümsemişti, eserin olağandışı yapısını başarı ile aktaracağına inandım" dedi.

Film çekimi sırasında Noah Baumbach, Dustin Hoffman ve Adam Sandler - New York City

GÜÇLÜ OYUNCULAR BİR ARADA

ABD Bağımsız Sinemasının kendini kanıtlamış yönetmenlerinden Noah Baumbach, New York'ta yaşayan bir ailenin hikayesini anlatacağı 'Yen Din Ka Kissa' adlı filmin yönetmenliğini üstlendi. Filmin oyuncu kadrosunda Dustin Hoffman, Ben Stiller ve Adam Sandler bulunuyor. Kadın oyuncu olarak Emma Thomson'un rol aldığı filmin hangi tarihte vizyona gireceği henüz belli olmadı.

DOUGLAS İLE ZETA-JONES'UN KAYAK TATİLİ

Hollywood'un ünlü çifti Michael Douglas ile Catherine Zeta-Jones, dünya jet sosyetesinin akın ettiği, Colorado eyaletinin en lüks ve en pahalı kayak merkezi Aspen'de görüntülendiler. Yılın 300 günü güneşli olan Aspen'de bulunmaktan oldukça mutlu görünen çift, fotoğraflarını fanları ile paylaştılar. Ortak iki çocuk sahibi olan 71 yaşındaki Michael ile 46 yaşındaki Catherine evliliklerinin 15. yıldönümünü geçtiğimiz kasım ayında kutladılar.

BURMAN 'EL REY DEL ONCE' İLE KÖKENİNE DÖNÜYOR

Arjantinli yönetmen Daniel Burman yeni filminde gençliğinin Buenos Aires kentini ve o dönemin kent halkını yansıttığı bir filmin çekimlerine başladı. "El Rey del Once" (The Tenth Man) adlı filmin konusu, Buenos Aires'te Yahudi bir yardım kuruluşunu yöneten Usher (asıl adı Oscar Barilca olan bir Arjantin Yahudi'si) adlı kişi üzerine odaklanıyor. Filmde kendini oynayan Usher'in, oğlu Ariel'i Yahudi kökenlerine çekme çabaları konu edilmekte. Polonyalı bir göçmen ailenin oğlu olan Daniel Burman otobiyografik filminde baba-oğul ilişkisini irdeliyor.

AMY SCHUMER'İN ŞAKASINA ELEŞTİRİ

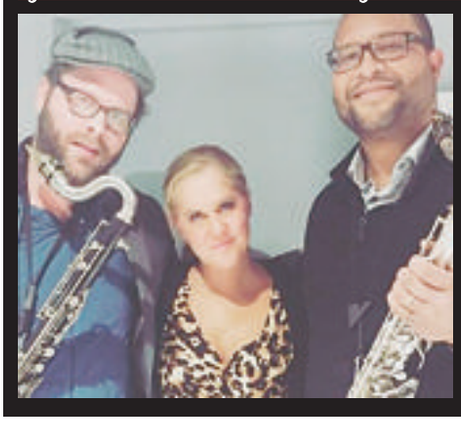

ABD'li Yahudi komedyen Amy Schumer bir klarnetçi ve bir saksafonistin arasında çektirdiği fotoğrafı 'Boynuzlu bir Yahudi' esprisini ekleyerek Twitter'da paylaştı. Sonra bunu "iki boynuzlu Yahudi demek istedim" sözleri ile yineledi. Komedyenin bu esprisi, geçmişte oldukça yaygın olan -Yahudilerin boynuzlu olduğu şeklindeki - nefret dolu önyargıları anımsattığı gerekçesiyle eleştirilere hedef oldu.

Eleştirilere verdiği yanıtta Schumer, tam bir Yahudi eğitimi alarak yetiştiğini, kendisini mizah unsuru olarak kullanmanın Yahudilerde sıkça rastlanan bir şey olduğunu, stand-up programlarında bu yönteme sıkça başvurduğunu söyledi.

Afili I ♥ bonus

AFILI YAZIN, BOŞLUK BIRAKIN, T.C. KİMLİK NUMARANIZI 3280'E GÖNDERİN.

Önceliğimiz, ayrıcalığınız...

İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya havalimanlarında otopark ve vale hizmetlerinde **%50 indirim***

Türkiye'nin her yerinde pazar kahvaltılarında **%30 indirim****

Big Chefs'te **%15 indirim**

150 TL ve üzeri yurtdışı alışverişlerinde **3 taksit imkânı**

Hillside'a özel indirimler ve ayrıcalıklar

* Vale hizmeti, İstanbul, Ankara ve İzmir havalimanlarında bulunmaktadır. Havalimanı otopark ve vale kampanyasında aylık indirim maksimum 200 TL'dir.

** Pazar kahvaltısı kampanyasında haftalık indirim maksimum 50 TL, aylık indirim maksimum 200 TL'dir.

SBERBANK

DenizBank bir Sberbank Grubu kuruluşudur.

DenizBank

/DenizBank | www.afilideniz.com | 0212 340 21 21

Soldan sağa; baba Ted, kızkardeş Joanne, anne Sandra, kayınpeder ve kayınvalidesi Tony ve Jackie Adams

YARDIM SEVER DAVID

Profesyonel futbolcu yaşamına son vermesinin ardından, insana yardım projelerine odaklanan David Beckham, dünyadaki engelli çocuk ve gençlere destek olmak amacıyla düzenlenen ve çok ünlü fotoğrafçılar tarafından çekilmiş imzalı fotoğraflarının açık artırma ile satıldığı geceye katıldı. 40 yaşındaki David'in eşi Victoria ve dört çocuğu o gece yanında olmasa da aile yakınları onu yalnız bırakmadı. David Beckham'ın ebeveyni Ted ve Sandra, kız kardeşi Joanne ile Victoria Beckham'ın ebeveyni Tony ve Jackie Adams konuklar arasında yer aldılar.

AMIR EUROVİSİON'DA FRANSA'YI TEMSİL EDECEK

Küçükken ailesi ile İsrail'e göç eden Paris doğumlu Amir Haddad mayıs ayında İsveç'in Stockholm kentinde gerçekleşecek Eurovision müzik yarışmasında Fransa'yı temsil edecek. İsrail'in Eurovision finallerine kalıp kalmayacağı şimdiden belli değilse de, Fransa'yı temsil edecek Amir Haddad sayesinde bir İsrailli bu yarışmada boy göstermiş olacak. 1984 doğumlu Haddad 8 yaşındayken ailesi ile İsrail'e göç etti, 2011'de ilk albümünü çıkardı. 2006'da ABD kaynaklı 'A Star is Born' adlı müzik yarışmasının İsrail versiyonuna katıldı, 2014'te 'The Voice' yarışmasının Fransız versiyonunda finalist oldu.

ŞARKISINI BESTELEDİĞİ AUSCHWİTZ'E GİDİYOR

İtalyan müzisyen Francesco Gucinni, Nazi vahşeti ve Holokost kurtulanlarının tanıklıklarını okuduktan sonra etkilenmiş ve 1964'te 'The Song of the Child in the Wind (Auschwitz)' adlı eseri bestelemişti. Nazi ölüm kampı ile ilgili bu şarkı ile İtalya'da ünlenmesinden 50 yıl sonra bol ödüllü müzisyen Francesco Guccini Auschwitz'i ziyaret edecek. Bugün 75 yaşında olan döneminin en tanınmış İtalyan bestecisi Guccini, Holokost eğitimi kapsamında yola çıkacak, Memory Train'e (Anı Treni) de refakat edecek.

KENYALI ATLETE BÜROKRATİK ENGEL

Tel Aviv maratonunda birinci olan Kenya'lı Lonah Chemtai, bu yıl Rio de Janeiro'da düzenlenecek Yaz Olimpiyatlarında İsrail'i temsil etmeyi hedefliyor. İsrailli Dan Salpeter ile evli olan Kenyalı atletin bu evlilikten bir oğlu var. Ancak Lonah Chemtai henüz vatandaşlık almamış olması buna engel oluşturuyor. İsrail'in Olimpiyat ekibine girmesinin önünde bürokratik engeller var. Ancak Chemtai, İçişleri Bakanlığı'ndan olumlu yanıt alacağına ilişkin iyimserliğini koruyor. Sekiz yıl önce Kenya elçilik görevlisi olarak İsrail'e giden Chemtai, tanıştığı antrenör Dan Salpenter ile hayatını birleştirdi.

GETTO'NUN 500 YILI 'VENEDİK TACİRİ' İLE KUTLANIYOR

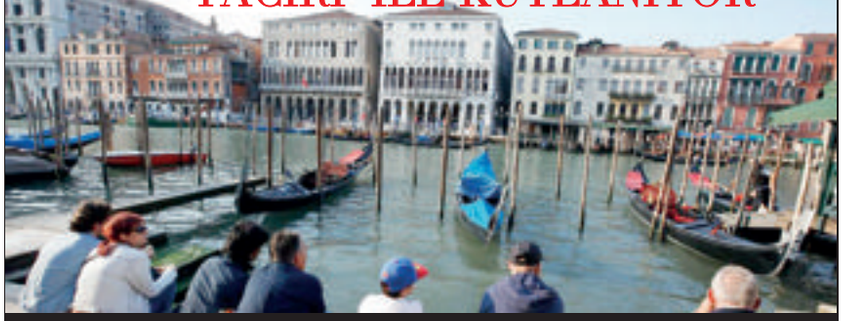

Kent Yahudilerinin asırlarca duvarları ardında yaşamak zorunda bırakıldığı Venedik Gettosu'nun kuruluşunun 500. yılı Shakespeare'in 'Merchant of Venice' (Venedik Taciri) adlı eserinin getto yakınındaki bir mekanda sahnelenmesi ile anılıyor. Mert ayı sonunda başlayan Venedik Gettosu'nun 500. Yıl etkinlikleri Temmuz ayının son haftası 'Venedik Taciri'nin sahnelenmesi ile son bulacak. İtalya Yahudi Cemaatleri Birliği Başkanı Renzo Gattegna bu konuda, "Biz Yahudilerin, baskı ve zulmün bir simgesi olan gettoya nostaljik bir yaklaşımımız yok" dedi.

Hag Pesah Sameah

Amerikan Hastanesi olarak
Pesah Bayramı'nızı en içten dileklerimizle kutlar,
size ve tüm ailenize mutluluklar getirmesini dileriz.

Vehbi Koç Vakfı

AMERİKAN HASTANESİ

GUINNESS REKORTMENİ HOLOKOST KURTULANI

112 yaşındaki Holokost kurtulanı Yisrael Kristal'in dünyanın en yaşlı erkeği olduğu Guinness Dünya Rekorları tarafından onaylandı. Guinness kuruluşu yetkilisi Marco Frigatti, Hayfa kentinde yaşamakta olan Auschwitz kurtulanı Yisrael Kristal'i evinde ziyaret ederek sertifikasını sundu. Dünya rekoru sertifikasını aldıktan sonra Kristal, "Uzun yaşamanın sırrını bilmiyorum. Bunun yukarıdan belirlendiğine be sebebini hiçbir zaman öğrenmeyeceğimize inanıyorum. Benden daha akıllı ve güçlü görünen erkekler vardı ama hayatta kalamadılar. Bizler için geçerli olan çok çalışıp yitirdiklerimizi yeniden yapılandırmaya çalışmaktı" dedi.

DUSTIN HOFFMAN YAHUDİ KÖKENLERİ İLE YÜZLEŞTİ

ABD'li aktör Dustin Hoffman katıldığı bir soyağacı (genealogy) araştırması programında, hiç tanıma fırsatını bulamadığı aile büyüklerinin kaderini öğrendiğinde çok duygulandı. "Köklerini Arama" amacını taşıyan dizi programın konuğu 78 yaşındaki Oscar ödüllü Hoffman, baba tarafından aile büyükleri hakkında bilgi edinirken gözyaşlarına hakim olamadı. Yahudi kimliğinin bilincinde olmaksızın yetişen Hofmann büyükbabası Frank Hoffman'ın, daha sonra da aktör olan Frank'ın babası Sam Hoffman'ın Bolşevikler tarafından öldürüldüğünü, Sam'ın eşi Liba Hoffman'ın Sovyetlerden kaçmayı başardığını bilmiyordu.

NURIT HIRSH'E İSRAİL ÖDÜLÜ

Bugüne dek binden fazla şarkı besteleyen 72 yaşındaki besteci Nurit Hirsh, İsrail'in en yüksek ödülü olan İsrail Ödülü (Pras İsrael) ile onurlandırıldı. 1970'li yıllarda Hirsh'in 'Ve Şuv İthem' adlı bestesi ülkemizde 'Sev Kardeşim' olarak adapte edilmişti. Hirsh'in bestelediği ve orkestra şefliğini yaptığı 'A –Ba-Ni-Bi' adlı eser 1978 Eurovision Şarkı Yarışmasında birinci olmuştu. İyimserliği, barışı, romantizmi yansıtan beste ve güfteleriyle duygulara hitap eden Nurit Hirsh hakkında 'ulusunun sesi' tanımlaması yapılıyor.

'SON OF SAUL' NİYE OSCAR KAZANMIŞ?

Kolombiyalı aktris Paola Turbay, 'Son of Saul' filminin En İyi Yabancı Lisanda Film dalında Oscar ödülüne layık görülmesinin sebebinin sinema endüstrisinde ve özellikle Oscar ödüllerinde oy hakkı olanlar arasında çok fazla Yahudi bulunmasından kaynaklandığını söyledi.
1992 yılı Kolombiya güzeli olan Paola Turbay ilkin Yahudiliğe hakaret oluşturan bir tweet attı, ertesi gün o tweet'i kaldırıp, 'Son of Saul'un ödül almasının sebebini bu şekilde açıkladı.

HİTLER OLDU, TRUMP'I ELEŞTİRDİ

ABD'li komedyen Sarah Silverman, son zamanlarda gündeme getirilen Trump-Hitler benzetmesini stand-up gösterisine taşıdı. Conan O'Brien adlı sunucunun programına konuk olan Silverman, Hitler üniforması giyerek yaptığı gösteride Hitler kimliğine girerek onun adına konuştu, Donald Trump'ı mizahi yoldan eleştirirken, birçok konuda onunla aynı fikirde olduğunu söyledi.

Bir İstanbul Klasiği

Baştan aşağı yenilenen Feriye Palace, enfes konumu ve
büyüleci atmosferiyle sizleri bekliyor.

FERİYE
PALACE
MEETINGS • EVENTS • RESTAURANT

T. +90 212 227 22 17 *F.* +90 212 236 57 99 Çırağan Caddesi No: 44 34347 Ortaköy / İstanbul
www.feriye.com

FOTOĞRAFLAR: TERİ ERBEŞ

Aylin YENGİN

"HER ROMANI BAŞKA, HER YAZDIĞI AŞK"

TUNA KİREMİTÇİ

Kendi hakkında oldukça ilginç bir benzetme kullanıyor Tuna Kiremitçi: Köyün Delisi. Onu eleştirenler, "Ne bu böyle, konuşma diliyle roman mı yazılırmış?" diyorlar. Bazıları ise, sadece aşk konusunu ele aldığı için, şaşırıyor. Ama kim aşk üzerine yazmamıştır ki bugüne kadar? Aşk şarkısı değil midir bütün şarkılar zaten? Âşık olmayan adam niye şiir yazsın ki? Bir insan edebiyatla, müzikle uğraşıyorsa içinde aşk olduğu ve romantik olduğu için uğraşıyordur. Romantizmin, egoizmin panzehri olduğunu düşünüyor: ilginç bir benzetme aslında! Sanatı karşılıklı ilişkiler içinde bir bütün olarak düşünmeyi seven bir sanatçı Tuna Kiremitçi. Bu yüzden de çok farklı sanat dallarından besleniyor. Siz onu yazar olarak tanıyor olabilirsiniz, ama daha ne cevherler var onda...

Sondan başlayalım söyleşimize, son kitabınızla: "Kendi Seven Ağlamaz". Ne anlatıyorsunuz bu yeni çıkan romanınızda?

Kısaca sosyal içerikli bir aşk romanı diyebiliriz. Romanın kahramanı Sitare eski bir çocuk yıldız. Büyüdüğü zaman unutulmuş ve yalnız bir kadına dönüşmüş. Hayatı boyunca gerçek aşkı aramış ama bulamamış. Tam her şeyden umudunu kestiği bir anda, uzak bir Kürt şehrinde çekilecek dizide küçük bir rol buluyor. İstemeye istemeye gittiği, beş ay önce depremle sarsılmış şehirde gerçek aşkla karşılaşacak. Ama onun hiç de beklediği gibi bir şey olmadığını görecek. Hayata ve aşka başka gözlerle bakması gerektiğini. İsteyen yazlık sinemada film izler gibi okuyabilir, isteyen daha hassas aletlerle derinliklerini yoklar. İkisi de kabulüm.

Her yazar kendi hayatından ilham alır derler, sizin en büyük ilham kaynağınız nedir?

İlk şiirim 1991'de Varlık'ta yayımlandı. Yani bu yıl yazı hayatımın 25. yılı. "Kendi Seven Ağlamaz" 10. romanım. Artık yaşadıklarımla yazdıklarımı birbirinden ayıracak kadar profesyonelim. Yine de karakterleri yaratırken kendi içime bakıyorum tabii. Onlarla empati kurabilmek, ete-kemiğe büründürmek için. Bu bakımdan Sitare ile aramızda benzerlikler var. Tıpkı Gustave Flaubert'in "Madame Bovary benim!" demesi gibi. Ayrıca hikâyenin fonunu oluşturan dizi setlerini de kendi deneyimlerimden tanıyorum. Gençliğimde ekmek parası için setlerde epey ter döktüm çünkü. Bir dönem içinde bulunduğum şöhretlerin renkli dünyasının da yabancısı değilim.

Yazı hayatınıza şiirle başladığınızı biliyoruz, neden o yolda devam etmediniz?

Bana Türkçeyi öğreten şairler oldu, evet. Anadilimin potansiyelini, iyi kullanıldığı zaman nasıl genleşebildiğini cumhuriyet sonrası şairlerimiz sayesinde öğrendim. Oktay Rifat'tan Asaf Halet Çelebi'ye, Nâzım Hikmet'ten İsmet Özel'e kadar… Şairlik bence edebiyatın ötesinde ve üstünde bir şey. Şamanlık, simyacılık ya da dervişlik gibi. Sürekli o ruh halinin içinde kalmanız, evrene o gözle bakmanız gerekiyor. Bunu yapamayacağımı anladığım için iyi bir şiir okuru olmakla yetinmeye

karar verdim. Onun yerine şarkılar yazıyorum.

Hayatı dolu dolu yaşayan bir insansınız – ya da dışarıdan öyle görünüyorsunuz – yalnızca sizin gibiler mi yazar / şair olabilir, yoksa hayatı ucundan yakalayanlar da yazabilir mi?

Bu aslında kumaş meselesi. Edebiyat tarihinde Ernest Hemingway gibi maceradan maceraya koşan da var, Behçet Necatigil gibi sıradan ve sakin bir hayat yaşayanlar da. Ben Beyoğlu'nda büyüdüm. 90'larda Beyoğlu şimdiki haliyle karşılaştırıldığında Montparnasse gibi bir yerdi. Emek Sineması, Robinson kitapçısı, Kaktüs Kahvesi, Ses Tiyatrosu, Kemancı ya da Hayal Kahvesi gibi ortamlarıyla… O Beyoğlu galiba içime işledi ve beni kendisine benzetti. Yani İstiklal Caddesi mezunu sayılırım. Gitar çalmayı, aşk yaşamayı, şiir yazmayı, film izlemeyi orada öğrendim. Bu benim şansımdı. Ama Sincan'da memur hayatı süren biri de pekâlâ harika romanlar yazabilir. Hasan Ali Toptaş gibi.

Kitaplarınız edebiyat dünyasında "romantik ironi" olarak değerlendiriyor. Size göre yazdıklarınız ne tür?

Bu değerlendirmeyi vaktiyle Profesör Gürsel Aytaç yapmıştı, ben de itiraz etmedim. Dönüp baktığımda sahiden de yazarken vazgeçmediğim iki şeyin romantizm ve ironi olduğunu görüyorum. Bazen biri bazen de diğeri ağır basıyor.

Çok farklı kitaplar yazsanız da, genel temanız sürekli aşk üzerinde yoğunlaşıyor. A.Ş.K. neyin kısaltması sahi?

Ne yalan söyleyeyim, aşk dışında yazılmaya değer bir şey olduğunu sanmıyorum. Hele şu devirde. Hele şu dünyada. Çocuklar boğularak ya da vurularak ölürken. İnsanlığın acılarına her gün bir yenisi eklenirken. Aragon da "mutlu aşk yoktur" derken buna işaret etmiş aslında. Dünyamız aşk yetmezliği yüzünden yavaş yavaş ölüyor. Hal böyleyken aşkı konu alan romanların küçümsenmesini anlayamıyorum. Tabii ki her sevda romanı pembe dizi olmak zorunda değil. Bir aşk romanı da icabında gayet edebi ve derinlikli olabilir. Sonuçta aşk insanın bir başkasının mutluluğuyla mutlu olabilmesidir. Edebiyat da bu empatiyi yaratmak için var.

"Artık yaşadıklarımla yazdıklarımı birbirinden ayıracak kadar profesyonelim. Yine de karakterleri yaratırken kendi içime bakıyorum tabii. Onlarla empati kurabilmek, ete-kemiğe büründürmek için."

Bir sanatçının başarısına, performansı kadar dış görünüşünün de etki ettiği bir gerçek. Fiziğinizin, okuyucu kitleniz üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

Tam aksine; dış görünüşünüz övgü alınca aptal sarışın muamelesi görüyorsunuz. Kendinizi kabul ettirmeniz daha zor oluyor. Eskiden böyle şeylere kafayı takardım, zamanla umursamamayı öğrendim. Kaldı ki tipi ne olursa olsun insan ancak öldükten sonra gerçekten yazar olur, Efraim Kişon'un dediği gibi. Fani varlığı yazdıklarıyla okur arasından ebediyen çekildiğinde. O zamana kadar ne desek boş!

Romanlarınız yabancı dillere de çevrildi bildiğim kadarıyla, nasıl bir ilgi gördünüz dış piyasada?

Beni yabancı dillerle buluşturan "Dualar Kalıcıdır" adlı romanım. Herhalde mesajından dolayı yabancı yayınevlerinin ilgisini çekiyor. Bir orta Avrupa şehrinde karşılaşan İkinci Dünya Savaşı görmüş Bayan Rosella ile genç öğrenci Pelin'in diyaloğundan oluşur. Dinlerimiz, yaşlarımız, fikirlerimiz farklı da olsa dualarımızın aynı olduğunu ve bunun bizi birleştirdiğini anlatır. Sayesinde dünyanın her yerinden okurlar edindim. Çok güzel yorumlar aldı. Le Monde'un kitap ekine kapak bile oldu.

Okumaktan en çok keyif aldığınız yazarlar (yerli ya da yabancı) kimler?

Döneme göre değişiyor. Bu aralar yine Boris Vian'a taktım mesela. "Günlerin Köpüğü" ve "Kırmızı Ot" bence yazılmış en güzel romantik kitaplar. Ondan önce Kurt Vonnegut'a takmıştım. İronide üzerine yoktur. Scott Fitzgerald ve Ernest Hemingway'i her zaman çok severim. Bu yüzyılda çıkan kitaplar arasında en çok "Ejderha Dövmeli Kız" romanından etkilendim. İyi bir romanda olması gereken tüm unsurlara sahip. Bizim yazarlarımız içinde de hayranlık duyduklarım var tabii: Orhan Pamuk, Hakan Günday, Ece Temelkuran, Hande Altaylı, Irmak Zileli, Yekta Kopan gibi.

Bir dönem Cumhuriyet Gazetesi'nde, sonra Hürriyet'te de yazdınız. Nasıl geldi böyle bir teklif?

Sadece onlar olsa yine iyi! Birgün, Vatan, Aydınlık, Tempo ve Nokta'da da yazdım. İsmimi duyurmama ve yeni şeyler öğrenmeme yardımcı oldu. Ama köşe yazarlığı kariyerimin zirvesi Vatan'daki bir yazımdan sonra Yaşar Kemal'in arayıp kutlamasıdır! Zamanla siyasetten bahsetmekten sıkıldığım için köşe yazmayı bıraktım. Artık sadece kültür-sanat üzerine kalem oynatıyorum. Zaten yeterince siyasete boğulmuş haldeyiz ama daha çok kültüre ve sanata ihtiyacımız var. Sonuçta geleceğe onlar kalacak.

Sanatın her dalındasınız. Sinemacılık kariyerinizden kısaca söz edebilir miyiz?

Mezunu olduğum MSGSÜ Sinema-TV Bölümü'nde öğretim görevlisiyim. Ama üretim anlamında bugüne kadar istediğim kadar faal olamadım. Üç kısa ve bir uzun metraj çektim. Bir romanım da filme uyarlandı. Ama bundan sonra kısmetse bu alana odaklanmayı düşünüyorum. Aslında hayat tek bir sanat için bile kısa.

Bir yandan da şarkı sözü yazıyorsunuz, o yüzden müzik piyasasına da yakın sayılırsınız. Nasıl buluyorsunuz, günümüz Türkçe popüler müziğini?

Müziği çok seviyorum ve ayrım yapmıyorum. Jehan Barbur'dan sonra Mabel Matiz, Mor ve Ötesi'nden sonra Yıldız Tilbe dinleyebilirim. Yine de daha çok rock, indie ve halk müziği meraklısı olduğum söylenebilir. Mesela yeni çıkanlardan Kalben'in sesini çok beğeniyorum. Jacqueline du Pré'nin çellosuyla Elgar yorumları çok hoşuma gidiyor.

"90'larda Beyoğlu şimdiki haliyle karşılaştırıldığında Montparnasse gibi bir yerdi. O Beyoğlu içime işledi ve beni kendisine benzetti. Yani İstiklal Caddesi mezunu sayılırım. Gitar çalmayı, aşkı, şiir yazmayı, film izlemeyi orada öğrendim. Bu benim şansımdı."

"Şairlik bence edebiyatın ötesinde ve üstünde bir şey. Şamanlık, simyacılık ya da dervişlik gibi. Sürekli o ruh halinin içinde kalmanız, evrene o gözle bakmanız gerekiyor."

"Ne yalan söyleyeyim, aşk dışında yazılmaya değer bir şey olduğunu sanmıyorum. Hele şu devirde. Hele şu dünyada. Çocuklar boğularak ya da vurularak ölürken. İnsanlığın acılarına her gün bir yenisi eklenirken."

Rumeli türküleri beni kalbimden vuruyor. Müzisyen olarak batılıların "şehir ozanı" dedikleri türe yakınım. Nick Cave, Francis Cabrel ya da Fikret Kızılok gibi. Müzik bence insanlığın en güzel keşfi.

Boş zamanlarınızda neler yapmaktan hoşlanırsınız? Ya da tatile çıktığınızda ne tür yerlere gitmeyi seversiniz?

Valla, pek boş zamanım olmuyor. Eşimle, oğlumla ya da arkadaşlarımla zaman geçirmeyi seviyorum. Aslında küçük bir dünyam var. Sosyal medyaya temkinli yaklaşıyorum, zaman katili olduğu için. Tatil konusunda öyle deniz-plaj meraklısı değilim, herhalde Bulgaristan göçmeni olduğumuzdan. Yeni şehirler görmek, dağlarda dolaşmak ya da uzun yolda araba kullanmak daha çok hoşuma gidiyor. Kaldı ki o zamanlar bile çalışıyorum aslında, kafamın içinde şarkılar ve hikâyeler dönüp duruyor.

Sırada ne gibi projeleriniz var?

Sözcükler dergisinin her sayısına bir hikâye yazıyorum. Biriktikleri zaman ilk öykü kitabımı oluşturacaklar. Hikâye anlatma konulu atölye çalışması yapıyorum ve geliştirmeyi düşünüyorum. Birkaç film projem var. Grubumuz Atlas ile ve solo olarak iki albüm üzerine çalışmaya başladım. Üniversitede derslere devam edeceğim. Nasıl oldu anlamadım ama hiç olmadığım kadar yoğunum bugünlerde!

TUNA KİREMİTÇİ KİMDİR?

Romancı ve şarkı yazarı-şarkıcı Tuna Kiremitçi Filibe göçmeni bir ailenin çocuğu olarak 1973'de Eskişehir'de doğdu. Yunus Emre ve Dumlupınar ilköğretim okullarında okuduktan sonra, 10 yaşındayken ailesiyle beraber Ankara'ya taşındı. Galatasaray Lisesi'nde okuduğu yıllarda, önemli edebiyat dergilerinden Varlık'ta şiirleri yayınlanmaya başlayan Kiremitçi, liseden mezun olduktan sonra Mimar Sinan Üniversitesi'nde sinema üzerine eğitim gördü. İlk şiir kitabı 1994 tarihli "Ayabakanlar"dır ve bu kitaptaki şiirlerle 1994 Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'nü kazanmıştır. Bunu 1998'de çıkan ikinci şiir kitabı "Akademi" izledi. Aynı yıllarda müziğe de yöneldi ve kendi imkânlarıyla gitar ve basgitar çalmayı öğrendi. Kumdan Kaleler grubunun "Denize Doğru" albümüne solist, besteci, söz yazarı ve gitarist olarak katıldı. İlk romanı "Git Kendini Çok Sevdirmeden" 2002'de yayımlandı ve yeni bir edebiyat kuşağının müjdecisi sayıldı. Bunu Bu İşte Bir Yalnızlık Var (2003), Yolda Üç Kişi (2005), Dualar Kalıcıdır (2007), Küçüğe Bir Dondurma (2009), Selanik'te Sonbahar (2011), Gönül Meselesi (2013) ve Sonun Geldi Sevgilim (2014) romanları izledi. 2013'te arkadaşlarıyla Atlas rock grubunu kuran Kiremitçi, "Selam Yabancı" albümüne solist, besteci ve şarkı sözü yazarı olarak katıldı. Tuna Kiremitçi'nin romanları Fransızcadan Çinceye, Arapçadan Bulgarcaya 12 dilde yayımlanmıştır. "Bu İşte Bir Yalnızlık Var" 2013'te sinemaya uyarlanmış, başrolleri Engin Altan Düzyatan ve Özgü Namal canlandırmıştır. "Dualar Kalıcıdır"ın 2014 tarihli tiyatro uyarlamasında Nurseli İdiz rol almıştır.
Besteleri kendisi dışında Haluk Levent, Ajda Pekkan, Müslüm Gürses, Demet Sağıroğlu, Renan Bilek ve Esin İris gibi sanatçılar tarafından da seslendirilmiştir. Çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı da yapan Tuna Kiremitçi halen eşi ve oğluyla İstanbul'da yaşamaktadır. ■

Aylin Yengin ve Tuna Kiremitçi

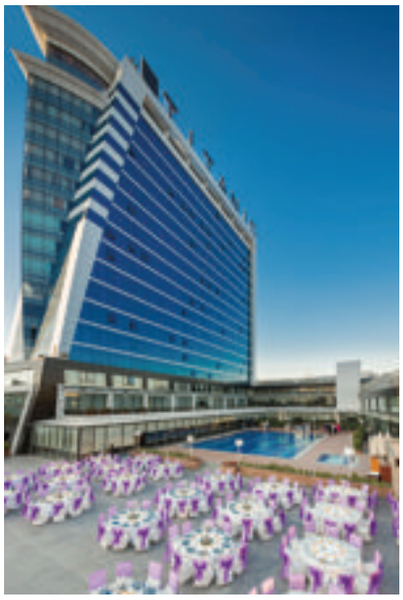

En özel etkinlikleriniz için
özenli hizmetin doğru adresi

Titanic Hotels, Bakırköy ve Bayrampaşa'da, tam donanımlı ve her ihtiyaca cevap verebilecek farklı ebatlarda mekan seçenekleri, profesyonel hizmet kalitesi ve deneyimli ekibi ile özel günleriniz için sizleri bekliyor.

TITANIC
HOTELS

titanic.com.tr

TITANIC HOTELS
ANTALYA | ISTANBUL | BODRUM | BERLIN

Tamara PUR

GONCA & WiLCO VAN HERPEN

Biri soprano, eğitmen, sesle şifa terapisti, anne. Diğeri sanatçı, Hollandalı aşçı, fotoğrafçı, belgesel programcısı, baba… Yollarının kesiştiği şehirde önce birbirlerine âşık, sonra yoldaş ve daha sonra sırdaş oldular. Birbirlerine duydukları aşk'tan yola çıkarak, insanlara ve doğaya karşı ilettikleri sevgi ile aslında birer simyacı onlar… Hollandalı fotoğrafçı, çoğumuzun, İzTv'de yaptığı 'Adım Adım Anadolu' programı ile tanıdığı Wilco Van Herpen ve eşi soprano, ses terapisti Gonca Gürses Van Herpen ile keyifli bir sohbet...

İki ayrı dünyanın ve mesleğin insanlarısınız. Biriniz sesle şifa verirken, diğeriniz doğadaki güzellikleri, kasabaları, köyleri izleterek, yöresel ve değişik tatlarda yemekler pişirip tarifler vererek şifa veriyorsunuz. Nasıl tanıştınız?

Gonca: Ben İstanbul Film Festivalinde tercüman olarak çalışıyordum. Öğrenciydim, aynı zamanda bütün filmleri izlemek istiyordum. Hem tercüme, hem sunum yapıyordum. O zamanlarda Wilco, Hollandalı gazeteci bir arkadaşıyla filmleri izlemek ve yazmak için festivale gelmişlerdi. Beni sahnede görünce çok beğenmiş.

Wilco: Beğenmiş ne demek, her seansta sahnede 1.65 boyunda kızıl saçlı bomba gibi güçlü ve güzel bir kadın duruyordu, hayran kaldım tabii ki ona.

G: Ben festivalin son gününde yine sahnedeyim. Kısa bir konuşma yapıp, "sürçü lisan eylediysek af ola dedim." İzleyiciler arasından sarışın bir tip ayağa kalktı yanındaki arkadaşıyla, hararetle beni alkışlamaya başladı. Yanımda meşhur yönetmen Ümit Ünal vardı, ne olduğumu şaşırdım. Wilco yanımıza geldi.

"Aman Allahım" dedim, *"Bu adam bana âşık."*
Burada bir parantez açıyorum. Bu söyleşinin gerçekleşmesinden birkaç gün geriye gidiyorum şimdi. Tarih 15 Şubat 2016 saat 19.30 Pera'da Adahan Otelin mistik, büyülü atmosferindeyiz. Sekizinci Uluslararası 360 Dereceden Aşk Festivali kutlanıyor. Gonca Gürses Van Herpen sahnede o duru sesiyle şarkılar söylüyor. "So in love (kiss me kate)" , "As Time Goes By (Casablanca)", "My Heart belongs to Daddy…" Wilco şefkatle yanına yaklaşıyor, şişe suyu açıp sessizce Gonca'nın yanındaki sehpanın üstündeki bardağa dolduruyor. Yanından ayrılıp, biraz uzaktan hayran bakışlarla izliyor eşini. İlk günkü gibi… Hepimiz huşu içindeyiz, salonda çıt yok. İlk yarıda sevgili arkadaşım Şalom yazarı Dalia heyecanla diyor ki, "Tamara sen ikisiyle de söyleşi yapmalısın. Benim kalbim de heyecanla çarpıyor, konser sonrası Gonca ve Wilco ile randevulaşıyoruz. Parantezi kapıyorum.

Wilco Hollanda'dan Türkiye'ye 1988'de geldin galiba, sonraki gelişinde 1999'da da yerleştin. İz Tv'de, bir zamanlar karavanınla yaptığın "Wilco'nun Karavanı" programıyla karış karış Anadolu'da herkesin göremediği bir Türkiye'yi gösterdin. Kendini Anadolu insanıyla çok yakın hissettin, nasıl oldu bu yolculuk?

W: Ben ilk kez seksen yedi yılında Türk asıllı sevgilimle gelmiştim buraya. Hollanda'da bir dönem fotoğrafçılık eğitimi aldım. Sevgilimden ayrıldıktan ve Güney Afrika, Namibia gibi ülkelerde gezdikten sonra yeniden Hollanda'ya döndüm. 1995 yılında Gezi Mahallesi olaylarında çekim için İstanbul'daydım. Daha sonra bildiğiniz gibi 1999'da Türkiye'ye geldim, yerleşince epey zorluklardan geçtim. Uzun dönem iş bulamadım. Gonca ile tanıştım ve evlendik. Anadolu'ya gittiğimde, ben etrafımdaki her şeyi, kuru bir süngerin suyu çektiği gibi, çekiyor, izliyor, öğreniyorum; insanları tanıdıkça samimi oluyorum. Genelde insanlar bir yere gitmeden, neresi, nasıl diye, araştırma yaparlar. Ben hiçbir araştırma yapmam. Hiç önyargıyla yanaşmadığım için olumlu-olumsuz düşüncelerim olmaz. Anadolu'lu için kimisi cahil halk der. Ben kimlerle görüştüm. O kadar bilgililer, o kadar muhteşem

"Çok güzel tercüme yaptınız, benim de tercümana ihtiyacım oluyor" diyerek telefon numaramı istedi, o sırada yeniden sahneye sunum için çıkmam gerekiyordu, bir daha görüşemedik. Ancak bir sene sonra tam zamanlı, okulda eğitmenlik yapıyordum, İstanbul Film Festivalinden çağırdılar, tercüme yapmam için. İzinim olduğu festivalin ikinci haftası gittim.

Wilco da, belki karşılaşırız diye festivaldeki bütün filmlere bilet almış, gidiyor. Bir hafta sonra tam ümidini yitirmişken…

W: Gonca merdivenlerden iniyordu, gişenin önünde ona rastladım, elinde notlar. "İnanamıyorum sen!" demişim.

G: Başımı kaldırdım, gözleri ışıl ışıl parlıyordu. Öyle bir enerji aktı ki gözlerinden

şeyler anlatıyorlar ki. Van bölgesinde bir bekçi tanıdım mesela. Senelerce orda çalışmış, kendini geliştirmiş. Fransızca konuşuyor. Anadolu'yu gezerken yaşlı amcaların, kadınların saflıkları, önyargısız oluşları beni çok etkiliyor. Onlar karşılarında bütün bir insan görüyorlar, bu bana çok güzel bir duygu veriyor.

Gonca sen bu konuda neler düşünüyorsun? Almanya'da doğdun, yine farklı bir yaşamdan geldin, enerjiler ve sesle terapi üzerinde çalışıyorsun. Senin yolculuğun nasıl gelişti?

G: Ben öğrenerek bu işi yapıyorum. Wilco'nun ise doğallığında var bu bilgiler ve davranışlar. O çok duyarlı. Wilco için yürüyen bilge diyorum. Aynı zamanda bizler bu çalışmaları yaparken, başka bir köyde başka bir çiftçi toprağa basıyor, elleriyle tohum ekiyor, tarlayı biçiyor. O zaten her an bağlantıda. Ve böyle yaşamak doğallığında var. Aslında biz çok fazla teknolojinin içinde olduğumuzdan ileriye yönelik başımıza neler gelecek bilemiyoruz. Onlar ise doğa bilgeliğinin içinde her şeyi biliyorlar.
Wilco ile onu konuşuyoruz: İleride elektrik kesintileri, ürün bulamamak, yokluk gibi sıkıntılarda ekmeğini yapan, domatesini eken köylü nasıl yaşaması gerektiğini bilecek. Bizler ise bilgisayar sistemi çökünce öylesine kalıyoruz ne yapacağımızı bilemeden.
Sesle Terapi konusuna gelince verdiğim konserlerde izleyicilerin sesimden çok etkilendiklerini ve ağladıklarını gördüm. Bir gün karar verdim dedim ki, "Ben bunu araştıracağım." Colorado Denver, Boulder'da Jonathan Goldman'la Sound Healing/ Sesle Şifa atölyesine katıldım. Ve Türkiye'ye geldiğimde bu alanda çalışmalar yapmaya başladım.

Sesle Terapi bir iyileştirme yöntemi midir? Kişiye ne gibi faydaları var?

G: Evrende her şey titreşmekte. Vücudumuz ve organlarımızın hepsinin ayrı ayrı frekansı var ve bunlar bir araya gelerek uyumlu bir orkestrayı oluşturuyorlar.
Aslında bunun tek yolu budur diye bir şey yok. Sizi iyi hissettiren her ne ise doğada yürüyüş, örgü örmek, dikiş dikmek, anda yaşamaktır önemli olan. Anda yaşamak zaten cennette olmaktır.
Birlikte çalıştığım hocam Jonathan Goldman, "sesle çalışmak milenyumun en kuvvetli şifa aracı" demişti. Bütün yaratılışta her zaman ses vardı. Kuran'da, Tevrat'ta, vs, "önce 'söz' vardı" der. Söz frekans yaratmakla ilgili bir şey. 1990'ların başında, Tainio Teknoloji'den Bruce Taino, insan bedeninin belirli bölümlerindeki frekans seviyelerini ölçen bir frekans monitörü geliştirmeyi başardı. Sağlıklı bir insan bedeninin frekans oranını 62-78 Mhz olarak ölçtü; insan bedeninin 60 Mhz'in civarında grip ve nezleye duyarlı hale geldiğini buldu.
Teorik olarak bedenimizin frekans oranını 60 Mhz üzerinde tutabilirsek, hemen hemen hiç hasta olmayız.
Sesle Terapi bu orijinal titreşimi kaybetmiş vücudumuzu yeniden akort

SÖYLEŞİ FOTOĞRAFLARI: NEDİM MADEN

edip, fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal alanlarımızı şifalandırarak sağlığına kavuşturmayı sağlar. (Uzun süre çalınan bir piyanonun akordunun bozulduğu ve bir akordör tarafından akort edildiği gibi.)
Bilinçli bir şekilde sesle çalışmaya başladığımızda kendi titreşimimizi de dönüştürmeye başlarız. Kendi şahsi iyileşme enstrümanımız olan sesle çalışarak, strese karşı güçlenir, öfke, endişe ve korkularımızı salıvermek ve dönüştürmek için yine kendi sesimizden faydalanırız. Geçmişten bugüne, içimizde biriken ve farkında olmadan bedenimizin dengesini bozan, onu farklı yollarla hasta eden pek çok tortunun temizlenmesi için kullanılan en doğal tedavi yöntemidir sesle terapi. Bunun için güzel bir sese ihtiyaç yok, çünkü herkesin sesi kendine özel ve eşsiz, (aynı parmak izlerimiz gibi☺)

Dünya Sesle Şifa Enstitüsüne kayıtlı ilk Türk Ses Terapisti misin? Sesle Terapi yaparken ne gibi aletler kullanıyorsun?

G: Terapi esnasında kendi sesimi, şaman davulu, ting-shaw, Tibet kâseleri, taşlar, aromalar, kişinin enerji alanını dengelemek için ve pozitif duygu uyandırmak için "akort çatalları" (tuning forks) kullanıyorum. Beynin sağ ve sol lobunu dengelemeye de yarıyor bu çalışmalar. Bildiğim kadarıyla Türkiye'deki ilk Türk sesle terapistim. Ama yetişen gençler var. Duyuyor ve seviniyorum.

Anadolu'da birçok yeri gezerken enerjisi yüksek yerleri hisseder misiniz? Sizce Dünya üzerinde de çakralar var mıdır?

W-G: Eski dönemlerde insanlar bir yere bir tapınak yaptıklarında, daha ileriki yıllarda üstüne bir kilise gelmiş. Onun üstüne bir camii. Oraları enerjisi yüksek yerler olmuş. Şimdi bunlar düşünülmeden yapılıyor. Şimdilerde özel binaların inşa edileceği alanlara bu şekilde bakılmıyor. Eski medeniyetler çok daha bilge idiler. Tanrı ile bütünleşmek için çalışırlardı. Mesela Kapadokya enerjisini yüksek hissettiğim bölgelerden sadece biri. Evet, dünya üzerinde farklı bölgelerde çakralar olduğu söylenir.

Wilco gezilerin esnasında seni şaşırtan ve güldüren neler oldu?

W: Sarı keçiler, Yörükler her sene Konya'ya gidiyorlar. Biz 24 saat onlarla gezdik. Kıyafetleri tertemiz, keçiler ve koyunları ile birlikte geziyorlar. Bir gün kalıp yola devam ediyorlar. Her şeyi topluyorlar, bir plastik poşet bırakmıyorlar. Biz bilgi odaklı yaşıyoruz, onlar doğa odaklı yaşıyorlar.
Komik bir anım ise ocak ayında Çıldır gölündeydik. Çekim yapıyorduk, bir kadın evinde pelikanlara bakıyordu. Her gün onlara balık getiriyordu, onlara şarkı söylüyordu. Bir sabah program yeni başlamıştı, yanıma geldi, gözlerini kapadı, "öp beni" dedi. Ben şaşırdım 85 yaşında bir kadın. Öptüm, gözleri parladı ve bana dedi ki, "aşkın yaşı yok."
G: Ben de programı izlediğimde bu kadın resmen Wilco ile flört ediyor dedim☺.

Gonca senin komik bir anın var mı?

G: Gittiğim mekânlarda, bazen dayanamayıp, buranın akustiği nasıldır? diye merak eder şarkı söylerim. Wilco'nun karavanlı çekimlerinden birinde, Efes Antik Tiyatroya gittik. Wilco'nun annesi de vardı, onu bir yere oturttum. Sahnede yerimi aldım

ve şarkı söylemeye başladım. İnsanlar merdivenlerde geziniyorlar. Beni duyunca şaşırdılar. Koşup yer tutmaya başladılar.

W: Daha önce oyuncular sahnede bir canlandırma yapmışlardı, onlar sahneyi terk ettikten on dakika sonra geldik, herhalde gösterinin devamı zannettiler.

G: Ben bir parça söyledim. İnsanlar ayakta alkışlamaya başladılar. Benden bis istediler. Aspendos'ta da olmuştu, çok hoştu.

Wilco iyi bir aşçı aynı zamanda, evde yemeği kim pişirir?

G: Evde Wilco dünya mutfağı pişirir. Ben Türk yemekleri yaparım. Plansız yaşıyoruz, çünkü Wilco'nun seyahatleri var. Ben sushi çok seviyorum, ara sıra bana yapar. Evlendiğimde vejetaryendim. Bana süper vejetaryen burgerler hazırlardı. O konuda da çok şanslıyım.

İleriye yönelik ne gibi projeleriniz var?

W: Çok heyecanlı bir zaman yaşıyoruz, yeni bir belgesel projemiz var. Projemizi hayata geçirmek için sponsor arıyoruz☺ Aynı zamanda çeşitli organizasyonlara konuşmacı olarak katılıyorum, yemek workshopları veriyorum.

İz Tv'de bu yıl onuncu yılımızı kutladık. Bir on yıl daha devam etmek isterim.

G: Daha önce ben de çocuklarla böyle bir çalışmada bulundum, meditasyonları hep ayakta daha aktif bir şekilde yaptık. Sesle terapiyi çocuk, genç, yetişkin daha geniş kitlelerle buluşturmak, bu konuda bir CD yapmak ve konserler vermek istiyorum.

W: Ben bazen kendimi bazı şeyleri yapmak için hazır hissetmem. Gonca "sen yapabilirsin" der. Gonca için de aynı şey geçerli. Kendini hazır hissetmese de biliyorum yapabilir.

Zor günlerden geçiyoruz, bugünler ile ilgili neler önerirsiniz, nasıl davranmalı sizce?

W: Son bombalamalar hepimizi çok etkiledi. Artık kendimizi güvende hissetmiyoruz, en azından eskisi gibi değil. Hala etrafta canlı bombaların dolaşmakta olduğunu düşünmek bizi sanırım daha da etkiliyor. Kendimizi köşeye kısılmış hissetmememiz gerek ama birçoğumuz böyle hissediyor.

G: Evet yaşadığımız olaylar çok üzücü, çok endişe verici. Ama gücümüzü hatırlayalım, depresyondan, korkudan sıyrılalım, lanetlemelere son verelim,

AN'da olalım, dua edelim ve yaratım gücümüzü kullanalım. Tamamen SEVGİ'de odaklı olarak nasıl bir ülkede, nasıl yaşamak istiyorsunuz? Mesela huzur ve uyum içinde yaşamayı hayal edin, gözünüzde canlandırın, her gece bunu yapın. Ve gördüğünüz bu güzel manzaraya inanın... SEVGİ'yle... ■

> "Bir el bir ele,
> bir el bütün ellere
> Dünyayı insanın
> bahçesi yapmaya
> İnsanı dünyanın
> türküsü yapmaya
> Tanrı bir eldir uzanır
> kuşluk vakti
> Birleşmeye Ellerimizde
> İnsan ellerimizde."
>
> Ceyhun Atuf Kansu

www.goncagurses.com
www.wilcovanherpen.com

DÜNYANIN 7 ÇAKRASI

Dünyanın da aynı insanların olduğu gibi çakraları vardır. Bu çakraların yeri coğrafi olarak zamanla değişebilir.

BİRİNCİ ÇAKRA:
Shasta dağında California'dadır. Dünya enerji sisteminin temeli, insanda kök şakraya tekabül eder.

İKİNCİ ÇAKRA:
Güneş adasındaki Titicaca gölüdür. Peru-Bolivya'da. Dünyanın en derin volkanik gölü, seksüel enerji ve yaratıcılığın çakrasına tekabül eder.

ÜÇÜNCÜ ÇAKRA:
Avustralya'da Ulun ve Kata Tjuta. Solar plexus çakrası. Bu çakranın görevi dünyayı canlı ve diri tutmaktır.

DÖRDÜNCÜ ÇAKRA:
Glastonbury'de ingiltere'de kalp çakrasıdır. Dünyanın merkezini simgeler.

BEŞİNCİ ÇAKRA:
Sinai Dağı, Zeytin Dağı yani Orta Doğu'dadır. Boğaz çakrası dünyanın sesinin gelişmekte olduğu, diğer kutsal çakralardan benzersiz olanıdır.

ALTINCI ÇAKRA:
Aleon Activation Center değişmekte olan bir çakra. Bize çok boyutlu enerjilerin varlığını kanıtlar.

YEDİNCİ ÇAKRA:
Himalayalar'da Kailas Dağı, Tibet'tedir. Dünyanın tepesindeki taç çakradır. Üst bilinç, kozmik enerjidir. Tibetli insanların oldukça yüksek bilinçlerini, Dalai Lama'nın öğretilerini sembolize eder.

http:// earthchakras.org/locations.php

Rav Mendy CHİTRİK*

Moşe'den alacağımız büyük bir ders var

Pesah muhtemelen en meşhur Yahudi bayramıdır. Türkçe'de, bu bayrama Hamursuz deniyor çünkü bütün bir hafta boyunca mayalı ekmek yemiyoruz. İngilizce'de ise bu bayrama Pass-Over (Üzerinden Geçme veya Pas Geçme) deniyor çünkü T-nrı'nın İbranilerin evlerini pas geçerek yalnızca onlara zulmedenlerin evlerini vurması mucizesini ifade ediyor. İbranice'de ise Pesah deniyor çünkü bu ilk Mısır'dan çıkış arifesi yenen ve Bet Hamikdaş'ın Romalılar tarafından yıkılmasına kadar her sene kurban olarak adanan kuzuya verilen isimdir. Günümüzde ise bu bayramı, bizi binyıllar öncesine götürecek sembolik ritüellerle dolu şenlikli bir yemekle kutluyoruz ki çekilen acıları ve elde edilen kurtuluşu bizzat "kemiklerimizde" hissedebilelim.

Mısır'dan çıkış öyküsü aynı zamanda Yahudi milletinin doğuşunun ve oluşumunun öyküsüdür. Tora bize sürekli olarak bir zamanlar Firavunların esirleri olduğumuzu hatırlatarak herkese ve özellikle bizim kadar ayrıcalıklı sosyo-ekonomik şartlar altında yaşamayan kişilere karşı adaletli davranmamızı ister. Tora'nın bize anlatmak istediklerini şöyle toparlayabiliriz: İyi beslenemediğin, hatta yiyecek birşey bile bulamadığın zamanları hiç unutma. Mütevazı başlangıçlardan yola çıktığını hep hatırla. Büyüyüp geliştiğinde bile bir gün sonra herşeyin bir anda değişebileceğini ve dezavantajlı bir konuma gelebileceğini hiç aklından çıkarma. Yabancıya, dula ve yetime saygı göster. Senden daha şanssız olanları her zaman aklının bir köşesinde tut çünkü T-nrı Kendisine yardım için yakaranlara hep yakın durur.

Bunlar yalnızca teorik gerçekler değillerdir. Her nesilde farklı şekillerde kendilerini gösterirler. Yakın geçmişte, İbranilerin torunları olan Yahudi halkı, doğup yaşadığı topraklardan zorla sürülmüştür. Benim kayınvalidem Sheva Lipskar-Schochet bundan 68 yıl önce, İkinci Dünya Savaşının sonucunda Sovyetlerden kovulmuş bir çiftin çocuğu olarak Almanya'da bir mülteci kampında dünyaya geldi. Özetle, daha geçen yüzyılda bizler büyük sıkıntılara maruz kalan bir konumdaydık.

Ve bugün çevremizde milyonlarca mülteci yaşamakta. Yıkılmış evlerinden sokaklara kaçan, kamplarda yaşayan ve daha parlak bir gelecek umudu için azgın dalgalarla boğuşan sığınmacılar bunlar. Bu insanlara kalplerimizi ve gönüllerimizi açmak bizim insani, medeni, dini ve ahlaki görevimizdir. Tora'nın geçmişten gelen öğretilerini kendimize hatırlatmak ve bizden yardım bekleyenlere elimizi uzatmakla yükümlüyüz. Tüm suçu ve sorumluluğu siyasetçilere atıp normal yaşamlarımızı sürdürmek gayet kolay ama ihtiyaç anında ihtiyaçlının yanında olmak bizim ortak sorumluluğumuzdur.

Pesah bayramının bana göre en çarpıcı özelliklerinden biri Agada'yı okuduğumuz tüm Seder boyunca bu kurtuluş öyküsünün başkahramanının ismini hiç zikretmeyişimizdir: Moşe. Moşe Rabenu alçak gönüllü bir kişiydi. Belki de yeryüzüne gelmiş en alçak gönüllü kişi oydu; bizi Mısır'dan çıkaran büyük bir önderimiz olmasına rağmen, biz bayramda ondan hiç bahsetmeyiz ve kurtarıcı T-nrı'ya odaklanırız.

Buradan alacağımız büyük bir ders vardır, egolarımızı bir kenara bırakıp bu dünyayı daha iyi bir yer haline getirebilmek için birlikte çalışmalıyız.

Aşkenaz CemaatiHahamı

Çeviren:Viktor Bensusan

İRAYDA
ESTETİK VE GÜZELLİK MERKEZİ

Zindeliğin ve canlılığın yolu zayıflamaktan geçer

Zayıflama kararı alarak bu yönde adım atmak, insanın beden ve ruh sağlığı için alacağı en önemli adımlardan birisidir. Zayıf kalmak birçok sağlık sorununu engeller, kişinin estetik açıdan iyi hissetmesini sağlar, öz güvenini arttırır ve hareket etmesini kolaylaştırır. Zindeliğin ve canlılığın yolu zayıflamaktan geçer. Kişi ideal kilosunda olsa bile bölgesel incelme, bölgesel zayıflama ve sıkılaşma tedavileri ile ilgili destek ihtiyacı olabilir. Erkeklerde daha çok göbek çevresinde kadınlarda ise bel ve basen çevresinde görülen bölgesel kiloların doğru planlanmış tedavilerle giderilmesi vücudun toparlanıp, sıkılaştırılması mümkündür...

ÖZEL KAMPANYALI
FİYATLARIMIZLA HİZMETİNİZDEYİZ.

- KAVİTASYON
- ELEKTROTERAPİ (PASİF JİMNASTİK)
- RADYO FREKANS (RF LİFTİNG)
- RF-YÜZ VE VÜCUT SIKILAŞTIRMA, GERME
- EPİLASYON (DİODE)
- KALICI MAKYAJ (PERMANENT MAKE UP)

Merkezimizde TRİPOLAR MEDİCAL cihaz kullanılmaktadır.

Halaskargazi Cad. No: 111 Kat.5 D.11
Öğer Apt. Şişli /İstanbul
Gsm: 0533 055 39 09
www.iraydaestetik.com
irina-macera irayda estetik

İRİNA MACERO

Bölgesel Zayıflama Salonu İşletmecisi, 33 yaşında, Güzellik Uzmanı. Bir çocuk annesi. Uzmanlığını yurt dışında aldığı eğitimlerle kazandı. Güzellik Merkezi İstanbulun ulaşımı en kolay ve nezih bölgesinde yer almaktadır.

Rina ESKENAZİ

Nisan 1987'de aramızdan ayrılan Primo Levi anısına

SEN DE Mİ PRIMO?

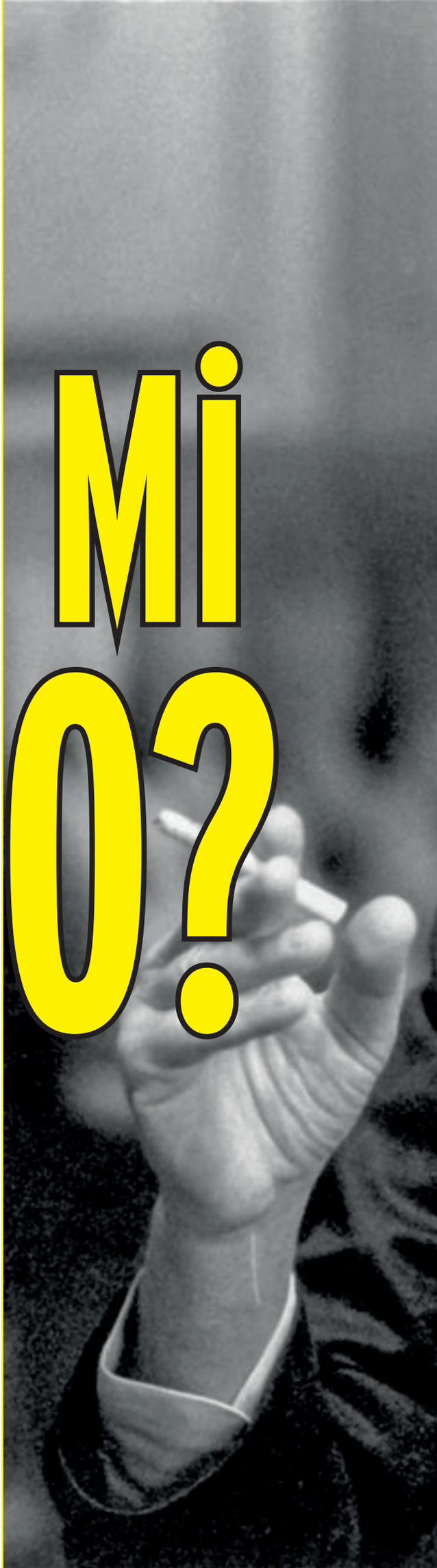

Hâlbuki soğukkanlıydın, dayanıklıydın, hayata bağlıydın. Zariftin, affediciydin, anlamak istiyordun. Anlatmak istiyordun. Ne badireler atlatmış, nasıl bir cehennemden kurtulmuştun. Neden bu erken ölüm?

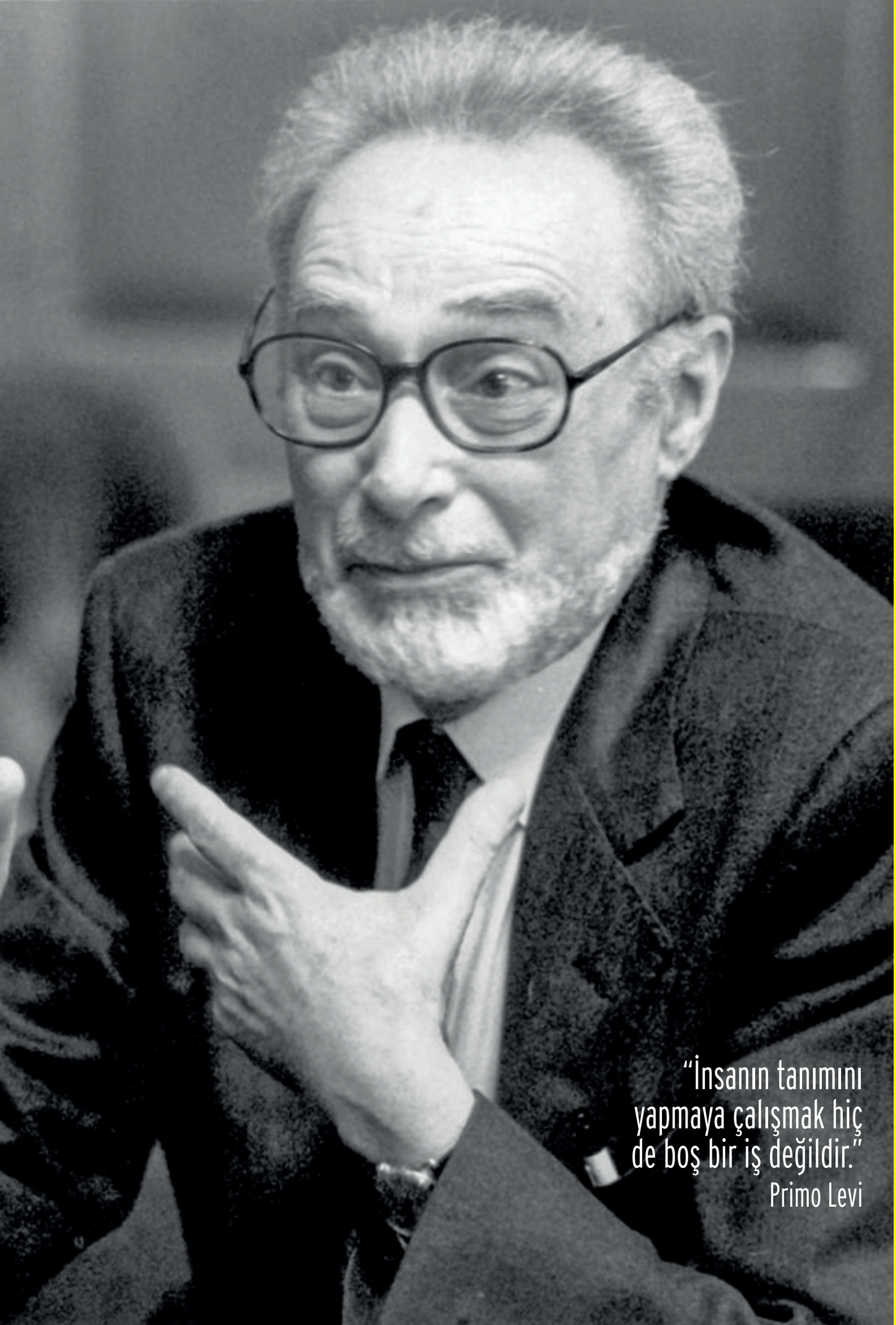

"İnsanın tanımını
yapmaya çalışmak hiç
de boş bir iş değildir."
Primo Levi

Kimyager–yazar veya yazar-kimyager Primo Levi 1987 yılının 11 Nisan günü İtalya'nın Torino kentinde doğduğu, büyüdüğü ve yaşamakta olduğu apartmanın üçüncü katından merdiven boşluğuna düşüp 67 yaşında hayatını kaybettiğinde, kendisi gibi Auschwitz kurtulanı yazar Elie Wiesel kuşkulu ölümleri araştıran sorgu yargıcı gibi şöyle diyecekti: *"Primo Levi kırk yıl önce Auschwitz'te öldü."*
Holokost kurtulanı Primo Levi'nin gecikmiş intiharı tanıdık bir öyküdür. Gestapo işkencesinden kurtulan Jean Amery de 1978'de uyku hapları yutarak ölmüştü. Keza ömrünün bir yılını Romanya'da bir çalışma kampında geçiren ve ebeveynlerinin öldürülmesine tanıklık eden Paul Celan da 1970'te Seine nehrine atlayarak intihar etmiş, Nazilerin Polonya işgali süresince gizlenip hayatta kalmayı başaran Jerzy Kosinski 1991 yılında banyo küvetinde boğulmuş bulunmuştu.
Gestapo tarafından Paris'e sürgün edilen Frankfurt Okulu temsilcilerinden yazar Walter Benjamin, Almanların Paris'i işgalinden sonra buradaki evi Gestapo tarafından basılınca İspanya-Fransa sınırındaki Portbou kasabasına kaçmış, ancak polis tarafından Gestapo'ya teslim edileceğini öğrenince çok miktarda morfin alıp intihar etmişti.
Nazi korkusundan Rio de Janeiro'ya kaçan yazar Stefan Zweig de 22 Şubat 1942'de hayatımda okuduğum en anlamlı intihar notunu bırakarak karısı Lotte ile birlikte çok miktarda uyku hapı içip yaşamına son vermişti.
Üçüncü kattan merdiven boşluğuna atlayan Primo Levi de aynı mesajı veriyor gibiydi: Gücü tükeninceye kadar dayanılmaz bir yükün ağırlığını taşımış ve artık kendisini bırakmıştı. Belki de kısmen Levi'nin Yahudi mezarlığına gömülmesine izin verilmesi için Torino Yahudi cemaati hahamının cenazede Levi'nin ölümünü "gecikmeli cinayet" olarak tanımlaması da dikkat çekicidir. Hayatı boyunca depresyonlara girip çıkan Primo Levi'nin ölümünün intihar mı yoksa aldığı depresyon ilaçlarına bağlı bir kaza mı olduğu hala tartışılmakta. Her ne olursa olsun, intihar etmiş diğer yazarlarla Levi arasında yazdığı her sayfada pırıl pırıl parlayan bir fark vardı. Amery, *İntihar Üzerine* adlı bir kitap yazmıştı, Celan anlaşılması zor, kahredici şiirlerin şairi idi ve Kosinski'nin *Boyalı Kuş*'u ölüm ve işkence üzerine fantezilerle dolu bir kitaptı. Oysa ilk kitabından sonuncusuna kadar Levi ölümü değil, hayatta kalmayı, kötülüğün zaferini değil, kötüye başkaldırmayı seçmişti. Auschwitz'te on bir ay geçirmiş olmasına rağmen, oradan bir hümanist, insancıl biri olarak çıkmıştı. Primo Levi, George Orwell veya Aleksandr Solzhenistsyn gibi yaşanan korkunç vahşet karşısında bile insancıl duyguları savunan yirminci yüzyılın parlayan edebiyatçıları arasındaki yerini almıştır bugün. Kendileri gibi son derece laik yetişmiş asimile bir İtalyan Yahudi'si olan Primo Levi'yi, özellikle Amerikalı Yahudiler, yirminci yüzyılın kahramanlarından biri olarak görmekteydiler. İşte o yüzden Levi'nin intiharı iç karartıcı ve moral bozucu bir gerçekti. Sanki o bile Auschwitz'in mümkün olduğu bir dünyada yaşamanın yolunu bulamamıştı.

Primo Levi'nin Torino'da doğup büyüdüğü ev: meydana Primo Levi meydanı ismi verildi

> Levi'nin ölümü pek çok bakımdan bir trajedidir ama en acısı da dünyadaki en korkunç vahşete tanıklık ettikten sonra doğduğu, büyüdüğü ve hayatı boyunca sığınağı olmuş evinin üçüncü katından kendini atmış veya düşmüş olmasıdır.

Yirminci yüzyılın yaşayan en büyük Amerikalı yazarı kabul edilen Philip Roth bir söyleşisinde Primo Levi ile ilgili şunları söylemiştir:
"Gayet enerjik bir adama benziyordu, hiç de depresif falan değildi. Belki iyi bir dönemindeydi. Kendisiyle Londra'da tanıştık. Birbirimize hemen sarıldık. Bu ne Primo için alışılmış bir şeydir, ne de tabi benim için. Daha sonra Torino'da kendisiyle üç dört gün geçirdim. Hayat dolu, enerjik ve aktif biriydi. Herkes gibi ben de, eğer intihar etmişse, bunu neden yaptığına bir anlam veremiyorum."
Yine Philip Roth'tan bir Primo Levi yorumu: "Bir yirminci yüzyıl devine has ahlaki dayanıklılığı ve entelektüel duruşu ile bu ince yapılı, işine saygılı, iddiasız kimyager dünyadaki Alman cehennemini anımsamak, azimle üzerinde düşünmek, sonra da bunu açık, kolay anlaşılır ve mütevazı bir dile dökmek için yola çıktı. İnsanlığın en çekici ve en aşağılık olayının en ince ayrıntılarıyla derinden iletişim içindeydi. Primo Levi'nin eserlerinden geriye kalan yalnızca dayanılmazın anıları değil, aynı zamanda *Periyodik Tablo* ve *İngiliz Anahtarı* gibi öykülerinde hissedilen, dünyayı kendisi için muhteşem kılan şeylerden ötürü duyduğu mutluluktur. Kendisi 'büyüleyici' bir şekilde çekici bir adamdı, tanıdığım en incelikli, etkin büyücü."

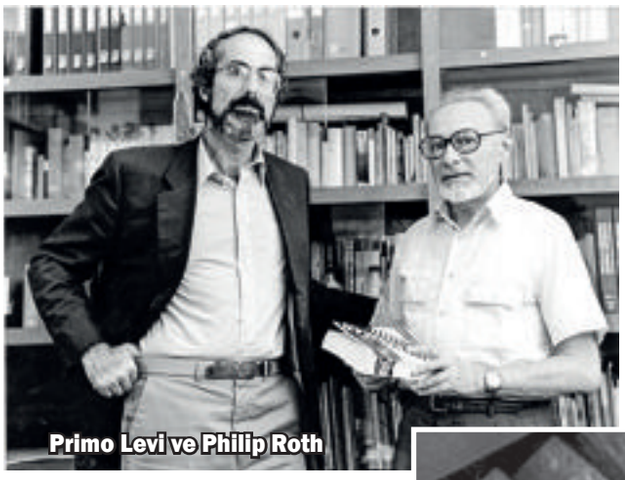
Primo Levi ve Philip Roth

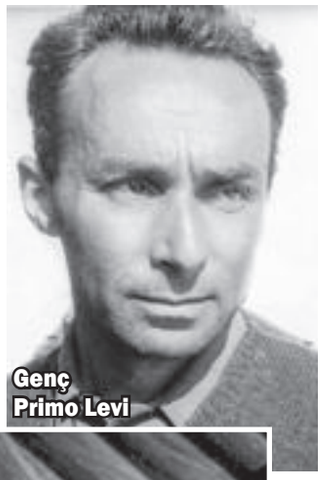
Genç
Primo Levi

Levi ailesi, Baba Cesare, anne Ester Luzzati, kızkardeş Anna Maria ve Primo

Primo Levi kimdir? Torino ve Primo Levi ayrılamaz

Primo Levi düştüğü merdivenlerde

"Auschwitz'i inkâr edenler onu yeniden inşa etmeye hazırdırlar"
Primo Levi

Primo Levi 31 Temmuz 1919'da entelektüel ve aydın bir Yahudi ailenin ilk çocuğu olarak kampta yaşadığı bir yıl dışında ölünceye kadar tüm hayatını geçireceği İtalya'nın Torino kentinde bir evde dünyaya geldi. Tıpkı büyükbabası gibi bir mühendis olan babası Cesare oğlunun kültürel açıdan gelişmesi için elinden ne geldiyse yaptı. Ona evindeki koskoca kütüphaneyi sundu, farklı konulara ilgi duymasını destekledi. Dışa dönük, hayat dolu ve çapkın babasının aksine, Levi çelimsiz ve sağlıksız bir çocuktu; ufak tefek yapısı ve çekingen yaradılışından ötürü yaşıtları arasında alay konusu oluyordu. Aralarındaki karakter farklılıklarına rağmen Primo Levi edebiyat, şiir ve fen konularına duyduğu büyük ilgiyi babasına borçlu olduğunu kabul etmiştir. İçine kapanık ve asosyal olmasına karşın Primo Levi akademik alanda büyük başarı gösterdi. Irkçı kanunlar Yahudilerin üniversitede okumalarını yasaklamadan hemen önce üniversiteyi bitiren son Yahudilerden biri oldu. Artık kimyagerdi fakat İtalya'da faşist bir rejim hüküm sürmeye başlamıştı. Holokost süresince annesi ve kız kardeşi Kuzey İtalya'da gizlenmeyi başardılarsa da, Levi yakın arkadaşlarından biriyle dağlarda faşizme karşı direnişe geçen bir gruba katıldı. Zaten en yakın arkadaşı Sandro ile birlikte dağlarda gezmeye alışkındı. Bir gece faşistler gizlice grubun içine sızdı ve Levi Yahudi olduğunu söylediği için tesadüf eseri diğerleri gibi öldürülmedi, İtalya'da Fossoli çalışma kampına gönderildi. Levi, *"eğer Yahudi olduğumu söylemeseydim beni de diğerleri gibi kurşuna dizeceklerini biliyordum,"* demiştir biraz da utanarak. Birkaç hafta sonra kamp olduğu gibi boşaltıldı ve Levi Auschwitz toplama kampına transfer edildi. Bileğinin az yukarısına kazılı 174517 numaralı kamp mahkûmu olarak yaşadıkları daha sonra yazdığı eserlere konu olmuş ve hayatını şekillendirmiştir. Auschwitz'te geçirdiği 11 ay ve sonrasında 10 ay süren eve dönüş yolculuğunun Levi'yi hayatı boyunca yiyip bitiren deneyimler olduğunu söylemek sanırım yanlış olmayacaktır.

Kamptan döndükten sonra bir kimya fabrikasında çalışmaya başlayan Levi, Lucia Morpurgo ile tanışır ve çok geçmeden evlenirler. Karısını da annesiyle yaşadığı eve getiren Primo Levi, tuhaftır ama kitaplarında asla sözünü etmediği, *"Bana hiçbir zaman sarılmadı,"* dediği annesinin yanından hiç ayrılmamıştır.

Primo Levi ailesi ile stüdyosunda: Eşi Lucia Morpurgo, kızı Lisetta ve oğlu Renzo, 1963

PRİMO LEVİ'yi tanıyorum

Ateşkes: Bir adamın Auschwitz'den zafere ve ışığa yürüyüşü

Primo Levi'nin dönüş yolculuğu

Nasıl mı? Elbette öncelikli olarak bir film sayesinde. Levi'nin kamptan kurtuluşundan sonra tam on ay sürecek eve dönüş yolculuğunu anlattığı *"La Tregua" (Ateşkes)* adlı kitabı filme çekilmiş. Francesco Rossi'nin yönettiği 1997 yılı yapımı filmde Primo Levi'yi John Turturro canlandırıyor. Film aynı yıl Cannes film festivalinde gösterilmiş ve Altın Palmiye'ye aday olmuş. Bu müthiş filmden o kadar etkilendim ki, derhal kitaplarını okumaya başladım. Bire bir yaşadığı ve gözlemlediği olayları, son derece nesnel ve soğukkanlı anlatması, yaşadıklarından çıkardığı hayat dersleri çok etkiledi beni ve neredeyse yaşanan olayların önüne geçti diyebilirim. Bu anlamda, okuduğum benzer soykırım kitaplarından çok farklıydı. Doğrusunu isterseniz en çok beğendiğim ve hatta hayran kaldığım kitap öykü kitabı mı, anı kitabı mı, bilim kitabı mı doğrusu nereye koyacağımı bilemediğim ve daha sonra ayrıntılarına geçeceğim *"The Periodic Table"* (Periyodik Tablo) adlı eseri oldu. 22 öykünün tümünü okumaya vaktiniz yoksa bile, 'Argon' ve 'Karbon' başlıklı öyküleri okumanızı şiddetle öneririm.

"Ben bir konuşmacıyım, susturursanız ölürüm."

Primo Levi

Kült kitap: Bunlar da mı İnsan

BU DA BİR İNSAN MIDIR?

Güven içinde yaşarsınız
Ilık evlerinizde,
Bulursunuz, akşam döndüğünüzde,
Sıcak aş ve dost yüzler:
Düşünün bu da bir insan mıdır
Çamurlarda çalışır
Barış nedir bilmez
Savaşır bir dilim ekmek için
Kal de kalır öl de ölür.
Düşünün bu da bir kadın mıdır,
Ne saçı var ne adı
Hiçbir şey anımsayacak gücü yok,
Gözleri bomboş ve kucağı buz kesmiş
Bir kış kurbağası gibi.
İyice kafa yorun bu konuda:
Size söylüyorum bu sözleri.
Çıkarmayın onları kalbinizden
Yuvanızda, sokakta,
Yatarken kalkarken;
Yineleyin onları çocuklarınıza,
Yoksa yıkılsın eviniz başınıza,
Hastalıklar sakat bıraksın,
Dilerim çocuklarınız bakmaz bir daha
yüzünüze.

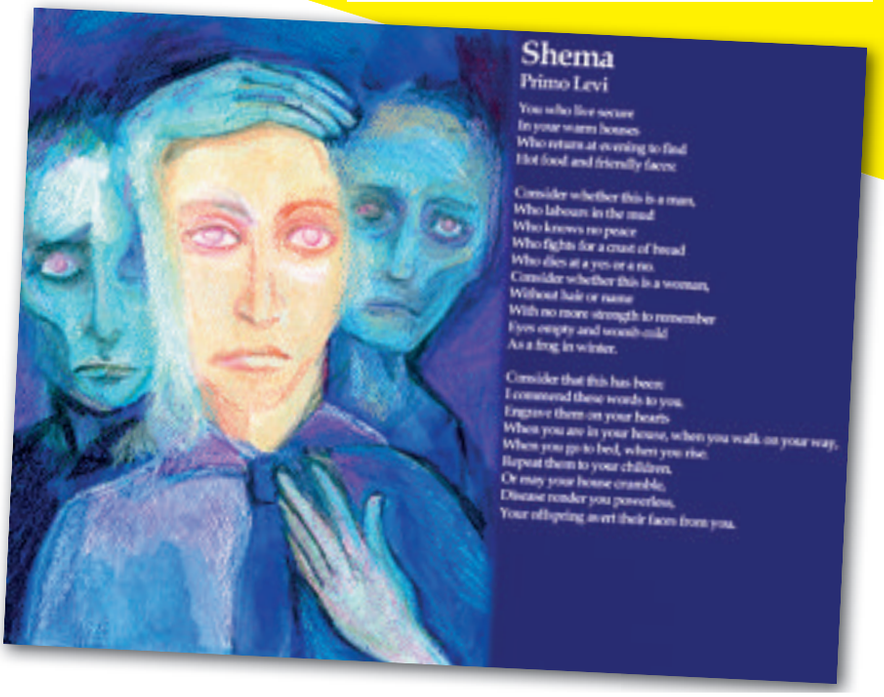

"Yahudi olduğumu bilmiyordum. Yahudi olmanın ne demek olduğunu Auschwitz'de öğrendim."

Primo Levi

Bunlar da mı İnsan kitabının sadece 600 kopya satan ilk baskısı:

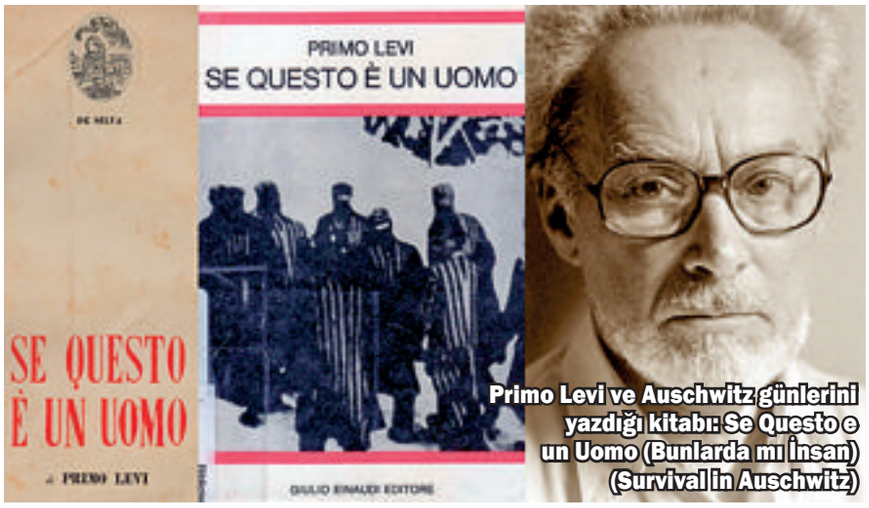

Primo Levi ve Auschwitz günlerini yazdığı kitabı: Se Questo e un Uomo (Bunlarda mı İnsan) (Survival in Auschwitz)

Bir zamanlar yasaklı kitaplar arasında olmasına rağmen bugün İtalyan okullarında okutulması zorunlu Primo Levi kitabı "Se Questo e uno Uomo" (Türkçesi Bunlarda mı İnsan-İngilizcesi Survival in Auschwitz) işte bu dizelerle başlar.

Yazıldıktan ancak birkaç yıl sonra 1956'da yayımcı bulup yayımlanabilen ve Türkçeye "Bunlar da mı İnsan" olarak çevrilen "Survival in Auschwitz" adlı ilk kitabında Levi, Nazi 'Lager'ındaki (İtalyanca toplama kampı demek) deneyimlerini bir bilim adamı tarafsızlığı ile en ince ayrıntılarıyla aktarmıştır. Kişisel yorumların gereksiz olduğuna, olayların ve durumun zaten kendilerini anlattığına inanıyordu. Onun görevi 'şahitlik' etmekti ve yazdıklarının orada yapılan zulüm ve vahşetin delil belgesi olacağından emindi.

"Okurlardan yazılarımda herhangi bir mesaj aramamalarını rica ediyorum. Nefret ettiğim bir durumdur bu çünkü çok canım sıkılır," demiştir Primo Levi, *"Beni peygamber, müneccim, falcı, yahut kahin gibi aslında hiç güven duymadığım insanların giysilerini, yani bana ait olmayan giysileri giymeye zorlar. Bunlardan hiç biri değilim; ben bir girdaba düşmüş, kendi meziyetlerinden çok, şans eseri kurtulmuş ve o zamandan beri büyük ya da küçük, metaforik veya gerçek tüm girdaplara karşı belli bir merak duymayı sürdürmüş, çok iyi bir hafızası olan normal bir insanım."*

> "Eğer Lager'den dışarı özgür insanlara bir mesaj sızdırabilseydik, o da şu olurdu: Burada bize çektirilen acılara kendi evlerinizde asla izin vermeyiniz."

Levi asla kendisini bir kahraman olarak görmez. Ona göre iyiler yok olmuştu ve kendisi bir şans eseri kamptan sağ çıkmıştı. Ama bu tür şeylerden muaf yaşamış biri olarak buna inanmak çok zor. Bir insan cehenneme girip sağ kalabilmişse nasıl olur da kahraman olmaz? Nasıl olur da akıl almaz bir dehşeti bu kadar incelikli bir sağduyu ve açıklıkla, bu kadar ironi, mizah ağırbaşlılık ve hatta anlayışla aktarabilir? Kavramakta zorlanmam ve hayranlığım birleşince, yazar Primo Levi'yi kahraman, tanık, kurtarıcı ve aziz karışımı biri olarak basitleştirebiliyorum ancak. Primo Levi'nin kitaplarını özetleyerek ve içinden seçtiğim bazı parçalarla tanıtmaya çalışacağım.

Bunlar da mı İnsan'dan bazı bölümler

"20 Şubat 1944. 15 günlük yolculuğa hazırlanın dediler. Nereye? Kimse bilmiyor. Gece. Yaşamını sürdürebilmek için bunları görmemeli bir insanın gözleri. Herkes kendilerini bekleyen sonun ne olduğunu hissetti. Ne İtalyan ne de Alman muhafızlar içeri girip bakmaya cesaret edemedi öleceklerini bilen bu insanların ne yaptığına. Herkes kendi yöntemince vedalaştı yaşamla, kimi dua etti, kimi her zamankinden daha fazla içti. Ama anneler özenle hazırladılar yollukları, yıkadılar çocuklarını, topladılar valizleri. Şafakta kampı çevreleyen dikenli teller kurumuş çocuk çamaşırlarıyla doluydu. Oyuncakları ve bezleri de unutmadılar elbette. Ve de onlarca ayrıntıyı. Siz olsaydınız böyle davranır mıydınız? Yarın sizi çocuğunuzla beraber öldüreceklerse bugün onlara yemek verme gayretine girer miydiniz? Bunun bir anlamı var mı?"

Bu satırlarla başlar Primo Levi'nin Auschwitz yolculuğu…

Gerek ayrıntıya verdiği önem, gerekse tamamen objektif, adil ve soğukkanlı yazı üslubu bakımından bir yazar olarak büyük hayranlık uyandırır Levi. Kendisini ne acındırır, ne de yüceltir. Her zaman ya iyi ya da kötü olarak tasvir edilen korkunç bir olayı kitaplarında çok incelikli bir yaklaşımla ele almıştır. Auschwitz'i, Nazilerin kurbanlarını yaşamak için hayvanlaştıran, birbirlerine düşüren ve yavaş yavaş öldürmeden önce bir insanlıktan çıkarma işlemi icat ettikleri karmaşık bir süreç olarak görmüştür. "Kurbanlarına zulmederek," der Levi, "Naziler de insanlıktan çıkıyordu çünkü insan canavarlaştıkça kendi insanlığını inkâr eder." "Naziler," diye yazmıştır, "sonra bizi daha yavaş öldürmek maksadıyla, önce bizim insanlığımızı yok ediyorlardı."

Levi'nin yolculuğu Almanların 20 Şubat 1944'de Fossoli Toplama kampına gelmesiyle başlar. Ertesi sabah çocuklar, yaşlılar ve hastalar dâhil tüm Yahudilerin sevk edileceği öğrenilir. Bedensel aşağılanma ve bedenlerin

bir tahakküm alanına dönüşmesi de "yük" trenlerindeki bu sevk süreciyle başlamış olur. Bedensel acı/yoksunluk ve utanç ile ilgili ilk deneyimler bu sevk sırasında yaşanır. Erkek, kadın, çocuk, yaşlı demeden insanlar eşya gibi üst üste yığılarak havasız, susuz, yiyeceksiz bir halde vagonlarda bekletilirler. Bedensel gereksinimleri karşılayamayan soğuk ve dayağa maruz kalan, tahakküm eden tarafından 'nesneleşmiş' tek bir beden gibi algılanan bu insanların ölüm yolculuğu başlamıştır. Acı ve yoksunlukla baş etme kapasitelerine göre ihtiyaçlarını giderme zorunluluğu ve zorluğu nedeniyle birbirlerinden yani "bedenlerinden" utanırlar. Levi'ye göre, bu sevkler kendilerine uygulanan "gereksiz" bir şiddettir.

"Bir yük vagonunda 50 kişi ancak çok rahatsız koşullarda yolculuk edebilir; hepsi aynı anda, ancak vücut vücuda uzanıp dinlenebilirler. 100 ya da 100'den çok kişi varsa, birkaç saatlik bir yolculuk bile bir cehenneme dönüşür, ya ayakta durmak zorunda kalırsınız ya da sırayla çömelmek; çoğunlukla yolcular arasında yaşlılar, hastalar, çocuklar, çocuklarını emziren kadınlar, deliler ya da yolculuk sırasında ve yolculuğun etkisiyle deliren kimseler vardır."

Bu yoksunlukların insanlar üzerinde yarattığı etki çok büyüktür. Özellikle de *"ihtiyaç gidermek için bir kaba"* sahip olmamak. Levi bu durumu, *"Uygarlığımızın bizi hazırlamadığı bir travma, insanlık onurunda açılmış bir yara, müstehcen ve daha sonra olacakları sezdiren bir suikast, aynı zamanda kasıtlı ve nedensiz bir kötülüğün göstergesi"* olarak yorumlar.

Gereksiz şiddetin bir diğer göstergesi de, bedensel utancın nedenlerinden biri olan çıplaklıktır. Yolculukta hayatta kalanlar kampa vardıklarında şaşkın, bitkin ve umutsuz bir haldedirler. Aileler birbirlerinden ayrılır, sağlam erkekler çalışma kampına gönderilirler. Oradaki ilk deneyimleri çıplaklık ile ilgilidir. Levi o an yaşadıkları bedensel aşağılanmanın en ince ayrıntısına kadar planlanmış bir strateji ile uygulandığını düşünmektedir.

"Barakaya girdik, her birimizin eline üzerinde ad, soyadı, meslek, yaş ve milliyetlerimizin yazılı olduğu kâğıt tutuşturuldu. Çırılçıplak, elimizde kartlarla bekledik seçim komisyonunu. Kampta 48 barakayız, hangisinden başlayacakları belli değil. Saatler süren bekleyişin ardından sıra bize geldi. Bizi bir başka odaya aldılar, girdiğimiz kapı kapandı, başka kapı açıldı, duşlara yönlendiren kapı bu. İşte burada, bu iki kapı arasında duruyor kaderimizin hâkimi. Her birimiz elimizde kâğıtlarla düzgün adımlarla, çırılçıplak geçerken soğuk ekim havasında SS subayının önünden, onun yüzlerimize birkaç saliselik bakışları karar veriyor bizlerin kaderine. Not aldığı kâğıtları ölüm ya da yaşam anlamına gelen sağ ve sol tarafında duran yardımcılarına uzatıyor Nazi subayı. 3-4 dakika içerisinde 200 kişilik barakamız halloluverdi. Tüm kamp ise 12 bin kişi. Herkes gibi ben de enerjik ve elastik adımlarla, kafam yukarda, göğsüm önde, kaslarım gergin bir şekilde koştum SS'in önünden. Göz ucuyla gördüm, daha doğrusu bana öyle geldi ki benim kart sağa gitti. Barakalara döndük ancak kimse kaderini bilmiyor, sıra sağ ve sol tarafın ne anlama geldiği konusunda tahmin yürütmede. Diğer barakalarda seçmelerin sürdüğü esnada anlıyoruz ki uğursuz taraf sol. René güçlü, genç ama kartı sol tarafta. Belki gözlük taktığı içindir. İşte böyle bir anda Transilvanya köylüsü Satler ilişiyor gözüme. Tek kelime Almanca bilmiyor, hiçbir şey anlamıyor, öylece oturmuş köşede atletini dikiyor, ne söyleyebilirim ki ona? Sana artık atlet lazım değil?"

"…Yaşamanın anlamı için duyulan inanç, insanın etindeki bütün sinirlere kök salmıştır. İnsan, tabiatın bir parçasıdır. Özgür insanlar buna türlü adlar verirler, kimileri kılı kırk yararak tartışır bile bu konuyu. Bizim için bu sorun çok daha basit."

"Söyleyecek bir şeylerin varsa kötü yazar olmak çok zor. Söyleyecek bir şeyleri olanlar düşüncelerini açık ve temiz aktarabilmekle yükümlüler çünkü. Anlatacak bir şeyi olmayan, diğer tüm araçlara sahip olsa da ikinci sınıf yazardır."
Primo Levi

Hayatta kalma öyküleri: Periyodik Tablo

1975 yılında yayımlanan, Büyük Britanya Kraliyet Enstitüsü tarafından gelmiş geçmiş en iyi bilim kitabı payesini alan *"Periyodik Tablo"*, aynı zamanda en iyi anı-biyografi kitapları sıralamalarında her zaman ilk ona giriyor. Bu onurlar yetmezmiş gibi, kitap kaçırılmayacak tasvirlerle dolu metaforik bir hikaye kitabı olarak da görülebilir. Daha önce de dedim ya, nasıl sınıflandırabileceğimi bilemedim.

22 hikâyeden oluşan kitapta, yazar Primo Levi'nin kimyagerliği, faşizmin bedenine ve ruhuna yükledikleri ile Yahudi kimliği birleşmiş. Oyun alanı kimya derslerinden hatırlayacağınız

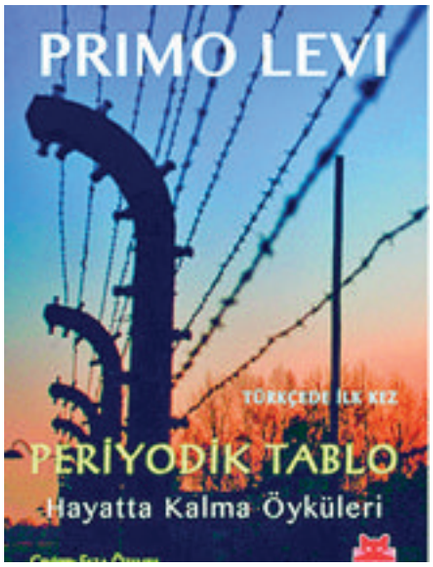

Mendeleyev'in periyodik tablosu, yani Argon, Cıva, Demir, Çinko gibi elementler. Her bir elementin tasviri ile Levi'nin tanıdıkları, çevresi ve kampta yaşadıkları birbirinin içine geçerek canlanıyor. Hayal kırıklığı, pişmanlık, umut, neşe, nefret, coşku gibi yüksek duygulara yer yok. 22 hikâye boyunca nadiren tutkuya dair bir şeyler yakalayabildiğiniz tek konu kimya. Hatta yazdıklarının içinde aşk ve sevgi bile yok denebilir. Sahneleri renklendirmek

daha çok okuyucuya kalıyor. Nesnelliğin bu kadar önde durduğu bir anlatımda yaşadıklarının içine sizi sokma becerisi belki de Levi'nin en büyük başarısı.
Kendi kelimeleri ile *Periyodik Tablo*'yu anlatmaya çalışayım:
"Benim durumumda Auschwitz deneyimleri ile daha da güçlenen kimyagerlik uğraşı size ne gerekli, ne de yaradılıştan olmayan bazı iğrençliklerle baş etmeyi, aslında görmezden gelmeyi öğretir. Madde maddedir, ne asildir ne de adi, sonsuza kadar dönüştürülebilir ve en yakın kaynağının hiçbir önemi yoktur. O zaman kafa yorduğum karmaşık fikirleri anlamakta zorlanıyordu Sandro. İnsanın asaletinin asırlardır deneme yanılma yöntemiyle maddeyi fethetme uğraşından kaynaklandığını, benim de bu asalete sadık kalmak için kimya okumayı seçtiğimi. Maddeyi fethetmenin onu anlamak olduğunu ve evreni ve kendimizi anlamak için maddeyi anlamanın şart olduğunu. Ve o günlerde çözmek için o kadar kafa patlattığımız Mendeleyev'in Periyodik Tablosu'nun lisede yuttuğumuz tüm şiirlerden daha ciddi, daha yüce bir şiir olduğunu, üstelik, aklıma gelmişken, kafiyelidir de."

Ve arkadaşı Sandro'yu anlattığı 'Demir'

"Bizim ellerimiz kaba, bazen zayıf, duyarsız ve ilkeldi. Bedenimizin en eğitimsiz kısmı denilebilirdi onlara. İlk oyun deneyimlerini yaşadıktan sonra yalnızca yazı yazmayı öğrenmişler ve orada kalmışlardı. Türün kökenine dönüşü misali doğal bir içgüdü ile tırmanmayı sevdiğimiz ağaç dallarını sıkıca kavramayı bilirlerdi ama çekicin dengeli ve görkemli ağırlığından, bize aşırı ihtiyatla yasaklanan bıçakların yoğun gücünden, ağacın bilge dokusundan, demirin bükülebilirliğinden habersizdik (Argon'un Yunancadaki anlamı gibi "eylemsiz"dik). Eğer erkekler zanaatkârsa, biz erkek değildik ve bu fena halde canımızı sıkıyordu.
Beni, insan izine bile rastlanmayan uzaklıklara, bir valşi gibi iz sürdüğü güzergâhlara, taze karların içinde uzun yürüyüşlere sürüklerdi. Yaz geldiğindeyse, onunla birlikte, insan eli değmemiş kayaların üzerinde parmak uçlarımız kanayarak, güneş sarhoşu, sığınaktan sığınağa sürüklenirdim. Ama asla ne o meşhur zirvelere ne de unutulmayacak maceraların peşine gidilmezdi; bu tür şeyler umurunda bile değildi. Umurunda olan tek şey, sınırları tanımak, ölçmek ve geliştirmekti. Sanki ay be ay yaklaşan, demir kadar sert bir gelecek (Naziler) için kendini (ve beni) hazırlama ihtiyacı duyuyordu. …kuvvetlenen bir ışık misali sessiz ve bulaşıcı bir mutluluktu onunki. …saatleri sevmezdi; bitmeyen uyarı tiktaklarını davetsiz bir müdahale gibi görürdü.
…Bir defasında ayı eti yemiştik. Şimdi, aradan yıllar geçtikten sonra, bu kadar az yediğim için fena halde pişmanım. Zira hayatın bana sunduğu güzellikler içinde, o etin lezzeti, yani güçlü, özgür hatta hata yapacak kadar özgür olmanın ve kendi kaderimizin efendisi olmanın tadına biraz olsun benzeyen başka bir lezzet olmadı."

Primo Levi'yi dağlara sürükleyen dostu Sandro: sessiz, bulaşıcı, mutluluk

Karbon'dan bazı bölümler

"Karbon nev-i şahsına münhasır, fazla enerji tüketmeden kendisiyle bağlanarak upuzun zincirler oluşturma becerisine sahip tek elementtir ve yaşam için işte bu uzun zincirler gerekir. Karbon, canlı maddenin anahtar elementidir; ama canlılar dünyasına girişi, yükselmesi hızla olmaz ve zorunlu, girift, bir yol izler. Karbonun her gün düzenli olarak çevremizde, bir yaprağın yeşerdiği her yerde, haftada milyonlarca ton düzeyinde organikleşiyor olması, ona mucize dememiz için yeter de artar bile. ...Karbon atomumuz yaprağa nüfuz eder ve sayısız azot ve oksijen molekülü ile birleşir. ...parlak bir güneş ışığı paketi halindeki nihai mesajı alır. Örümceğin ağındaki böcek gibi bir anda karbon oksijeninden ayrılır ve hidrojen ve fosforla birleşip, glikoz (şeker) oluşturarak... Yaşam zincirinde bulur kendini. Tüm bunlar, büyük bir hızla, sessizlik içerisinde ve bedavadan vuku bulur: ...aynısını yapmayı öğrendiğimiz gün açlık sorununu da çözeceğiz."

Boğulanlar, Kurtulanlar

1986 yılında yayımlanan "Boğulanlar, Kurtulanlar" kitabında Primo Levi analitik bir yaklaşımla hafızanın yanılgılarını, Nazilerin mahkûmların gücünü yıkmak için nasıl 'dil'i kullandıklarını, kamplarda dilin önemini ve şiddetin doğasını incelemiştir. İşte Kemal Atakay'ın çevirisiyle bazı bölümler:
(…)Almanca biliyor ya da bilmiyor olmanın ayırıcı çizgi olduğunu hemen fark etmiştik. Onları anlayan ve düzgün bir biçimde karşılık verenlerle görünüşte insani bir ilişki kuruluyordu. Onları anlamayanlara karşı bu siyah apoletliler bizi hayrete düşüren ve korkutan bir tepki gösteriyorlardı: İtaat edebileceğini bilen bir kişinin sakin sesiyle dile getirilmiş olan emir, yüksek sesle ve öfkeli bir biçimde tekrarlanıyor, daha sonra avaz avaz haykırılarak bir kez daha söyleniyordu, tıpkı bir sağırla konuşulurken ya da bildirinin içeriğinden çok ses tonuna daha duyarlı evcil bir hayvana seslenirken yapıldığı gibi. Duraksayan olursa (herkes duraksıyordu, çünkü söyleneni anlamıyorlardı ve korku altındaydılar) darbeler çıkageliyordu ve bunların aynı dilin bir çeşitlemesi olduğu açıkça ortadaydı. Düşüncenin iletilmesi için sözün kullanımı, insanın insan olması için gerekli ve yeterli olan bu mekanizma kullanımdan kaldırılmıştı. Bu bir gösteriydi: Bu öteki kişilere göre biz artık insan değildik: İnekler ya da katırlar için olduğu gibi bizim için de bağırma ve yumruk arasında herhangi bir temel fark yoktu. Bir atın koşması ya da durması, dönmesi, bir şeyi çekmesi ya da bırakması için onunla yumruklaşmak ya da ona ayrıntılı açıklamalar vermek gerekmez; değişik biçimlerde sıralanmış, ancak anlamı belirgin (sessel, dokunsal ya da görsel) bir düzine göstergeden oluşan bir sözcük da-

ğarcığı yeterlidir: Dizginlerin çekilmesi, mahmuzların batırılması, bağırışlar, jestler, kırbaç darbeleri, buyruklar, sırt sıvazlama… bunların tümü aynı oranda geçerlidir. Onunla konuşmak aptalca bir hareket olacaktır, tıpkı yalnız başına konuşmanın ya da gülünç bir duygusallığın aptalca olacağı gibi. Öyle ya, ne anlayacaktır ki?

(…)Bu nedenle, Almancayı anlamayan ya da konuşamayan kişi tanımı gereği barbardı; kendi dilinde, daha doğrusu yok-dilinde derdini anlatmaya ısrar ederse, onu dayakla susturmak ve çekme, taşıma, itme işlerini yapacağı yere geri göndermek gerekiyordu, çünkü o bir Mensch, yani insan değildi.(…)

(…) Pek azı birden çok dil konuşan biz hayatta kalanların anılarında, Lagerin ilk günleri bulanık bir görüntü, çılgınca bir gürültü ve öfkeyle dolu, anlamdan yoksun bir görüntü biçiminde belleğimize işlemiş: Üzerinde insan sözünün boy göstermediği arka planda kulakları sağır eden sürekli bir gürültü içine gömülmüş, adı ve yüzü olmayan bir insanlar karmaşası. Sesli, ancak konuşmanın olmadığı siyah beyaz bir film.(…)

(…) Almanca bilmek yaşam demekti: Çevrene bakman yeterliydi. Almancayı anlamayan İtalyan arkadaşlar, yani birkaç Trieste'li dışında hemen hemen bütün İtalyanlar, anlamamanın fırtınalı denizinde birer birer boğulmaktaydı: Emirleri anlamıyorlar, nedenini kavramaksızın tokat ve yumruk yiyorlardı. Kampın ilkel düzeydeki etiği uyarınca, kuralı bozma-ceza-pişmanlık üçgeninin kurulmasını kolaylaştırmak için bir darbenin şu ya da bu biçimde haklı gösterilmesi öngörülmüştü; bu nedenle Kapo ya da onun temsilcileri yumrukla birlikte "Biliyor musun neden?" sözünü homurdanıyorlar, daha sonra "suç bildirisini" kısaca açıklıyorlardı. Ancak, yeni sağır dilsizler için bu tören boşunaydı. Kendilerini korumak için içgüdüsel olarak köşelere sığınıyorlardı: Saldırı her yönden gelebilirdi. Şaşkın gözlerle çevrelerine bakıyorlardı, tıpkı tuzağa düşmüş hayvanlar gibi: Gerçekte de o hayvanların konumuna getirilmişlerdi. (…)

(…)İletişimin engellendiği ülkelerde ve çağlarda tüm öteki özgürlükler de hemen canlılığını yitirir; uzun süre ara vermiş olmaktan dolayı tartışma yeteneği ortadan kalkar. Başkalarının görüşleri ile ilgili bilgisizliğimiz yaygınlık kazanır, zorla benimsetilmiş görüşler üste çıkar.(…) Hoşgörüsüzlük sansüre yol açar, sansür ise başkalarının aklı konusunda bilgisizliği getirir, dolayısıyla hoşgörüsüzlüğü arttırır: Kırılması güç, katı bir kısır döngüdür bu.(…) ■

Yazarlığının yanısıra kimyagerlik mesleğini sürdürüyordu

"Biz kamplardan sağ çıkanlar gerçek tanıklar değiliz. Biz sağ kalanlar yalnızca minicik değil, tuhaf bir azınlığız. Biz kurtulanlar, kaçamaklar, beceri veya şans eseri hiç dibe vurmamış olanlarız. Dibe vuranlar, korkunç Medusa'nın yüzünü görenler geri gelmedi, geldilerse de söyleyecek sözleri yoktu."

Primo Levi

Suzan Nana TARABLUS

"Kötü" olanın sıradanlığında...

Hitler'e 'insan' denebilir mi?

Albert Einstein'ın 'bilincin optik yanılması' teorisi, yani bilincin görsel illüzyonundan yola çıkalım. Ünlü bilim adamına göre insanoğlu evrenin ayrılmaz bir parçasıdır ve evrende kendini özgürleştirebildiği kadar değerli olduğunu savunur.
Aslen her bir kişi benliğinde sayısız kişilik ve tüm kutuplarıyla, ikilemleriyle sayısız karakteristik barındırır.
Evren gibi... Olasılıkların sınırsızlığında. Genelde 'insanı', sadece öne çıkan veçheleriyle tanımlarız.

***

Otobiyografik bir kitap ve siyasal bir manifesto:
'Yalana, Aptallığa ve Korkaklığa Karşı Dört-Buçuk-Yıllık Mücadele'.
Yayınevinin sahibi Max Amman bu adın fazlaca uzun olduğu bahanesiyle yazarı ikna etmiş ve 20. yüzyıl siyasal tarihi açısından hayli önemli addedilen Nazi Partisi tarafından yayınlanan bu kitapta Adolf Hitler'in 'nasyonal sosyalizm' adını verdiği görüşünün açıklaması *'Mein Kampf - Kavgam'* adıyla basılmıştı. Aslında salt 'kitabın-adı-illüzyonuna' bir dokunuş oldu, Amman'ın yaptığı. Hitler'e ilk büyük servetini kazandıran ve onu ilk Mercedes'inin sahibi yapan yayın... Yegâne suçları Yahudi olmak, daha doğrusu Ari ırkından olmadıkları için milyonlarca insanın temerküz kamplarında sistematik bir şekilde imhasına neden olan, Avrupa'nın genelini bir yıkıntıya dönüştürmüş, tek kelime ile betimleyeceksem 'bir canavar' diye adlandıracağımız bir adama evrenin olasılıklarının sınırsızlığında bakabilecek miyiz?

***

Başlangıç notu: Kendi moralini etkilememesi adına Hitler hiçbir temerküz kampını ziyaret bile etmemişti!

Çoklu kişilik bozukluğu...

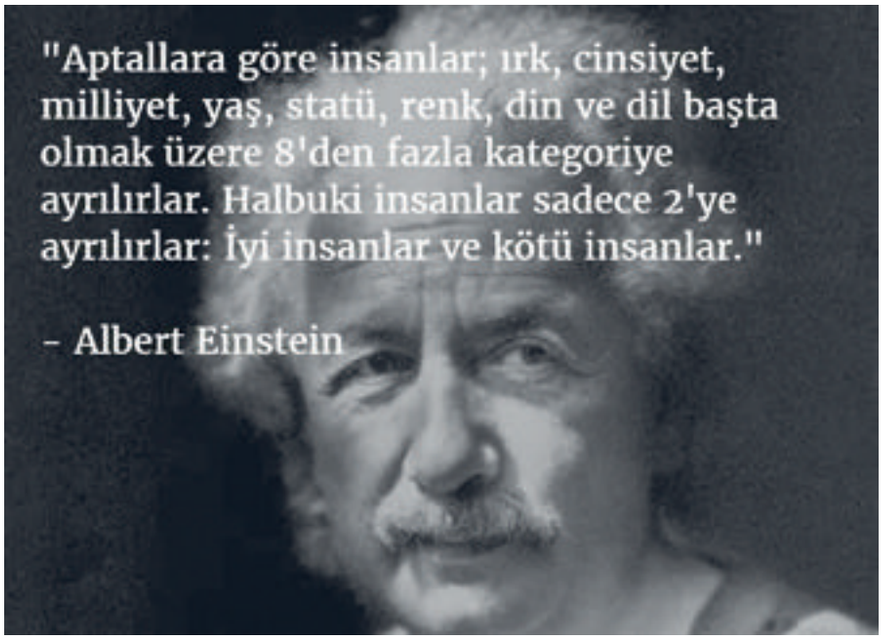

1920'li yıllarda yeni evli çiftlere ve askerlere bedava dağıtılmış olan Mein Kampf'ta anlattığı üzere…
10 Kasım 1918. Birinci Dünya Savaşı sonundaki ateşkes…
Bu haberi aslen bir psikiyatri hastanesi olan Pasewalk Hastanesi'ndeki nekahat devresindeyken alıyor Adolf Hitler, aynı zamanda maruz kaldığı gazlardan gözleri hayli etkilenmiş. Hitler'in deliliği üzerine çokça yazıldıysa da, ünlü psikanalist Erich Fromm'a göre, 'anal dönemde'[2] kala-kalmıştı. Annesine olan ensest arzuları "vatanım" dediği Almanya'ya tapınma duygusuna dönüşürken; babasına karşı hissettiği düşmanlığı ise Yahudilere yöneltmişti.[3]
Diğer bir yandan da büyük hayâllerinden biri, Yahudilerden toplanan sanat eserleri ve antikalarla bir 'Tükenmiş Irk Müzesi' açmak iken...

***

Kaleme aldığı biyografisinin ilk cildini 1998'de yayınlayan ünlü tarihçi Ian Kershaw, Hitler hakkında şöyle yazmıştı: "*Politikasına ilişkin her şeyi* içinden *söküp* çıkardığınızda elinizde kalacak olan boş bir kabuktur."[4]

Gerçekte öyle miydi? Hiç mi hiç 'insani' yönü yoktu? Ya da bir erkek değil miydi? Hiç mi sevmedi?
Belki de özeli konusunda çokça titiz davranmıştı. Kendi geçmişine, özüne, özeline ait tüm ayrıntıları kilit altında tutmuş intihar ederken de onları yakmıştı…
Ya tanıklıklar? Bilindiği üzere onun 'özel hayatsız' bir imge olması Goebbles tarafından tasarlanmış ve desteklenmişti.

Hitler bir deli idi ama aslında 'delilik' bile görece bir kavram. Örneğin…
1938'in Kasım'ındaki Kristal Gece'yi takiben Almanya'daki görevine yeni atanan Fransız Büyükelçisi Robert Coulondre onu konutu Berghof'ta ziyaret etmiş ve onun hakkında şunları söylemişti: "*Yalın, tatlı, sımsıcak sesli ve hani neredeyse utangaç…*"
Taşrada, Obersalzberg Dağı'ndaki konutunda, Olimpos'unun tepesindeki Zeus'un bir benzerine rastlayacağını

Joseph Goebbels ailesi ile birlikte Obersalzburg'daki şatosunda Hitler'i ziyaretlerinden birinde

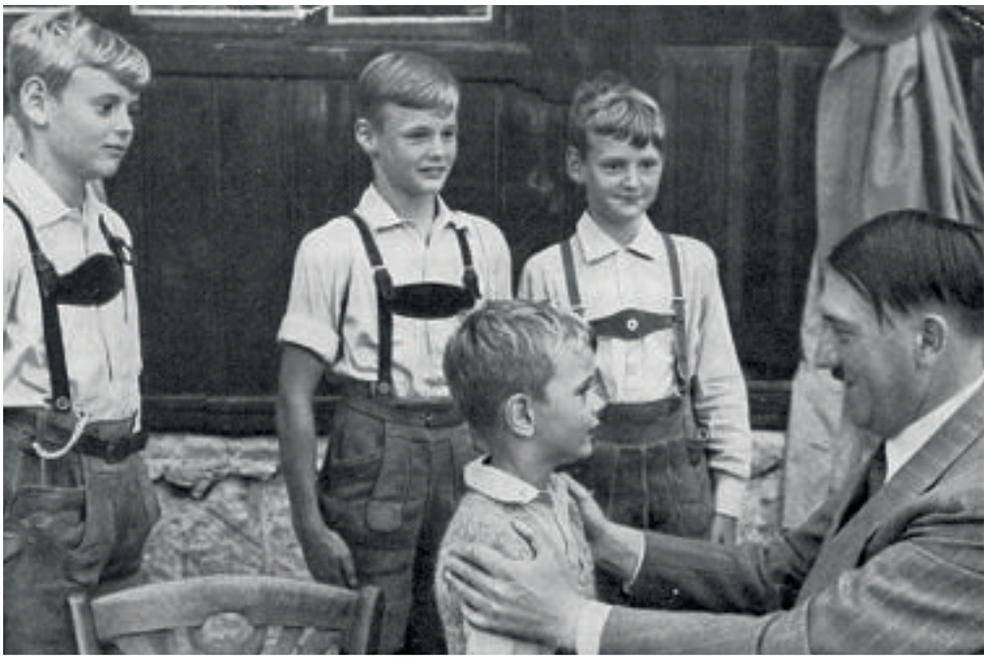

zannetmişti, Fransız Elçi Coulondre. Hele o ses: Führer'in radyoda boğuk, tehditkâr ve intikamcı çığlığı… İşte! Tam karşısındaki adamın sesi sıcak, sakin ve dostane...
Hangisi gerçek olanıydı?
O kötünün beden bulmuş hali miydi?
O salt dehşet saçan bir korkuluk muydu?
Bazıları da şöyle söylemişlerdi:
"Tatsız bir burjuva…" "Kibar, sessiz, aile-seven (başkalarınınkisi de olsa…), çocuk seven…"
*"B*üyüleyici *bir cazibe saçması, hatta karşındakini eğlendirmesi de hayli olası…"*
"İhtiyatlı bir sevgili" (En azından!) Öylesine sadık ki… İkili intiharından önce nikâhını kıydıracak kadar!
Etkileyici bir hafıza eşliğinde konuşmalarını – hitabetlerini hazırlarken, delicesine çalışkan...
Benzersiz bir psikoloji!
Temelde çift kişilikli (belki de daha fazla kişilik bozukluklarıyla donanmış), yeteneklerinden son derece emin gözüken… Tüm bunları Hitler'in 'Yükseliş' adını taşıyan biyografisinin birinci cildinde anlatan Die Zeit'te[5] gazeteci, tarihçi Volker Ullrich'e göre, Hitler'in kendi söylemiyle, *"Avrupa'nın en büyük aktörü"*!
Başka bir gazeteci-yazar, Konrad Heiden onun sadece uyur veya dinlenirken 'normal' bir görüntü verdiğini, şişine-şişine halka hitaplarında 'doğaüstü bir maske' takınmasının çifte kişiliğinin en büyük belirtisi olduğunu savunmakta.
1931'in Kasım'ında Amerikalı gazeteci Dorothy Thomson'a bir röportaj bahşetmiş ve onu Berlin'deki Kaiserhof Oteli'ndeki süitinde kabul etmişti. Thompson ise onu betimlerken *"tipik bir kısa boylu erkek sendromu"* ifadesini kullanmıştı.

***

1930'lardan itibaren Linz'deki çocukluğuna, Münih ve Viyana'daki gençliğine veya I. Dünya Savaşı esnalarındaki askerliğine ait hiçbir izin kalmamasına benzeri görülmemiş bir titizlikle özen göstermişti.
1945'in Nisan'ında, intiharından birkaç gün öncelerinde Şansölyeliğin dolaplarını dolduran, Münih'teki apartman dairesindeki ve tabii ki Obersalzburg'daki şatosunda bulunan bütün kişisel evraklarının yakılmasını emretmişti.
Narsisizminin zirvesinde, ölümünden sonrasında bile geçmişinin, kendi yarattığı tabloyu lekelememesi adına mı? O, en yakın çevresi için bile büyük bir gizemdi.
Otto Dietrich, Reich'ın basın şefiydi. Anılarında onu *"bir sfenksin ulaşılmazlığında"* diyerek tanımlıyor. Aynı şekilde çok daha önceleri, 1920'lerde en yakın çevresinde yer alan Ernst Hansffaengl da *"bu adamın ruhsallığına ulaşılacak kapının anahtarını hiçbir zaman bulamadım,"* demişti.
1973'te gazeteci Joachim Fest, Hitler hakkında, *"onu çevreleyen insansız bir vakum"* diye söz ederken hiçbir 'özel yaşamı' olmadığını vurgular.
Joseph Goebbels'inki idi 'aile' kavramının fotoğraflarını sağlayan. Onu 1937'lerde Obersalzburg'daki şatosunda iki küçük kızıyla ailece ziyaretinde.

Bebekliğinde

Düşük bir ses tonu ile başlayan konuşmaları giderek saldırgan bir tona ulaşırdı

Genç Hitler

Tribünlerdeki metamorfoz...

Yumurta→Larva→İribaş →Yavru Kurbağa→Ergin Kurbağa
İşte başkalaşma yaşayan bir yaratık.
(Yazarın notu: Örneğin yukarıdaki başkalaşma –metamorfoz- örneğini 'kelebek' temalı da yapabilirdim … Ama kalemim-elim varmadı!)
O da tribünlerde öylesi bir başkalaşma yaşıyor, Alman tarihinin o ana dek tanımadığı bir laf-ebesine dönüşüyordu. Hiçbir doğaçlamaya yeri yoktu! Trans haline geçmiş duygusunu yansıtırken bile, her sözcük tartılmış, hesaplanmıştı.
Schwerin von Krosigk[6] tribündekinin vaiz kürsüsündeki halini *"ateş ile buzun karışımı"* olarak izlemişti.
Düşük bir ses yoğunluğuyla başlardı sözlerine, çoğunlukla. Hani neredeyse tereddüt edercesine... Arayışı, karşısındaki toplumun nabzını tutmakken… Onaylandığını hissedene dek kendini sımsıkı tutardı.
Söylemi giderek artan saldırgan bir tona ulaşır coşkulu alkışlarda aradığını bulduğunda ise mayonez artık tutmuştur! Ritmiyle birlikte artarak yükselen ve böğürmeye kadar ulaşan bir ses ile.
Arttıkça daha da artan vahşi ve önüne geçilemez bir kreşendo! Kendinden geçmiş bir sarhoşluğun zirvesinde. Bir tarikat savunucusuymuşçasına…

"Dünya kötülük yapanlar değil, seyirci kalıp hiçbir şey yapmayanlar yüzünden tehlikeli bir yerdir." - *Albert Einstein*

Tarihçi Karl Alexander von Müller tanık olduğu böylesi hitabet zirveleri konusunda şöyle belirtmişti:
"Neredeyse bir abrakadabra gibiydi… Sihirli bir değneğin vuruşu gibiydi…"
Rudolf Hess 1925'ten itibaren özel sekreteriydi. Führer'in Nisan 1927'de Almanya'nın en büyük sanayi bölgesi Ruhr'daki önde gelen sanayicilerinin bir arada olduğu Patronlar Zirvesi'nde, toplantının başlarında esen buz gibi soğuk ve sessiz bir karşılamayı takip eden iki saatin ertesinde gürleyen coşkun alkışları kayıtlarına düşürmüştü, Hess. Hatip Hitler kendi kendini sahneye koyardı.

Hitler'in bıyığı önceleri pala bıyık idi. Kendisine göre pala bıyık gaz maskesinin yüzüne tam oturmasına izin vermediği için bıyığını küçültmüştü. I. Dünya Savaşı sırasında bıyığını bizim bildiğimiz haline getirmişti -diş fırçası stili! Böylelikle farklı bir marka oluşturmak adına onu şimdilere değin anımsanan o (komik mi, garip mi bilemeyeceğim) tipik bıyığı tasarlamıştı. Münih'teki başlangıç yıllarında bıyığının günlerin birinde moda olacağını bile söylemişti.
Schwerin von Krosigk, salt bir megaloman diye nitelendirdiği Hitler'in nadiren ulaşılabilecek bir doğallık anında kendi kendini *"Avrupa'nın en büyük aktörü"* olarak adlandırdığını anımsar.

Almanya'da 'Kavgam' neden tekrar raflarda?

1966 sayfa. Ağırlığı 10 kilo kadar. İçinde 3500'ü aşkın akademik dipnot barındıran iki ciltli kitap, 'Kavgam'! Altmış yıldır yasaklı olan Hitler'in 'Kavgam' kitabı neden yeniden raflarda? Heyhat! Nazi Lideri Adolf Hitler'in otobiyografik ve ırkçılık propagandası yapan kitabı Almanya'da 1945'ten beri yasaklıydı. İlk baskısı beş bin adet basılan kitap 55 Euro'dan satışa sunulacak. Kitabı basan Münih Üniversitesi Modern Tarih Bölümü profesörü Dr. Christian Hartmann, hedeflerinin kitabın yasak olmasının getirdiği cazibeyi ortadan kaldırmak olduğunu açıkladı. "Niyetimiz Hitler'i kendi kelimeleriyle vurmak," dedi. [11]

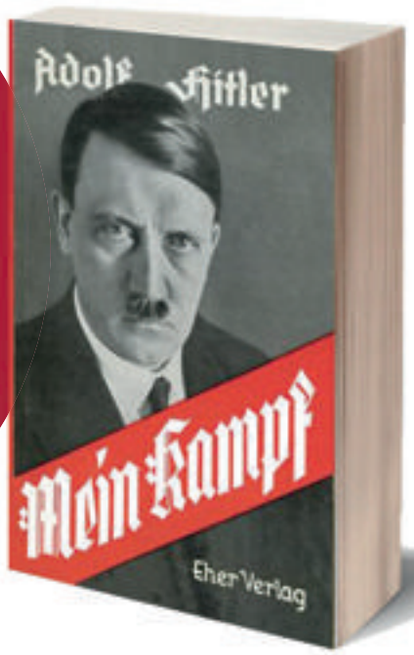

"İnsanoğlu, evren denilen uzay ve zamanla sınırlanmış bir bütünün parçasıdır. Kişiliğini, düşüncelerini, duygularını geri kalandan ayrıymışçasına algılar. Orada söz konusu olan, bilincini etkileyen optik yanılsamadır. Bizim için bu yanılsama, bize yakın bazı kişilere olan sevgimiz kadar, kişisel arzularımızı da sınırlayan bir hapis gibidir. Görevimiz bütün canlıları ve tüm güzelliğiyle doğayı içine alacak kadar merhamet çemberimizi genişleterek bu hapisten kurtulmak olmalıdır. Kimse bu noktaya tam olarak gelemeyebilir ama böyle bir amacın peşinden koşmak, içinde yine de kısmen bir özgürlük ve temelde iç huzuru barındırır."

Hayâl Gerçeklik İllüzyon
Albert Einstein[1]

Paris'te

Çokça korkular içinde...

Hitler'in 264 gün boyunca kaldığı ve ünlü "Kavgam" kitabını kaleme aldığı Landsberg Hapishanesi'ndeki[7] tutukluluk günleri sonunda ona İngilizce öğrenmesi tavsiye edilmişti. Kendisi ise bu öneriyi şiddetle reddetmişti: *"Lisanım Almancadır ve o bana yeterli!"*
1928'de ise… Ona ufkunu genişletme adına da olsa seyahate gitmesi de önerilmişti. Hatta Güney Amerika'ya yerleşen partililerinin de dâveti ulaştırılmıştı. Bu konuda da hep kaçamak yanıtlar vermişti.
Gerçeğe gelince… Ulaştığı noktada, yaratabilme ihtimali taşıyabilecek herhangi bir 'boşluk ânı' onun en büyük karabasanıydı. Yaratısından – illüzyonundan uzak kalmak… Bu yüzdendir ki 1933'te iktidara gelen (veya 'muktedir olan' da diyebiliriz) Hitler, II. Dünya Savaşı esnasında sayılı saatler süresince bulunduğu Fransa hesaba katılmazsa – dünyada ülkesinden başkaca bir yer görmemişti. Başkent Paris'e ulaştığında Fransızlar, Nazi diktatörünün ülkenin sembolü olan Eiffel'e çıkmasını engellemek için asansör kablosunu kesmişlerdi. Tabii ki Hitler, onu kulenin tepesine ulaştıracak 1710 basamağı tırmanmayı göze alamamıştı!
En büyük korkusu ise, ciddiye alınmamak, hatta alay edilmekti. Muktedirliğinin ilk günlerinde, diplomatlar topluluğuna kendi şerefine verilen davette bile Hitler'in 'rahatsızlık' içinde olduğu katılanlar tarafından gözlemlenmişti. Rejiminin başarısına rağmen resmi dâvetlerde her zaman asabiyetini hissettirmişti.
Hitabetlerinde – daha doğrusu coşkun monologlarında izleyicilerden gelecek tek bir aykırı söze bile tahammülü yoktu! Sadece ve sadece pohpohlara açıktı. Hastalıklı bir şüphecilik içindeydi. Şüphelerinin çoğu da hayâl mahsulü…
Oyuncuydu. Öylesine ki an içinde yüzünün ifadesi değişebilir, özenli bir aile babası ifadesi taşıyan, alaycı bir ruh haline, fıkralara ve karşıdan gelen iltifatlara açık birine dönüşebilirdi. Büründüğü 'ulaşılmazlık' maskesi onun zırhıydı. Çevresindekilerle mesafesini hep korudu. Çok az kişiyle senli-benliydi. Hiçbir zaman gerçek arkadaşı olmadı – sadece işbirlikçileri! Askerlik arkadaşları vardı, Münih'te görüştüğü ama… İktidara gelir gelmez dostlukları bıçak darbesi aldı!

Çok özel ilişkileri...

Avusturya'da doğduğu kasaba, Braunau am Inn.
Orada ilk aşkı bir Yahudi kızı, Stefanie Isaac.
Heyhat aşkını hiç açıklayamamış. Sadece bir erkek arkadaşından kızı gözetlemesini ve haberlerini kendisine ulaştırmasını sağlamış.
Bu 'imkânsız' aşkı konusundaki hayâllerinin, el-ele tutuşup birlikte ölmek olduğunu da sırdaşına açıklamıştı.
Muktedirliğini takiben tek görüştüğü özel fotoğrafçısı Heinrich Hoffman idi. Arşivinde Wagner'in[8] kızı Winifred'le olan senli-benli dostluğu, onun dört çocuklu ailesini evine kabulünü, Wagner'lerin Mercedes arabasına doluşarak yaptıkları gezilerin yansımaları… Hatta yatma saatinde çocuklara masal okumasına varana dek… Anılarında Hitler'in çocuklarıyla 'duygusal' ilişki içinde olduğunu anlatan Winifred Wagner onun yaşam-boyu katıksız bir hayranı olarak kalmıştı.

Stefanie Isaac

Daha az bilinenleriyle Hitler'in varoluşundakiler

Adolf Hitler'in Almanya'da değil de Avusturya'da doğduğu... Liseden terk olduğu, Yahudi bir genç kıza olan aşkı, intiharı sıradanlıkla bilinenler arasında... Ya diğerleri?

Üstün ırkın babası tek testisliydi

Futbol maçlarında bile izleyebildiğimiz üzere, erkeklerin en büyük darbelerden öncelikli olarak korudukları yer cinsel organları... O bölgeye uğrayacak bir darbe son derece sancılı!
Hitler I. Dünya Harbi esnasında bacağından ve cinsel organından yaralanmış ve bu şekilde testislerinden birini yitirmişti. O esnada hastabakıcı olan Johan Jambor bu konuda tanıklık etmişti. Hitler'i tedavi eden Jambor, komadan çıkar çıkmaz ilk sorusunun "Çocuk sahibi olabilecek miyim?" şeklinde olduğunu söylemiş.
Daha sonra da (Alman Bild Gazetesindeki habere göre) II. Dünya Savaşını kaybeden Hitler'in intiharını takiben cesedi Sovyet Rusya otopsi yapmıştı. Değişik kaynaklara göre Hitler tek testisli olmasıyla kalmayıp cinsel sorunlar da yaşarmış. Eva Braun ile birlikte olacağı zamanlarda kendisine bugünkü 'Viagra' misali 'boğa spermleri' enjekte ettirirmiş. Kendine, Almancada 'Baba' anlamına gelen 'Führer' lakabını benimseten Hitler... Aynı zamanda tüm Ari Germen Ulusunun Babası' olma iddiasını da taşımıştı![12]

Doğuştan savaşçı

Doğumunun öncesinde bile ebeveynlerinin sevgisine tek başına sahip olacak kadar acımasız bir savaşçı... Ölen kardeşleri: Gustav (1885-1887), Ida (1886-1888), Edmund (1894-1900).

Onu boğulmaktan kurtaran rahip

Ocak 1894 tarihli Donauzeitung Danube adlı gazetedeki habere göre, dondurucu soğukta Inn Nehri kenarında oynarken dört yaşındaki Adolf suya düşmüş, boğulma tehlikesi atlatırken can çekişmiş, Rahip Johann Kuehberger tarafından kurtarılmıştı. Belki de bu nedenle Hitler rahip olmayı da arzulamıştı. [13]

Hitler'deki 'ailurofobi' (kedi korkusu)

Büyük İskender, Napoleon ve Mussolini gibi Hitler de ailurofobiden mustaripti. (Kedi korkusu olan kişilerin vereceği aşırı tepki, panik atağa veya kalp çarpıntısına neden olabilmekte.) Freud'un yaklaşımlarında, özellikle ebeveynlerden en az biri ürkütücü ise, çocuk ondan çok çektiyse, bu öfke ve korku bastırılıp bir hayvan ile sembolleştirilebilir. Bazı insanlar bunu özellikle kedilerde sembolleştirirler. Bu tür vakalarda kedi korkusunun aslında baba veya anne ile sorun yaşayanlarda ortaya çıktığı görülebilmekte.

Disney sevgisi ve Hitler

Hitler Disney'i çok seviyordu, hatta Pamuk Prensesi dünyanın en güzel filmlerinden biri olarak görüyordu. Hatta ve hatta Hitler'e atfedilmiş Bashful, Doc ve Pinokyo çizimleri de bulunmuştur.[14]

Acayip ama gerçek: Hitler Nobel Barış Ödülüne aday gösterilmişti

Hitler 1938 yılında Nobel Barış ödülüne aday gösterilmişti. Yani Almanlar kendi kendilerine karar verip de Hitler'e ödül vermeye kalkmamışlar. Dünyanın en saygıdeğer(!) ödül merkezi buna karar vermişti. Ödüle Gandhi de aday gösterilmiş ama sonuç itibarıyla ödül Nansen Uluslararası Mülteciler Ofisi'ne gitmişti. Hitler ödülü alamamıştı ama onun aday gösterilmesi bile manidardı.

1 Eylül Dünya Barış Günü. Neden 1 Eylül?

Çünkü dünyanın en kanlı tiranı Hitler 1 Eylül 1939'da Polonya›yı işgal ederek tarihin en büyük savaşını başlatmıştı.
1 Eylül 1939 tarihinde 20. yüzyılın en kanlı savaşını başlatan Nazi orduları Polonya'ya saldırarak bir dünya savaşının başlamasına, bu süreçte milyonlarca kişinin ölümüne ve sakat kalmasına sebep olmuşlardı. İnsanlığın en büyük yıkımlarından olan bu kirli emperyalist paylaşım savaşının başladığı gün, 1 Eylül günü Dünya Barış Günü" olarak kutlanmaya başlandı.
Daha sonra SSCB ve Varşova Paktı'nın dağılmasından sonra, Birleşmiş Milletler 21 Eylül gününü Barış Günü olarak kutlanmasına karar vermişler ama neden bilmem Türkiye 1 Eylül'de kutlamaya devam etmiş.[15]

Şeker-sever bir tiran

Onca acı ve kederin yaratıcısı-tasarımcısı-uygulatıcısının şekere yönelik sevdası son derece büyüktü!
Daha doğrusu Hitler takıntılı bir şeker sevdalısıydı. Çayında bile 5-6 tatlı kaşığı... Günlük çikolatalı pasta dozu da hayli yüksekti. Hatta şarabına bile birkaç kaşık şeker katardı! [16]

Ustura ve jiletten çok korkardı

Başkalarının elinde gördüğünde – bildiğinde jilet ve usturadan deli gibi korkardı, Hitler. 'Büyük Lider – Führer' olduğunda bile hiçbir berberin kendisine yaklaşmasına izin vermezdi.
Her zaman kendi kendini tıraş ederdi. Bazı kaynaklara göre ise, saç kesimi esnasında bu fobisi yüzünden etrafını kimi kez haykırışlara boğardı. [16]

Uykusuzluktan mustaripti

En genç yaşlarından itibaren şiddetli bir şekilde uykusuzluk çekmekteydi. Karanlık hırsının odağında...
Bütün gecelerini ayakta geçirdikten sonra ancak gün doğumuyla birlikte yatağa girebilirdi. Çalışma arkadaşları ve Führer'e yakın çevre onunla birlikte geceleyerek çalışırdı. 'Gecelerini renklendirenler' ise, ona müzik çalardı veya birlikte filim izlerlerdi...[16]

Eva Braun

Richard Wagner'in kızı Winifred, Hitler hayranıydı

Kuzini Angela Geli Raubal

Köpeğiyle

Özelinin özeli ise Bavariya Alplerindeki Obersalzberg Dağı tepelerinde bulunan kartal yuvasına mahsustu – Berghof'a! Oraya sadece sadıkların en sadıklarının girişi olası idi. Örneğin sırdaşı Albert Speer ve eşi Margarete, özel doktoru Karl Brandt ile yüzücü eşi Anni Rehborn. Daha sonra bu gruba Eva Braun da dâhil olacaktı.

Hitler 1928'den itibaren Obersalzberg'deki malikânesine bakan üvey yeğeni Angela (Geli) Raubal'ı[9] akşamdan sabaha kovmuştu. Bazı kaynaklara göre ise Hitler yeğenine âşıktı ve şoförüyakın koruması Emil Maurice ile olan biseksüel aşk üçgeni yüzünden 1931'de Geli'yi tek bir kurşunla öldürmüştü.

Diğer bir kaynağa göre Geli, kovuluşunu sindiremeyerek Hitler'in tabancası ile intihar etmişti.

Ele geçen kimi kişisel kayıtlarına göre hayatına giren ilk kadının Eva Braun olduğu belirtildiyse de genç kadına son günlerine kadar hiçbir aleniyet hakkı tanımamıştı. Manastırda eğitim görmüş bir tezgâhtar-kız olan Eva, politikada gelecek vadeden 40 yaşındaki Hitler'e rastladığında 17 yaşındaydı. "*Operaya biletlerim var, gelir misin?*" diye sormuştu, Eva da kabul etmişti. 12 yıllık eziyetli ilişkisi boyunca defalarca intihar girişimlerinde bulunan Eva'yı, Hitler'in sadık şoförü Eric Kempa, "*Almanya'nın en mutsuz kızı*" olarak yaftalar… Genç kadının mektuplarından anlaşılan, anne-babasının bu ilişkiye son derece karşı olduğu… Kalabalıklarda Hitler'in onu yadsıdığı, tanımazdan geldiği ve gecenin sonunda eline sadece bir zarf sıkıştırdığı herkesin sıradanlıkla bildikleriydi.

Sonlara doğru Eva Berlin'deki Şansölyelikte şahsına ait bir odaya sahip olabildiyse de 'görünmezliğe' mahkûmdu ve ancak arka kapılardan giriş-çıkış yapabilirdi.

Hitler'in sırdaşlarından biri olan Albert Speer, "*Eva Braun'un tarihçiler için büyük bir hayâl kırıklığı olacağını*" not düşmüştü.[10]

Tarihçileri hayâl kırıklığına uğratmış olsa da sadece 24 saat boyunca "*Bayan Hitler*" olabilmişti – 1945'teki ikili intiharlarında: Karı-koca Hitler'ler kendilerini bir odaya kaparlar. İlk olarak köpeğini öldürür. Sonra Eva içinde siyanür bulunan bir kapsülü ısırır ve zehir saniyeler içinde etkisini gösterir. Hemen ardından ise Adolf bir siyanür kapsülünü ısırır ve eş zamanlı olarak tabancayla sağ şakağına ateş eder.

Yine araştırmacıların birçoğunu, böylesi genç bir kadının nasıl da öylesi megaloman bir diktatöre bağlılık taşıdığı konusunda hayretlere sürüklemişti. Bir kadın, nasıl olur da sayısız cephede kötünün bedenlenmiş haliyle ilişki içinde olabilmişti? İnkâr halinde miydi? Yoksa kendini mi kandırmakta idi?

En büyük çelişkim

Okumalarımda, hazırlık aşamalarımda… Satırlarım ve yazım boyunca… Bir Nazi liderini – diktatörünü seven kadını bile incelerken buldum kendimi… Salt Hitler değilse de… Diğerlerini de düşünürken kendimi derin karanlıklarda buldum.
Zirvelere ulaşmış bu tip üst düzey kişiliklerin, askerlerin – özelde eşleri ve çocuklarıyla olan ilişkileri, yükseklerden atıp tutan, bağırtılar içinde eller kollar havada ateş püsküren konuşmalarından daha rahatsız edici geldi bana.
Hitler'in çocuklara yanaşmasını bile rahatsızlıkla düşündüm. Çünkü bu eş-çocuk ilişkileri bana onları birer insan – insanoğlu olarak duyumsattı.
Optik yanılsamamıza gelince… Varsayımlar uyarınca evrenin sadece yüzde 4'ü keşfedilmiş, bilim adamları ve astronotlar tarafından… Albert Einstein evrenin yüzde 68'inin karanlık enerjiden, yüzde 27'sinin karanlık maddeden ve yüzde 5'inin normal maddeden oluştuğunu savunur. İnsanoğlu bu yüzde 5'lik madde aralığında… Dolayısıyla geriye kalan, %95'lik kısım karanlık enerji ve maddenin etkisi altında.
Kanımca… Ve muhtemeldir ki Adolf Hitler karanlık enerjinin ve karanlık maddenin dünyevi hale dönüşümüydü – başkalaşımıydı!
İnsanoğluna 'kötü' olanın sıradanlığını yaşatırken… Ölümcül terörün anlamı olan bu adam – şayet ona adam denebilirse… Öfkesi hitabetinin sanatıyken… ■

Şizofren Narsist Korkak Demagog Megaloman...

DİKTATÖR HİTLER!

SON NOT: Bu sayfalardaki satırlarım arasından Auschwitz'de yaşamlarını yitiren aile yakınlarım, David Behar ile Gestapo tarafından Marsilya'da yakalandığında karnında üç aylık bebeğini taşıyan Klara Behar Krispin'in anıları özelinde (şayet evrende 'tesadüf' var ise: Tesadüfen Hitler'in annesinin adı da Klara idi), Holokost'ta insanlıklarından soyutlanarak öldürülen tüm İNSANLARI yâd ediyorum.

KAYNAKÇA:
Livres & idées du monde entier- Books Nº 51; Şubat 2014 sayısı, www.books.fr

Aile yakınlarımın Auschwitz'deki kayıtları

DİPNOTLAR:

[1] www.makale.org
[2]Anal ya da makat dönem psiko-seksüel gelişimin ikinci evresi. Oral Dönemin ardından genellikle 1-3 yaş arasında görülür. Bu dönemde süper-ego gelişmeye başlar. Doyum kaynağı anüstür. Bebekler anal evrede dışkısını tutma yeteneği elde ederler. Dışkısını tutmak veya bırakmaktan haz duyarlar. Bu dönemde anne babanın verdiği aşırı baskıcı denetleyici tutumlar, katı tuvalet eğitimi; çocuğun anal dönemde saplanmasına (anal fiksasyon) ve gelecekte obsesif (takınçlı) kompulsif bozukluk, tuvalet işleriyle fazla uğraşma, cimrilik, kararsızlık, mükemmeliyetçilik inatçılık, aşırı titizlik gibi davranışlar görülmesine neden olabilir.
[3] "Sur La Pathologie d'Hitler"; Olivier Postel-Vinay; Başyazı; Books Nº 51; Şubat 2014 sayısı
[4] Dossier "Hitler L'Homme" Books Nº 51; Şubat 2014 sayısı
[5] www.zeit.de
Die Zeit, Hamburg'da yayınlanan haftalık gazete. Liberal. 12 Şubat 1946'dan bu yana yayın yaşamında. Yarım milyona yakın baskı sayısı var.
[6] Johann Ludwig Graf Schwerin von Krosigk, Nazi Almanya'sının son Şansölyesi. Ludwig Schwerin von Krosigk Hukuk ve Siyaset bilimi okudu. 1909'da Prusya yönetimine girdi. 1914'te stajyerlik sınavını verdi. Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi
[7] Hitler'in orduya ihanetten suçlu olarak bulunduğu Landsberg hapishanesi 1910 yılında inşa edilmişti. "Art Nouveau" stilinde bir cepheye sahipti. Burası hüküm bekleyenler, hüküm giymişler ve tecritte tutulanlar için kullanılmaktaydı. Buradaki tutukluluğu esnasında Hitler, "eseri" Mein Kampf'ı yardımcısı olan Rudolf Hess'e dikte ettirerek yazdırmıştı.
[8] Richard Wagner; Alman opera bestecisi, tiyatro direktörü, müzik teoricisi ve yazarı. Geliştirdiği birleşik sanat eseri kavramı ile müzik dünyasını etkiledi.
[9] Angelika Maria "Geli" Raubal, Adolf Hitler'in üvey yeğeniydi. Hitler'in üvey kız kardeşi olan Angela Raubal ve Leo Raubal'ın ikinci kızıydı. Hitler ona Geli der; o da Hitler'e Alfi Dayı derdi.
[10] http://www.telegraph.co.uk/culture/books/11165627/Adolf-Hitler-sex-life-Eva-Braun.html
[11]Remzi Kitabevi Kitap Gazetesi Sayı 122, Şubat 2016, Sayfa 3 Kaynak: Tony Paterson, The Independent, 8 Ocak 2016
[12] www.milliyet.com.tr 19 Kasım 2008
[13] www.milliyet.com.tr 7 Ocak 2012
[14] http://www.vuub.net/16/03/2015/hitler-hakkinda-sasirtici-25-bilgi/
[15] http://blog.milliyet.com.tr/1-eylul-dunya-baris-gunu-mu-/Blog/?BlogNo=427588
[16] https://www.warhistoryonline.com/war-articles/top-10-unknown-facts-about-adolf-hitler.html

Suzi SABANER

Küçük Bir Hikâye

*"*Her insan görülmek, duyulmak, anlaşılmak- başkalarının gözünde var olmak ister.*"*

*"*Bir hikâye yüreğimize dokunuyorsa eğer, anlatılanı 'bildiğimiz' ve hissedebildiğimiz içindir. Gerçek hikâyeler - yaşanmışlıklar- insanlığın gerçeğini anlatır."*

*"*İnsanlıkla ilgili hakikat, yaşanmış hikâyelerde yatar.*

*Günlük, sade, içten hikâyeler insana dair anlamlı mesajlar verir. *"*

* Brené Brown Ph.D. L.M.S.W. "The Gifts of Imperfection"

Anlatacağım kısa hikâye geçtiğimiz Kasım ayında New York şehrinde gerçekleşti: Genç adam, iş çıkışı evinin yakınındaki o çok sevdiği küçük lokantaya uğradı. Orada çalışanlarla selamlaştıktan sonra evine yemek almak için kuyruğa girdi. Gözüne kapının girişine konulmuş bir pano çarptı. Üstünde renkli kalemlerle şöyle yazılmıştı:

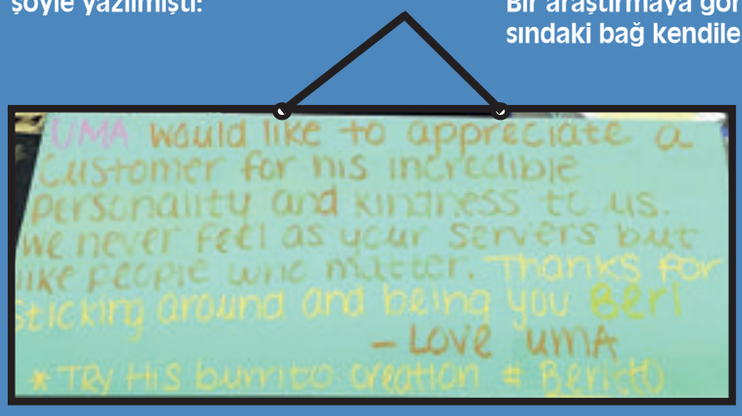

"...İnanılmaz kişiliğin ve bize gösterdiğin samimiyet için minnet duyuyoruz. Seninle iken kendimizi servis verenler olarak değil, önemli hissediyoruz. Bize geldiğin için ve sen olduğun için teşekkür ederiz. Çok sevdiğin yemek ürününe senin ismini verdik. Sevgiler ".
Yazıyı tekrar okudu, evet hitap edilen kişi kendisiydi.

Bu hikâyeden etkilenmemin ve çok duygulanmamın sebebi o genç adamın oğlum olması değildi sadece. Lokantada çalışanların hatırları soruluyor diye minnettarlıklarını dile getirerek o kişiyi onurlandırmalarıydı beni etkileyen. Sadece servis veren olarak değil, insan olarak değer verilme bu kadar mı eksikmiş diye düşündüm. Neydi beni bu kadar etkileyen ve o insanları böylesine hissedebilmem?
Amerikan kültüründe bir insanla karşılaşıldığı zaman o insanı tanımasanız bile en azından bir gülümseme ve selam verme zaten vardır. Oğluma lokantanın servis verenleriyle nasıl iletişim kurduğunu sorduğumda, bana her oraya gittiğinde birbirlerine o günün nasıl geçtiği hakkında konuştuklarını söyledi. "İçten" hatır sorulması ve duyulmak nasıl da iyi gelir bizlere değil mi?
Biz kendi değerimizi bilsek de, kendimize şefkat versek de başkalarıyla içten ve kalp kalbe bağ kurabilmek temel gereksinmemizdir.
Bir araştırmaya göre, insanlar arasındaki bağ kendilerini görülür, duyulur ve değerli hissettiren bir enerjidir, yargısız alışveriştir, o ilişkinin güç vermesidir. Geçirdiği zorluklara rağmen ayakta kalabilen hatta ilerleyebilen insanların özelliklerinden bir tanesi güçlü aile ve arkadaş bağlarının olmasıdır.
Kendimize yakın olduğumuzda, yani kendimizi cesurca duyduğumuzda şefkat, yakınlık, bağ aradığımızı keşfederek başkalarının da bunu arzuladığını biliriz. Belki de bu yüzdendi bu hikâyeyi dinleyince o insanları böylesine hissedebilmem. Küçücük bir jest insanlara ne kadar iyi gelir.
Seni görüyorum, duyuyorum, değerlisin, benim için varsın mesajını alıp vermek, yani başkalarıyla bağ kurmak kelimelerin ifade edemeyeceği kadar kutsal bir duygudur. Bir şekilde kırılmış olan, yaralı olan yüreklerimize nasıl da şifadır.

Sözünü ettiğim hikâyeyi çok uzatmaya, süslemeye ve ağdalı sözler kullanmaya gerek görmeden anlattım. Hakikati biliriz aslında; sadedir, basittir, kalpten gelir. İnsanlarla candan bağ kurmanın önemini hem hatırlayıp hem de hatırlatmak istedim.
Yaşıyor olmanın en güzel, en kutsal, en sevinç ve mutluluk veren yanıdır çünkü insanlar arasındaki o içten ve sevgi dolu bağ. ■

www.rokadavet.com - info@rokadavet.com
+90 212 294 46 46
facebook:rokadavet twitter:rokadavet instagram:rokadavet

SÖYLEŞİ

İzel ROZENTAL

Lambadaki CİN!

Ara Kebapçıoğlu ile ortaokuldan arkadaşız. Doğrusu o yıllarda ideal bir öğrenci sayılmazdım, ama iyi okurdum. Hatta sağlam olsun diye sınıfları çifter çifter okurdum. Ara ise yanımdan ışık hızıyla geçmişti! Parlak bir öğrenciydi; hatırladığım kadarıyla fen bilimlerine büyük merakı vardı. O kadar ki, bu çocuk günün birinde fizik ya da kimya Nobellerinden birini alır diye düşünürdüm...
Ara ile yıllar sonra Paris'te karşılaştık. "Lumière de l'œil" adında küçük, mütevazı ama cezbedici bir eski lambalar galerisi işletiyordu. İnsan durup bakmadan edemiyor, içeri girdiği anda ise bu tevazuun gerisindeki müthiş bir iddia ile karşılaşıyordu. Dükkânının arka bölümü bir lamba müzesiydi. Ara Kebapçıoğlu, muhtemelen dünyadaki tek 'alevli lambalar' müzesinin kurucusuydu!
Sevgili Nelly Barokas geçen yıl benden Şalom Dergi için bir dizi söyleşi hazırlamamı isteyince, tereddütsüz listemin başına Ara Kebapçıoğlu'nu yerleştirmiştim. Ancak küçük bir sorun vardı, Ara'nın müzesi Paris'teydi ve son zamanlarda yolum hiç bu kültür başkentine düşmüyordu. Sonunda Ara ile yazışmaya karar verdim. Ben yazarak sordum, o yazarak yanıtladı. Meğer onun anlatacak, benimse öğrenecek ne kadar çok şeyimiz varmış! Örneğin, 'gaz lambası' ifadesini bir daha kesinlikle kullanmayacağım, çünkü "gaz" sözcüğünün değişik anlamları var...
İlgiyle okuyacağınızı düşündüğüm E-posta-söyleşimizin tamamı bu sayfalara sığmadı, üçte birini kendime sakladım. Ama yolunuz Paris'e düşer de kendinize zaman ayırırsanız mutlaka '4, rue Flatters' adresindeki "Lumière de l'œil" müzesine uğrayın(*), pişman olmayacaksınız!

Sevgili Ara, Saint-Michel'deki ortaokul yıllarımızdan fen derslerine büyük bir yatkınlığın olduğunu hatırlıyorum. Nitekim Robert College sonrası Almanya'da kimya eğitimi de görmüşsün... Derken günün birinde eski sınıf arkadaşım Ara Kebapçıoğlu, Paris'te, yeryüzünde eşi benzeri olmayan bir butik-müzenin sahibi olarak karşıma çıkıverdi. Boşlukları doldurur musun lütfen... Alâeddin'in sihirli lambasını ne zaman buldun?

Sevgili İzel, hayatımda yaptığım rota değişiklikleri, yarı yoldan geri dönüşler biraz daha açıklama gerektirir. Fazla ayrıntısına girmeden diyebilirim ki herkesin lambalarda aradığı cin meğerse benim içimdeymiş. Klasik yolları sevmedim, yolumu çizmeyi tercih ettim. Ailemin veya çevremizin uygun gördüğü bir hayat arkadaşı seçmek, müzik eğitimimi konservatuardan sonra geleneksel bir kariyerle sonuçlandırmak, iki defa başlayıp yarıda bırakacağım kimya tahsilimi bitirip ya endüstride, ya da akademik bir ortamda meslek hayatına atılmak bana haksız bir baskı gibi geliyordu.
1970'lerde okumak için gittiğim Almanya'da yaşıyordum. Kimya tahsilini bırakma kararını aldığım 1976 yılında sokakta bulduğum bir lamba beni ilk bakışta büyüledi. "Acaba para eder mi?" düşüncesiyle kullanılır hale getirip bir antikacıya gösterdim. Para edermiş. Bıraktım lambayı orada ve verdikleri parayla gidip bitpazarından tek tük hurda lambalar alıp onarmaya

Ara Kebapçıoğlu, Paris yakınındaki Malakoff mahallesinde Fransa'nın son işler durumdaki eski havagazı fenerini ikmal ederken;

başladım. Sonra dergi ve gazetelerde ilanlar vererek müşteri çektim, bu lambaları satmaya başladım. O zaman elimden geçen lambalar elektrikle çalışıyordu. Alevli lambalar daha sonra, Paris'teki dükkânımı 1981 yılında açtıktan sonra girdi hayatıma.

Web sitende alevli lambalardan söz edince, Lavoisier'e göndermeler yapıyorsun; aslında sen kimyadan hiç kopmadın, değil mi?

Doğru. Gazyağı lambalarını koleksiyoncu iki müşterim sayesinde tanıdım ve toplamaya başladım. Kimya okuduğum senelerden kalan bilgiler, yakıtların alevinde oksijenin oynadığı rolü anlamamda çok yararlı oldu; aynı şekilde lambaların yapıldığı pirinç, tutya, bronz, cam, kristal gibi malzemenin bileşimini anlamamı kolaylaştırdı. Değişik yakıtların ayırımını yapmak için de kimya bilgisi elzemdir: "gaz" derken ne kastediyoruz? Havagazı mı? Gazyağı mı? Yağ lambalarında kullanılan yağ ne yağıdır? Lambalar nasıl temizlenir, oksidasyona karşı nasıl korunabilir?

Mesleğini nasıl tanımlıyorsun?

"Restaurateur de luminaires", yani lamba restoratörü diyoruz. Eski mobilya, resim çerçeveleri, aynalar, seramik, tablo, bina restorasyonu yapılıyor, ben de daha az yaygın bir mesleğe kaptırdım kendimi. O kadar ender bir ihtisas ki ne okulu var, ne de kitabı. Her şeyi yapa yapa, yanıla yanıla öğrendim. Bugün dükkânımın ismi dünya çapında, bilhassa koleksiyonerler ve müze küratörleri tarafından biliniyor. Bu mesleki profil başka kimsede yok.

Dükkânının ismi çeşitli çağrışımlar yapıyor, neden « Lumière de l'œil » ?

"Göz nuru" Fransız'lara hitap etmeyen bir terim. 1981'de dükkâna isim ararken elime bir roman geçti. Kahire doğumlu ve radyoda prodüktör olan

Atölyede değişik havagazı beklerini yakarak açıklıyor. (Foto: Mesut Tufan)

"Lumière de l'œil" önünde Ara ile birlikte, Ağustos 2012

Ressam Maryo Gizelo'nun eski bir afişten esinlenerek çizdiği karikatür.

1869 tarihli bir gazetede gravür olarak yayınlanıp daha sonra renklendirilmiş bir karikatür. Lamba-kadınlar!

Paule Jacques isminde bir kadın "Lumière de l'œil " ismini taşıyan bir roman çıkarmıştı o zamanlar. Roman ismi olabiliyor da dükkânımın ismi niye olmasın dedim, kendisinden izin isteyerek bu ismi kullandım.

Lamba senin için meslek ötesinde bir bağımlılık mı, yoksa sadece bir tutku diyebilir miyiz?

Tutku olduğu kesin. Bu meslekte servet sahibi olmak imkânsız... Benim servetim bağımsızlığım. Bu işten aldığım zevk, ayrıcalığım. Bağımlılık bir zamanlar olmuştu, fakat emeklilik yaşı yaklaşınca elimdeki kültürel mirası kime devredeceğim kuşkusu daha ağır basıyor. Koleksiyon merakı, iyi kötü hayatımı kazandıracak bir meslek kurduktan sonra, 1980'lerin ortasında başladı. Alevle doğup da elektriğe dönüştürülmüş lambalara benliklerini geri kazandırmak benim için bir iddia (challenge) gibi oldu. Alevin verdiği büyü bana bir şöminenin ateşi kadar haz veriyor, televizyon izlermişim gibi kalakalıyorum.

Müşterilerinin arasında ünlü sinema yönetmenleri ve tiyatrocular da varmış. Lambaları dekor amaçlı kullanıyorlarmış. Lambalarının rol aldığı bazı filmleri sayar mısın?

Film dekorlarında olayın dönemine uygun otantik lambaları aleviyle ve ön planda kullanmak esas İngilizlerin iyi bildiği bir iş... Fransız yapımı filmlerde de bazen ilgi gösteren, bütçe ayıran oluyor. 1990'dan bu güne yirminin üstünde filmde lambalarım "oynadı". "Interveiw with a Vampire", "Adèle Blanc-sec", "Moulin Rouge", "Capitaine Conan", "My Cousin Bette" gibi filmlere katkılarım oldu. Bazı çekimlere mal sattım, çoğu zaman lambaları kiraya verdim, hem de danışman olarak stüdyoda bulunarak bir takım oyuncularla tanışma fırsatım oldu. Film dünyasıyla ilgili en güzel hatıram da 1990 yılında dükkânıma doğalgaz boruları döşeyip eski havagazı lambalarını işlettiğimi duyup görmeye gelen ünlü görüntü yönetmeni Henri Alekan'ın ziyareti...

Eski tip havagazı lambaları günümüzde hâlâ kullanılıyor mu?

Brezilya'da bazı çiftlikler devasa propan tüpleri sayesinde havagazı tipi lambalarla aydınlatılıyor. Sokak aydınlatmasında ise doğalgaz lambaları hala bir gerçek: Almanya'da – çoğu Berlin'de olmak üzere - 80.000'in üstünde sokak lambası işler durumda. Amerika ve Kanada'da bazı şehirlerde ve Disneyland eğlence parklarında yalın alevli lambalar tarihi bir hava vermek için kullanılıyor. Çoğumuza ilkel gibi görünebilecek bu teknoloji esasında çok modern

20. Yüzyıl başı İngiliz imalatı askılı bir lamba. Boncuklu saçak, Ara Ustanın elinden çıkma

Pembe abajurlu lamba 1880'lerden Berlin yapımı. Soldaki mavi abajurlu olan kimin tarafından yapıldığı bilinmiyor. Ara'ya göre bu lambanın dünyada bir ikincisi yok, günümüze intikal etmiş tek örnek!

Basit bir kilise kandili, ayağındaki cam sütunun içinde bir ermişin, azizin hatta peygamberin kutsal kalıntısı (kemik parçasi, saç...) muhafaza edilirmiş.

araçlarla uygulanıyor. Elektriğe tercih edilmelerinin nedenlerinden biri de o ülkelerin iktisadi ve idari yapıları. Fransa gibi merkezi idare sistemi olan ülkelerde "eski" damgası vurulan bir enerjiyi piyasadan kaldırma kararı bir lobi sayesinde kolayca alınabiliyor, halbuki Almanya, ABD, Kanada gibi federal yapılı ülkelerde her bölgenin, hatta her belediyenin ve oralarda yaşayanların fikri soruluyor. Doğalgazla işleyen lambaları görmüş, yanı başında yaşamış olanlar bilir: o kadar sıcak, şairane bir ışık saçıyor ki. Aynı atmosferi elektrikli soğuk bir LED veremez...

Coğrafyaya göre değişen yöresel bir lamba kültüründen söz edebilir miyiz?

Lamba kültürü diye bir şey vardır. Latin kültürlü ülkelerde insanlar bir lambanın önce güzelliğini görüyor. Kuzey Avrupa Alman – Hollanda – İngiliz tipi kültürlerde lamba her şeyden önce teknik bir aygıttır. Nasıl işlediğine dikkat edilir, ışığı üreten ve "bek" dediğimiz yüreği tanımlanır, uyumlu fitili ve şişesi aranıp bulunur... Kuzey Amerika'da ise lambanın piyasa değeri en az teknik özellikleri kadar önemli yer tutar. Amerika'da yayınlanmış kitapların çoğunda ana metinden sonra bir fiyat kılavuzu bulunur ki bunu Fransızca veya Almanca bir kitapta düşünemeyiz. Bu sıralamanın sonunda lamba kültürü olmayan ülkeler gelir ki maalesef çoğunluktalar. Genellikle objelere değer vermek, sınıflandırmak, kültürel miras sayıp müzelerde saklamak, kitap konusu yapmak galiba daha ziyade zengin ülkelerin insanlarına nasip oluyor...

Lambalarının kaynakları, nerede kullanılmış oldukları belli midir?

Bir profesyonelin elindeki en önemli çalışma aletleri eski kitaplar, dergi makaleleri ve imalatçı kataloglarıdır. Koleksiyoncular için değer taşıyan çoğu I. Dünya Savaşı öncesi lambalar topu topu 6 ülkede üretilmiş: Almanya, Avusturya, Fransa, Belçika, B. Britanya ve ABD. Diğer ülkeler bu altı ülkenin ihraç pazarları olmuş.

Bir lambanın nereden geldiği ve hangi tarihlerde yapıldığını tespit etmek için üstündeki marka veya mühürler önde gelen unsurlardır. Bilhassa gazyağı lambalarının ayar düğmesindeki markalar önemlidir. Gazyağı lambalarının ayar düğmesinde bazen açık olarak, bazen simge veya sembol kullanılarak imalatçısı belirlenir. Ne var ki bazen bu simge sadece satıcının logosudur. Örneğin Doğu Anadolu'da bulunmuş bir gazyağı lambasında okuduğumuz Rusça ibareler, o lambanın Rusya'da yapıldığı anlamına gelmez. Lamba, yakından incelendiğinde en büyük Alman gazyağı lambası imalatçısının yapımı olduğu ortaya çıkar. Bu ayrıntı bize Anadolu tarihinin bir parçasını hatırlatır: 19. Yüzyıl sonunda Çarlık Rusya'sının işgali altında bulunan Kars bölgesinde doğal olarak Rusça ibareli ithal ürünler pazarlanmış ve günümüze kadar intikal etmiş...

Yedek parça bölümünden görüntüler (Foto: İzel Rozental)

Ara Kebapçıoğlu butik-müzesinde (Foto: İzel Rozental)

Ara'nın atölyesinden bir görüntü (Foto: İzel Rozental)

Türkiye'de durum nasıl? 18. yüzyıl itibariyle mimaride Fransız Rokoko-Barok üslubunun etkisiyle muhtemelen iç dekorasyonda aydınlatmaya da önem verilmiştir. Saraylardaki, eski köşk ve yalılardaki lambalar ne durumda? Bir piyasası var mı?

Kesin! 18. yüzyıl sonu Fransa'sında modernleşmeye başlayan lamba teknikleri ithal yoluyla Osmanlılara da gelmiş ve zengin evlerinde olsun, saraylarda olsun, yerini bulmuştur. Bu lambaların çok azı hala aynı yerlerde duruyor; çoğu ilgisizlikten telef olmuş, hatta antikacılar yoluyla yabancı ülkelere gitmiştir. 1980'lerde yeni zengin sınıf, azınlıkların göç ederken bıraktıkları eşyaları antikacılardan kapışıp evlerini süsleyince, eskiciler uçağa atlayıp Batı Avrupa'ya gelmeye başladılar. Seneler boyunca Paris etrafındaki bitpazarlarında çantalarını biblo ve lambalarla doldurup akşam tekrar İstanbul'a dönen tüccarlarla karşılaşır, sohbet ederdim... Dolmabahçe Sarayı'nın bodrumunda çürürken bir gazeteci tarafından tesadüfen bulunan lambalar, 1990-2000 yıllarında kaliteli bir ekibin ellerinde temizlenip restorasyondan geçti ve Saray Koleksiyonları Müzesinde teşhir edildi. Bu objeleri konu alan sayısız kitaplar yayınlandı. Sarayın birçok yerindeki boşluklar ise maalesef antika piyasasından alınarak doldurulmuş. İstanbul'da bir 'Aydınlatma ve Isıtma Araçları Müzesi' vardı. 1990'larda Büyük Çamlıca'dayken Sultanahmet'e taşındı fakat ilgisizlikten ve destek alamadığından tutunamadı ve seneler sonra Polonezköy tarafında mütevazı bir yerde tekrar açıldı. Bu değerli koleksiyona yakışacak yer bence Hasköy'deki Endüstri Müzesi, fakat sahipler uzlaşamayınca koleksiyon köyde kaldı. Rahmi Koç müzesinde ise aydınlatma konusunda bize ışık tutacak tek bir obje yok...

Peki ya ibadethaneler? İstanbul'daki cami, kilise ve sinagoglar eskiden nasıl aydınlatılırdı? Türkiye'de azınlıklara ait talan edilmiş pek çok ibadethane var. Bunların lambaları bulunabiliyor mu?

Aydınlatma tekniklerinin 1775'te yassı fitilli yağ lambasıyla modern çağa geçmesinden önce kullanılan ilkel lambalar, tüm ilerlemelere rağmen ibadethanelerde uzun yıllar hizmet vermeye devam etmiş. Bir çanağın içinde su, suyun yüzeyinde bir parmak zeytinyağı, yağda yüzen bir fitil, işte geleneksel ibadethane lambası... Kiliselerde kutsal ateş aynı şekilde günümüze

(Foto: İzel Rozental)

Ara Kebapçıoğlu

1950 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Nor Tıbros Ermeni İlkokulunu bitirdikten sonra paralel olarak İstanbul Belediye Konservatuarında viyolonsel ve armoni okudu. Saint Michel Fransız Koleji ve Saint Benoît Fransız Lisesinde tahsiline devam etti. O zamanın Robert Kolej Üniversitesinde İngilizce hazırlık ve bir sene kimya okuduktan sonra 1971'ten itibaren Almanya'da kimya öğrenimine devam etti. Ön diplomadan bir sene sonra tahsilini bırakıp antika lamba restarosyonuna merak sardı. Bugünkü dükkanını 1981 yılında Paris'te açtı. Mesleğinin yanısıra çok geniş kapsamlı bir koleksiyon geliştirdi ve dükkanının bir kısmını müze olarak döşedi. Değişik koleksiyoner ve araştırmacılarla dernekler kurdu veya mevcut derneklerin çalışmalarına katıldı. International Guild of Lamp Researchers'ün yönetim kurulu üyesidir. Kişisel olarak veya dernekleriyle sayısız sergilere önayak oldu. Kitap, sergi kataloğu ve derneklerin dergilerinde yazıları yayınlanmıştır, ayrıca web sitesini 4 dilden kendi düzenledi. Radyo (France Inter) ve televizyon kanallarında (France 3, France 5, TRT, CNN Türk) röportajlara konu oldu. İlk eşinden bir kızı vardır.

kadar gelmiştir. Sinagoglarda ve evlerdeki dinî ayinlerde hanukiyalarda aynı tip fitil kullanılır. Camilerde ise mahyalarda veya minare şerefelerinde kullanılan yağ kandillerinin yerini kullanımı daha kolay olan elektrik lambaları almıştır. İbadethanelerden kalmış veya çalınmış lambalara Fransa'da tek tük rastlarım, fakat İstanbul'a yeterince gelip antikacıları pek gezmediğimden piyasa hakkında fikir veremeyeceğim.

Eski kartpostallarda resimlerini gördüğüm bir fenerci tipi var. Elindeki bir uzunca çubukla sokak lambalarını yakıyor...

Sokakların aydınlatılmasının başlangıç tarihi ülkeden ülkeye değişir. Antik uygarlıklarda bile var olan bu hizmet, Batı Avrupa'da 17. Yüzyılda ilk adımlarını atmaya başladı. Önce evlerin cam önlerine bir mum feneri yerleştirmek zorunluluğu ilan edildi, sonra bitkisel yağla işleyen fenerler piyasaya çıktı ve lambaların bakımı "fener bekçisi" denen yeni bir mesleğe bağlandı. Elinde yağ tenekesi, kolunda bir sepet ve sepetin içinde lamba fitili ile şişe bulunan bu memur, gündüz vakti sokak sokak dolaşıp fenerleri yere kadar indirir, lambayı temizleyip yağ doldurduktan sonra akşam mesaisinde bu sefer lambayı yakmak için tekrar bir vardiyaya çıkardı. 1800'lerin başından itibaren, havagazı aydınlatmasıyla bu meslek de şekil değiştirmiş. Fenerlerin bakımıyla görevli memurlar akşamları, ellerindeki çubuğun ucundaki ufak bir çengelle, gaz musluğunu açıp ilişiğindeki lambayla fenerin gazını yakmaya başlamışlar. Sabaha doğru, aynı sopayla gaz musluğunu kapatır, gündüz tekrar uğrayıp fenerin camlarını siler, kırık cam varsa yenisini takarlardı... Seneler sonra akkor gömlekli lambalar çıkınca hem lamba şişesinin, hem de akkor gömleğinin kırıklarını yenilerlerdi. Kolay bir iş değildi yani. Bu memurlar hep sokaklarda dolaştıkları için mahalle hayatının haberlerini, o günlerin moda şarkılarını, dedikodularını bir mahalleden diğerine taşırlarmış...

İnternet sitende, 1990'lı yıllarda Yıldız Parkının gaz lambalarıyla aydınlatılmaya çalışıldığını ama başarılı olunmadığını yazmışsın...

Bir ülke veya bölgede belirli bir tekniğin yaşayabilmesi için o cins araçların asgari bir sayıda bulunması gerekiyor. Sayıları "kritik sayı" diyebileceğimiz bir eşiğin altına düşünce kullanım ve onarım için gerekli bilgiler ortadan yok oluyor. İstanbul'dan havagazı aydınlatması yok olduktan yüz sene kadar sonra Yıldız Parkında, Malta Köşkü'nün girişine birkaç tane doğalgaz feneri kondu. Bunların kullanılmasını kimse kimseye öğretmedi, yedek parçalarının nasıl tutulması, yerine nasıl konması gerektiğini göstermedi. Haliyle birkaç ay sonra, içine elektrik ampulü sarkıtmak yoluyla soruna "çözüm" bulundu, gaz musluğu da bir daha açılmamak üzere kapandı.

Desene, "Tüfek icat oldu mertlik bozuldu!" Elektrikli lambaların gelişi, güzelliklerin sonu mu oldu?

Elektrik ampulleri 1879 yılından çok önce bulunmuştu, fakat dayanıklı ve satışa çıkabilecek ampulü ancak Edison geliştirebildi. 1880'lerin başında İngiliz tasarımcı ve imalatçısı W.A.S. Benson'a, elektrik aydınlatmasına uygun ilk cihazları yapması için

Ara Kebapçıoğlu butik-müzesinde
(Foto: İzel Rozental)

siparişler gelmeye başladı. Ender bir zarafete sahip ve çağına nazaran çok yalın ve modern görünüşlü lamba ve avizeleri gördüğümüz zaman güzelliklerin sonu geldi gibi bir tepki gösteremeyiz. Ne var ki bu dediğin birkaç sene sonra gerçekleşecek... Modern tasarım ve mimari ekolleri, doğadan gitgide uzaklaşacak, eski klasik tarzların geliştirdiği kıvrak, narin figürleri çöpe atacak ve dümdüz, kromajlı montürler, süs ve elişi içermeyen camlar moda olacak. Günümüzde lamba dediğimiz obje tamamen yok olmak tehlikesiyle karşı karşıya. LED tabir edilen diyotlu ışık kaynakları artık ampul biçiminden kurtulup bir kordon, hatta bir yüzey veya levha şeklinde uygulama bulabiliyor.

Yine internet sitende oldukça kapsamlı bir sözlükle birlikte lambalar hakkında çok ilginç açıklamalar var. İdare lambası çocukluğumda sıkça duyduğum bir isimdi, şinanay lambasını ise, itiraf edeyim, hiç duymadım...

İdare lambası hakkında değişik yorumlar okudum. Fitilin ürettiği alevi ayarlamaya, "idare" etmeye yarayan düğmeden mi kaynaklanıyor? Yoksa idare (administration) ofislerinde kullanılan bir tip lamba mıydı? Eşanlamlısı "şinanay" bilhassa ufak boyda lambalara deniyor. Belki daha "hesaplı", daha "idareli" oldukları için.
Sorunda değindiğin ve internet sitemde geliştirdiğim sözlükten bahsedeyim. Bu siteyi ilk üç dilde hazırladım: Fransızca, İngilizce ve Almanca. 150 değişik kavramı her bir dilden alfabetik sıraya koydum ve diğer iki dilden karşılıklarını verdim. Bu lügati kurmamın amacı, hatalı terimler kullanılmasının önünü almak ve uluslararası yazışmalarda birbirimizin dediğini anlamaktı. Birkaç sene sonra siteme Türkçe bir sayfa daha ekleyince değişik nedenlerle 150 terimin tümünü çevirmektense bu ülkede en yaygın 25 terimle yetinmeye karar verdim. Bu noktada bilhassa Türkçede doğru yanlış kullanılan "gaz" sözcüğüyle ilgili bir anlam ayırımı yapmak istedim. Maddenin üç halinden birine gaz denir. Araba kullanırken gaza bastığımızı söylüyoruz, fakat o anda devreye giren yakıt ya benzindir, ya da motorin. Mutfakta gaz ocağımızın musluğunu açtığımız zaman çıkan madde nedir? Doğalgaz! Gelelim gazyağı lambasında kullanılan yakıta. Ona da gaz deyip geçiyoruz... Bir de bitkisel yağ lambalarına "gaz lambası" diyen yazarlara değinelim; "gaz lambalarının" tarihçesini yazarken havagazı, bitkisel yağ ve gazyağı (kerosin) alanlarında yapılan tüm buluşları birbirine karıştırıyor.

Müzendeki lambaların mutlaka ilginç hikâyeleri vardır; birkaç örnek verebilir misin?

Aydınlatma tarihinde bazı şahsiyetler, lambalarıyla birlikte şöhrete kavuşmuşlardır. Bunların başında "the Lady with the Lamp" diye bilinen Florence Nightingale gelir. Geceleri hastalarının başında yağ kandiliyle nöbet tutarmış. Buna benzer bir şekilde koleksiyonumda bulunan bazı lambalar da eskiden bulundukları yerlerle ilgili bir "referansa" sahiptir. Paris bölgesinde tanınmış bir şatodan gelen bir yağ lambası; Art Nouveau tarzındaki Metro girişlerinin tasarımıyla ün yapmış mimar Hector Guimard'ın sadece 7 adet tirajla yaptığı bir duvar lambası gibi... Van Gogh'un Arles'da Gauguin'i misafir edeceği odaya yerleştirdiği ve bir tablosunda betimlediği havagazı lambasının bir eşi var elimde. Bu lamba sayesinde 2000 yılında Amsterdam'da yapay aydınlatmayı konu alan büyük bir sergiye katılabildim, hem de on iki lambayla.

Eşin bu uğraşında seni destekliyor mu? Yaklaşımı nasıl?

Geneviève ile dükkânımın müşterisi olarak tanıştım. Eski eşya ve objelerle ilgiliydi. Teknik açıdan pek işime karışmaz, fakat zevkine, deneyimine güvenirim. 25 sene önce tanıştığımızda çok klasik zevkleri vardı, Art Nouveau'yu pek ciddiye almaz, Orta Avrupa tarzlarını bilmezdi. Yirminci Yüzyılın bu vazgeçilmezlerinin sevgisi ona benden bulaştı, artık emekli ve Louvre Müzesinin sanat okulunda bu konularda derslere gidiyor.

Bu müzeyi günün birinde bir vâkıfa dönüştürmeyi ya da bir kuruma bağışlamayı hiç düşünür müsün?

Hem de nasıl! Koleksiyonun en belli başlı parçalarını bir belediye, eyalet veya bölgeye devretmeye hazırım ve meslek hayatımın son senelerini bir alıcı bulmaya hasretmek istiyorum. En değerli birkaç parçayı açıldığı günden beri abonesi olduğum Orsay Müzesine bağışlamak istiyorum. Arzum, bu teknolojiyi ve günlük hayatımıza getirdiği değişiklikleri gelecek nesillere aktarmak, "meşaleyi" emin ellerde bırakmak.

Bu keyifli ve aydınlatıcı söyleşi için teşekkür ediyor, sana bol ışıklı günler diliyorum. ▪

(*) "Lumière de l'œil" Müzesine gitmeden önce telefon etmenizde yarar var, Monsieur Ara her zaman yerinde bulunamayabiliyor. Tel : +33 (0) 147 07 63 47
http://lumiara.perso.neuf.fr/lumiara/

DİNAMİK
gayrimenkul

Deneyim ve güvenin buluştuğu adres

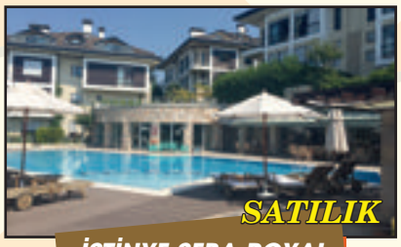

SATILIK

İSTİNYE SEBA ROYAL KONAKLARINDA

330 M2 5+1
ÇATI DUBLEKSİ
1.750.000 USD
BAHÇE DUBLEKSİ
2.250.000 USD
KİRALIK BAHÇE DUBLEKSİ
6.500 USD

SATILIK

İSTİNYE SEBA ROYAL KONAKLARINDA

650 M2 6+2 ASANSÖRLÜ
MÜSTAKİL VİLLA
3.800.000 USD

SATILIK

İSTİNYE SEBA MİLLENİUMDA

240 M2 4+1 ÇATI
DUBLEKSİ 900.000 USD
150 M2 3+1 ARAKAT
DAİRE 590.000 USD

SATILIK

İSTİNYE SEBA KORUDA

BAŞTAN AŞAĞIYA
YENİLENMİŞ
140 M2 3+1
ARAKAT DAİRE
1.480.000 TL

SATILIK

İSTİNYE SEBA PARKTA

DEKORASYONLU
140 M2 3+1
ARAKAT DAİRE
500.000 USD

SATILIK

TARABYA KONAKLARINDA

240 M2 4+1 BAHÇE
DUBLEKSİ 1.450.000 USD
300 M2 5+1 ÇATI
DUBLEKSİ 1.500.000 USD
KİRALIK 200 M2 3+1
ARAKAT DAİRE 7000 TL

SATILIK

İSTİNYE PARK'TA

1. Farzda Vadide Gölet,
Şelale ve Havuz
manzarasına hakim
3+1 194 m2 1.480.000

SATILIK

TARABYA POLAT KORU SİTESİNDE

300 M2 5+1
ÇATI DUBLEKSİ
1.000.000 USD

SATILIK

TARABYA NUROL ' DA

300 M2 4+1
ARAKAT DAİRE
1.100.000 USD

dinamikgayrimenkul
dinamikgm
dinamikgayrimenkul

Maslak Mah. Meydan sok. Beybi Giz Plaza
No:1/26 kat.26 Maslak/Sarıyer İstanbul

SABİ DİLŞEN
Owner / Broker
Tel: 0212 335 26 15
Faks:0212 335 25 00
Gsm:0532 352 00 55

dinamikgayrimenkul@gmail.com / www.dinamikemlak.com

Sara YANAROCAK

HOLOKOST HAKKINDA BİLMEDİKLERİNİZ

AZ BİLİNEN ÖYKÜLER

HOLOKOST HAKKINDA BİLMEDİKLERİNİZ
AZ BİLİNEN ÖYKÜLER
HOLOKOST HAKKINDA BİLMEDİKLERİNİZ
AZ BİLİNEN ÖYKÜLER
HOLOKOST HAKKINDA BİLMEDİKLERİNİZ

Holokost dönemi bütünsel olarak ele alındığında genellikle: Toplama ve Ölüm kamplarından, bireysel bazı kaçış öykülerinden, Varşova Gettosu'ndan söz edilir. Aşağıda okuyacaklarınız ise pek az bilinen, gözden kaçmış bazı ilginç olayları anlatıyor. Anlatmakla tükenmez olayları içeren karanlık Holokost döneminden birkaçını sizlerle paylaşmak dileğindeyim.

HİTLER YARIM KAN YAHUDİLERİ ARYAN STATÜSÜNE DÂHİL ETTİ

Naziler, 1933 yılında Almanya'da yükselişe geçtikleri zaman, Yahudilere derhal ayrımcılık ve zulüm uygulamaya başlamışlardı. Saf kan Yahudiler onlar için problem olmasa da, yarım kan Yahudiler (*Mischlinge*) olanlara dikkatli davranmak gerekiyordu.
1933 yılında çıkartılan yeni - Ayrımcılık Yasaları - gereğince orduda bir kriz baş gösterdi. Tam kan Yahudi askerler doğrudan ordudan ihraç edilirken, yarım kan Yahudiler kendi aralarında üç kategoriye ayrıldılar. İlk iki kategoride olanlar, Yahudilikleri inkâr edilmiş, (*Genehmigungen)* Alman oldukları onaylanmış ve görevlerinde terfi ettirilmişlerdi. İkinci kategoride olanlar orduda daimi olarak kalabilecek ve terfi edebileceklerdi. Üçüncü ve en düşük kategoriye sahip olanlar, savaş bitene kadar, asker olarak ordudaki görevlerine devam edeceklerdi. Bu kategoridekiler kendilerini saf kan (*Deutschblütig*) Alman olarak tanımlayabileceklerdi.
Bu askerler Aryanların tüm haklarından yararlanabilecekler, Nazi partisine üye olabilecekler, hatta toprak sahibi olup, ekilebilir arazileri satın alıp, tarım yapabileceklerdi. İlk iki kategoriye neredeyse tüm yarım kan Yahudiler dâhil edilmişlerdi. Hepsi kontratlarına imza atmış, önlerinde yükselmelerini önleyecek hiçbir mani kalmamıştı. Savaştan sonra Hitler, her birinin mahkemelerine katılıp, onların lehine tanıklık edecekti. Savaş süresince, eğer gerektiği gibi davranırlarsa, savaş bitiminde saf kan Alman olarak kabul edileceklerdi. Ayrıca çıkartılan ek bir kanunla, asker eğer Yahudi babanın, sahte baba olduğunu öne sürerse, yani öz babasını reddederse, yine Alman olarak kabul edilecekti. Bu, dikkat çekici ve yalanlarla örülmüş bir kanun maddesiydi. Fakat birçok davada işe yaramış ve Yahudi babanın reddedilmesiyle sonuçlanmıştı.

MUSSOLİNİ'NİN İTALYANLARI, NAZİ'LERLE AYNI FİKİRDE OLMAMIŞLARDI

Benito Mussolini, Hitler ile yakın ilişki içindeydi

2. Dünya Savaşı başladığında, İtalyan'ların faşist diktatörü Benito Mussolini, Hitler'in, antisemitizm yörüngesinin içine girmişti. Yahudilerin aleyhine çıkardığı birtakım yasalarla, Yahudilerin sosyal yaşamda ve ekonomik sahalarda ayrımcılığa tabi tutulmaları sağlandı. Fakat gerçek İtalyan halkı bu yasalara pek aldırmadan, kanunlardaki boşluklardan yararlanarak, Yahudilere kolaylıklar sağlamaya devam ediyorlardı. Örneğin eski savaş muhariplerı, eski faşist partisi üyeleri, Yahudilerin çocukları, torunları, yakın ve uzak akrabalarını bile kayırıp, yeni ayrımcılık yasalarından muaf tutmaya gayret gösteriyorlardı. Yahudileri gözaltına almıyorlar, onları koruyorlardı. Kısacası, İtalyan'lar Mussolini ile aynı fikirde değillerdi. Nihai Çözüm Kanunu İtalya'da tam kapasite ile çalışmıyordu. İtalyanlar kısmen de olsa, birçok Yahudi'yi ölümden kurtarıyorlardı. Savaş devam ederken, Naziler 1943 yılında, Mussolini'yi iktidardan düşürüp, İtalya'yı işgal edince, ülkedeki Yahudilerin çoğu ölüm kamplarına gönderildiler. Çok trajik bir ironi olarak diktatörün İtalyanlara uygulatamadığı Holokost'u, ülkeyi işgal ettikleri zaman Almanlar kendi elleriyle uyguladılar.

"Yarı-Yahudi" Johannes Zukertort general olduğunda Hitler'den Onursal bir madalya kazandı

"Yarı-Yahudi" Colonel Walter H. Hollaender, Almanya'nın Altın Haç Madalyası ile ödüllendirildi

"Yarı-Yahudi" Horst Geitner Bakır Haç Madalyası ile onurlandırıldı

Sarışın, mavi gözlü "Yarı-Yahudi" Werner Goldberg, Nazi'ler tarafından "İdeal Alman askeri" olarak tanıtıldı

ALMAN ASKERLERİ LUBAVİÇ RABİSİNİN HAYATINI KURTARDI

1939 yılının sonbaharında, Alman ordusunun, Polonya'yı işgal etmesinden hemen sonra, ABD'de yaşayan Lubaviç Tarikatının önderleri, Polonya'daki Lubaviç Rabisi ile müritlerinin kurtarılması için hummalı bir faaliyete girişmişlerdi. Onları salimen ABD'ye getirtme çabasındaydılar. Amerikan Kongresi üyeleri, başkanın sekreteri Cordell Hill, Litvanya büyük elçiliği ve İsveç hükümetinin bazı Yahudi asıllı ileri gelenleri birlikte hareket ederek, Lubaviç Rabisinin, ailesinin ve en yakın çalışma arkadaşlarının Polonya'dan

Almanlar tarafından kurtarılan Lubaviç Rabisi, ABD'ye gönderildi

göç etmesine izin verilmesi için Alman hükümetine baskı yaptılar.
Naziler her ne kadar kurulan bu ilişkilere ve baskılara karşı çıkmaya çalıştılarsa da, bazı seçilmiş kişilerin kurtarılmasına engel olamadılar. Nazi İstihbarat Servisi (Abwehr) Başkanı Amiral Canaris ile irtibata geçildi. Canaris, bir yarım kan Yahudi olan Binbaşı Ernst Bloch'u, Polonya'lı Rabiyi bulması için görevlendirdi. Görevli grubun içinde ayrıca Polonezce, Fransızca ve Rusça bilen çeyrek kan Yahudi asker Johannes Hamburger, yarım kan Polonyalı Yahudi askerler Klaus Schenk ve Binbaşı Johannes Horatzek de vardı. Horatzek Varşova'daki Nazi İstihbarat Bürosunun şefiydi. Bunlar Alman üniformaları giyerek, Varşova'daki Lubaviç liderini araştırmaya başladılar. Sonuç olarak Rabiyi bulduklarında ona durumu açıklayıp, gizlice onu götüreceklerini açıkladılar.
Avrupa dışına çıkartılan Rabi ve şürekâsını oldukça tehlikeli ve zor bir yolculuk bekliyordu. Yol boyunca birçok kez SS'ler tarafından durdurulup, sorgulama ve kontrollerden geçtiler. Subaylar, bu Yahudilerin, nasıl olup da 1.sınıf vagonlarda seyahat edebildiklerini, neden ayrıcalıklı oldukları, hangisinin en önemli kişi olduğunu soruşturan, sarsıcı incelemelere maruz kaldılar. Binbaşı Bloch her şeye rağmen kafileyi Litvanya sınırına getirmeyi başardı. Rabi ve yanındakiler, orada bekleyen bir İsveç gemisine bindirildiler. Yolcular ABD'ye ulaştılar. Rabbi ve yoldaşları yol boyunca onları her türlü kötülükten koruyan Binbaşı Bloch'un, Nazi maskesi altında çok iyi bir Yahudi olduğunu veya Tanrı tarafından görevlendirilmiş bir iyilik meleği olduğunu düşünüyorlardı.

JAPON DİPLOMAT KENDİNİ YAHUDİLERİ KURTARMAYA ADAMIŞTI

Chinne Sugihara, Eylül 1939'da, Litvanya'nın Japon Büyükelçiliğinde, ikinci konsolos olarak görev yapıyordu. Savaşın ilan edilmesiyle birlikte Sugihara'nın ofisi umutsuz Yahudilerle dolup taşmaya başladı. Bu insanlar, ülkeden çıkıp canlarını kurtarmak için transit vize talebinde bulunuyorlardı. Bu iş, hiç de kolay değildi, çünkü ülkenin bütün komşu sınırları, Hitler ile bağlaşıklık anlaşmaları imzalamışlardı. Sugihara daha öğrencilik yıllarından itibaren, doğu ile batı kültürlerinin etkileşimi ile yetişmiş, kendini her zaman batılı ve medeni bir zihniyetin parçası olarak hisseden bir diplomattı.

Almanlar tarafından kurtarılan Lubaviç Rabisi, ABD'ye gönderildi

Japonya Hükümeti her ne kadar Hitler ile aynı safta savaşıyor olsa da, genç diplomat kalbinin sesini dinleyerek, 6000 kadar Yahudi'nin pasaportlarına Şangay vizesini bastı. Mir Yeşivası'nın öğrencilerinin neredeyse hepsi bu sayede Holokost kıyımından kurtulmuş oldular.
Savaş bittikten sonra, Sugihara da diğer Japon elçilik mensupları ile birlikte, Romanya'da kurulan bir Rus esir kampında, uzun bir süre savaş esiri olarak tutuklu kaldı. Çok uzun bir süre sonra Siguhara, özgürlüğüne kavuştuğu zaman, elçilikteki görevinden istifa etti. Çok iyi Rusça bildiğinden, Japon radyosunda, Rusça çevirmen olarak görev yaptı. Daha sonra 15 yıl Moskova'da yaşayarak Japon/ Rus ticaretini canlandırmakla görevlendirildi. 1984 yılında, İsrail'in Kudüs kentinde bulunan Yad Vashem - Holokost Müzesi yöneticileri tarafından Uluslararası Dürüstlük Ödülü ile taltif edildi. Ayrıca Kudüs'te bir parka onun adı verildi.

ABD HÜKÜMETİNE MADDİ DESTEK SAĞLAYAN YAHUDİ

Amerikalı iş adamı Hammer

2. Dünya Savaşı başladığında ABD Başkanı Roosevelt, İngiltere hükümetine moral sağlamak için maddi destekte bulunmak istiyordu. Fakat kendisine bu parayı sağlayacak olan kurum (Johnson Dept Default Act) devlete bu denli büyük krediler veremeyeceğini açıkladığında, Roosevelt kara kara düşünmeye başladı. Britanya hükümetinin savaşta harcamak üzere 3,5 milyar dolara acilen ihtiyacı vardı. Başkanın ise müttefikine bunu verecek imkânı yoktu. İşte tam bu sırada devreye bir Yahudi iş adamı girdi. Başkan Roosevelt'e giderek, İngiliz ordusuna gerekli olan bu parayı kendisinin borç olarak verebileceğini söyledi. Böylece İngiliz ordusu, hem hava, hem denizcilik açısından gerekli tüm ihtiyaçlarına kavuşabilecekti. Yahudi asıllı Amerikalı iş adamı Hammer'in sağladığı paralarla, İngiliz ordusuna gerekli olan uçaklar, kara ve deniz teçhizatları satın alındı. ABD ve İngiltere'nin müttefikleri arasına bir süre sonra SSCB'de katıldı ve ittifak daha güçlü oldu. Hammer'in parasıyla yapılan bu planın adı tarihe "Borç Verme Projesi" olarak geçti.

VİZELER SADECE HIRİSTİYANLARA

2. Dünya Savaşının başlangıç dönemlerinde, Alman hükümeti, hayret verici bir şekilde, Avrupa'daki savaş mültecileri ile ilgilenip, ilginç vaatlerde bulunmaya başladı. ABD Başkanı Roosevelt'in eşi Eleanor Roosevelt bu konuyla yakından ilgilendi. Kotalar hazır artmışken, Avrupa'dan kurtarılması gereken kişiler için vize sağlamaya girişti. Bu vize işi en fazla İngiliz çocuklarının işine yaramıştı. Çünkü çocukların aileleri, Almanya'nın İngiltere'yi işgal etmesi durumunda, çocuklarının zarar görmesini istemiyorlardı. Bu vize programı giderek, diğer Avrupa ülkelerinde yaşayan kişileri de kapsamaya başladı. Fakat Almanlar bundan yararlanıp, Avrupa'ya sanki vize talebinde bulunan kişilermiş gibi kendi casuslarını devreye sokmaya başladılar. Bu kez ABD hükümeti, ülkelerine Alman casuslarını sokma ihtimalinden korkmaya başladılar.
İngiliz çocuklarına vize verildiği sırada, Almanya'daki Yahudiler, kendi çocukları için de vize verilmesini talep ettiler. ABD Kongresi, Yahudi çocukların bu kapsama girmesini reddetti.

ABD Başkanı Roosevelt'in eşi Eleanor Roosevelt

Bu tavır daha sonra halka da sirayet etti. Amerika'da yapılan kamu anketlerinde yüzde otuz beş oranında kişi, Yahudilere duydukları antipatiden dolayı onların ülkeye gelmesine karşı olduklarını söylüyorlardı. Yüzde elli üç oranında kişi ise, Yahudilerin diğer insanlardan farklı olduklarını, bu farklılıkların, Amerikan ekonomisini ve sosyal yaşantısını önemli bir biçimde etkileyeceğini ileri sürüyorlardı. Bu nedenle Yahudilerin ABD'ye vize almalarına olumsuz bakıyorlardı…

ALMAN GENERALİ, SS KATİLLERİNİ ASKERİ MAHKEMEYE VERDİ

1939 yılında Polonya, Almanya tarafından işgal edildikten sonra, Alman General Johannes Blaskowitz, Alman paraşüt birliğinin başkomutanlık görevini sürdürüyordu. SS ölüm mangalarının çok yakınında görev yaptığından, Polonya'daki istenmeyenlerin ve özellikle Yahudilerin SS'lerden neler çektiğine tanık oldu. Askeri okuldan mezun olmuş eski bir subay olarak, SS'lerin mahkûmlara nasıl davrandıklarını görünce şoka uğruyordu. Sonuç olarak, bu zulümleri yapan SS mensuplarını askeri mahkemede yargılanmak üzere tevkif ettirdi. İşledikleri büyük suçlar ve günahlar yüzünden yargılanan SS'ler hapse girdikten birkaç gün sonra af edilip serbest bırakıldılar. Blaskowitz pes etmedi. Nazilerin kabarık suç dosyalarını incelemeye başladı. Sonra kişisel olarak Himmler'in karşısına çıkarak, Nazilerin yaptıkları vahşet ve acımasızlıklardan söz etti. 3. Reich yönetimi ona bu işin peşini bırakması tavsiyesinde bulunduğu halde, General Blaskowitz bu konuda ısrar edince, onu Paraşüt Birliği Komutanlığından geri çektiler.

Alman General Johannes Blaskowitz

Adolph Eichmann

Ehud Avriel

ADOLPH EICHMANN BAZI YAHUDİLERİN KURTARILMASINA YARDIM ETMİŞTİ

1939 yılının başlarında, Naziler kendi kontrolleri altındaki bölgelerin Yahudilerden temizlenmesini istiyorlardı. Yahudiler hakkında verilen Nihai Çözüm kararı henüz yürürlükte değildi. Bu nedenle Yahudilerin ülkeden göç ettirilme görevi o dönemde Adolph Eichmann'a verilmişti. Aynı zamanda o devirde Yahudilerin, Filistin topraklarında kurulan gizli servisi Mossad, Nazi idaresindeki ülkelerde yaşayan Yahudileri, Avrupa dışına çıkarmaya çalışıyor, bu konuda büyük çaba harcıyordu.
Eichmann'ın planı, Yahudileri Avusturya topraklarından çıkarmak ve Slovak Cumhuriyeti'ne sürmekti. Tam bu sırada Mossad ajanı olan Ehud Avriel, Slovak Cumhuriyetinin başkenti Bratislava'dan, Viyana'ya doğru yola çıktı. Avriel çok lüks bir limuzinle seyahat ediyordu. Şoförü ise Nazi üniforması giymişti. Avriel Viyana'ya, Yahudi göçmenleri Avrupa dışına çıkarmak üzere müzakereler yapmak üzere gelmişti.
1939 yılı sonlarında 1.100 Yahudi için vize izni çıkartılmış, Tuna Nehri'nden binecekleri gemilerle, Bratislava ve Yugoslavya'ya gitmelerine izin verilmişti. Yahudiler oradan Mossad'ın ayarladığı gemilere bindirilecek ve Filistin topraklarına götürüleceklerdi. Ne yazık ki 9 ay sonra, ülke dışına çıkartılan bu Yahudiler, ulaştıkları yerlerde, yine Nazi ölüm mangaları tarafından tutuklanacak, toplama kamplarına gönderileceklerdi.

PANCAR TURŞUSU, MANTI VE KETEN ÇARŞAFLAR; ÖLÜM NEDENİ SAYILABİLİR...

Holokost döneminde, Polonyalı Yahudilerden bazı kişiler veya aileler, iyi yürekli Polonyalıların yanında gizlenir, hayatta kalmaya çalışırlardı. Yahudi bir kadın, Polonyalı bir lokantacının evinde sığınmış, mutfağında ona gizlice yardım ediyordu. Bir müşterinin uyarısı üzerine garson, mutfaktaki Yahudi kadını şiddetle azarladı. Pancar turşusunu Yahudi usulü doğradığını ve müşterilerin şikâyetçi olduğunu bildirdi. Onu yakalanma tehlikesiyle uyardı. Yahudi kadın tehlikenin farkına varınca, gizlice lokantayı terk ederek yeni sığınak arayışına geçti.

Sofraya getirilen lezzetli mantı (Dumling) çorbasını içen AK gerillalarından biri mantıların Yahudi usulü kesilip kapatıldığını fark edince, haykırarak bu evde kesinlikle bir Yahudi'nin barındığını söyledi.

Yahudi düşmanı bir Polonya gerilla grubu olan AK, çok sayıda Yahudi öldürmek üzere yetiştirilmişlerdi. Bunların içinden bazıları, bir akşam Polonyalı bir dostlarının evinde konuk olarak bulunuyorlardı. Bu aile evin bodrumunda Yahudi bir aileyi gizliyordu. Yahudi anne, gönül borcunu ödemek üzere mutfakta yardımcı olarak çalışıyordu. Sofraya getirilen lezzetli mantı (Dumling) çorbasını içen AK gerillalarından biri mantıların Yahudi usulü kesilip kapatıldığını fark edince, haykırarak bu evde kesinlikle bir Yahudi'nin barındığını söyledi. Polonyalı ev sahipleri faşist adamı güç bela ikna ettiler. Aynı akşam geç saatlerde Yahudi aile acı içinde yeni bir yer bulabilmek amacıyla, hırsızlar gibi evden kaçtı.

Diğer bir vaka ise şöyle olmuştu: Polonyalı bir çiftlik sahibi ve karısı evlerinde acıdıkları bir Yahudi aileyi saklıyorlardı. Bir gün Yahudi annenin yıkadığı mis gibi keten çarşafları kurumaları için taze çimenlere seren Polonyalı çiftçi kadının yanına gelen bir köylü, bu mis gibi bükümlü keten çarşafları sadece Yahudilerin kullandığını söylerken, çiftçi kadını Yahudileri evinde gizlemek ve onu ihbar etmekle tehdit etti. Polonyalı kadın soğukkanlılığını koruyarak kuru sıkı ve sert bir sesle bu çarşafların kendisine ait olduğunu, her halde güneşten gözleri kamaştığından yanlış gördüğünü söyledi ve onu evinden uzaklaştırdı. Tabii ki o günün sonunda Yahudiler kendilerini yine sokakta buldular.

Çünkü İngilizler Yahudilerin Filistin'e girmelerini önlemek amacıyla, kendi paralarıyla sağladıkları gemileri Mossad'ın elinden alıp, Yahudi ordusu Haganna aracılığı ile İngiltere'nin istihbarat şefliğine sattırmıştı.
Bu arada Mossad/Eichmann işbirliği sürüyordu. Bazı küçük gemilerle, Yahudiler Avrupa dışına çıkartılmaya devam ediyordu. Bu işin içinde ayrıca Joint Distrubution Committee (Müşterek Dağıtım Komitesi) üyelerinin yardımları da vardı. Komite, gayrı resmi olarak Yahudilerin Avrupa'dan çıkartılmasına yardımcı oluyordu.
İngiltere bu çalışmaları engellemeye çalışıyordu çünkü İngiliz mandası altındaki Filistin'e Yahudilerin girmesini istemiyorlardı.
İngiltere Başbakanı Winston Churchill, Yahudi katliamlarının farkına varıp, yardımcı olmaya karar verdiğinde Yahudilerin Filistin'e gitmelerine izin verdi. Böylece bu defa da, Arapların huzuru kaçtı.

BULGARİSTAN KENDİ YAHUDİLERİNİ KURTARMIŞTI...

Ağustos 1943'te Alman diktatörü Hitler ile müttefiki olan Bulgaristan Kralı Boris buluşmuşlardı. Bu anlaşma tazeleme buluşmasında Hitler, Kral Boris'e iki ağır şart dayatmak istemişti. Birinci şarta göre Boris Bulgaristan sınırları içinde yaşayan Yahudileri

Bulgaristan Kralı Boris

toplama kamplarına kapatacaktı. İkinci şarta göre ise, Bulgar orduları, Alman orduları ile resmen birleşecek, Rusya'ya savaş ilan edecek, sonra Rusya ile savaşmak üzere Doğu Cephesine gidecekti.
Kral Boris büyük bir cesaret örneği göstererek Hitler'in dayatmak istediği iki teklifi de reddetti. Ne Rusya'ya savaş açtı, ne de 50.000 Bulgar Yahudi'sini toplama kamplarına gönderdi. Ne var ki, Kral Boris bunu daha sonra hayatı ile ödedi. Düşmanları tarafından zehirlenerek öldürüldü.
Savaş bittikten sonra Bulgaristan, SSCB'nin (Rusya) idaresi altına girip Demir Perde ülkesi olduktan sonra, Sovyetler Yahudilere asla ayrımcılık uygulamadı. 1989 yılında Rusya Bulgaristan'dan çıktıktan sonra, gerçekler tamamen gün ışığına çıktı. Yahudilere gösterilen ayrıcalıklar, tamamen Kral Boris'in kişisel kararlarına duyulan saygıdan ötürü gerçekleşmişti. Bulgar Ortodoks Kilisesi sınır dışı edilmeleri olasılıklarına karşılık devleti uyarmıştı. Ayrıca Bulgar politikacılarının hepsi Yahudilerin lehine uyarılmışlardı. Bulgaristan Baş Patriği Stephan, tüm kilise yöneticilerini; "Onları (Yahudileri) kiliselerde saklayın" emrini vermişti. Sadece Plovdiv Kilisesi Despotu Kyril, Kral Boris'e gönderdiği bir telgrafta bu karara uymayacağını ve Yahudilere yardım etmeyi reddettiğini ifade etmişti.

ROOSEVELT, BAŞARILI ALMAN YAHUDİLERİNE HAYRANDI

ABD Başkanı Roosevelt, 1943 yılının ocak ayında, müttefikleriyle görüşmek üzere Casablanca'ya gitmişti. Fas'ta konuştuğu kişilerden biri Fransız Kolonisi hükümet yetkilisi olarak hizmet veren General Auguste Nognes idi. Konuşmaları sırasında Nognes, eğer Kuzey Afrika'da zafer elde etmek isteniyorsa, çeşitli meslek gruplarının, iş dünyasının ve ekonominin canlandırılması gerektiği için, o bölgelere mutlaka Yahudilerin yerleştirilmesi gerektiğini söylüyordu. Neredeyse tüm doktor ve avukatların Yahudi olduğunu söylediğinde, Roosevelt şaşkınlık içinde Yahudi nüfusunun,

ABD Başkanı Franklin Roosevelt

Kuzey Afrika nüfusunda çok azınlık olduğunu düşünerek şöyle demişti: *"Söyledikleri inanılmazdı. Almanlar ise Yahudileri küçümsüyordu ve Almanya'daki, doktor, avukat, öğretmen, üniversite profesörlerinden yarısından çoğunun Yahudi olduklarını ileri sürüp, onları ya sınır dışı ettiler ya da katlettiler"* demişti.

Adolf Eichmann

EVLENME YILDÖNÜMÜ ÇİÇEKLERİ ADOLPH EICHMANN'IN KADERİNİ MÜHÜRLEDİ...

Holokost ve 2. Dünya Savaşı biter bitmez birçok Nazi suçlusu, gizlenerek canlarını kurtarmaya çalışıyorlardı. Bunların arasında 6 milyon Yahudi'nin sistemli bir biçimde yok edilmelerinin baş sorumlularından biri olan Adolph Eichmann da vardı. Eichmann ilk olarak Almanya'da bir çiftlikte gizlenmişti. Buradan önce İtalya'ya, sonra da Arjantin'e kaçmıştı. Artık Ricardo Clement adını taşıyordu.
İki yıl sonra Eichmann ailesini yanına getirtti. Küçük çocukları babalarını öldü zannettiklerinden, Arjantin'e gittiklerinde babalarını Ricardo Amca sanıyorlardı ve bu adam anneleri ile evlenecekti.
1948 yılında İsrail Devleti kurulduğunda, Mossad artık tamamen ön planda olup, tarih sahnesinde önemli roller almaya başlamıştı. Kısa zamanda tüm istihbarat kuruluşlarıyla bilişim ağları kurmuş ve uluslararası alanda tanınır hale gelmişti. 1950'lerin sonlarına gelindiğinde ise Mossad'ın en önemli görevi Nazi avcılığı yapmaktı.
Eichmann olayı, Avusturya'da yayınlanan bir gazetedeki ölüm ilanı ile başladı. Eichmann'ın babasının ölüm ilanında gelini Vera Eichmann'ın adı da vardı. Avusturya'da bunu takibe alan Nazi Avcısı Simon Weisenthal, Arjantin'e gittiğinde, İsrail'e yolladığı bir kartpostalın arkasına şunları yazmıştı; *"Çirkin, Nazi domuzu Eichmann'ı gördüm."* Bu satırlar okunduktan sonra Eichmann'ın Arjantin'de yaşadığı kesinlik kazandı.

Batı Alman Şansölyesi Conrad Adenauer

Diğer bir işaret ise Dachau Toplama Kampı kurtulanı Lothar Hermann'dan geldi. Buenos Aires'te yaşayan Hermann, kızı Sylvia'nın, Eichmann'ın oğlu Klaus Clement ile romantik bir ilişki yaşadığını yazıyordu. Kızın kısa bir süre sonra babasının anlattığına göre; Klaus'un ona babasının eski bir Nazi olduğunu ve Holokost sırasında yetkili olduğunu söylediğini anlattı. Hermann kızına bir görev yükledi. Bir gün Sylvia, Clement'lerin kapısını çaldı ve Klaus'u sordu. Kapıyı açan adam, kıza oğlunun evde olmadığını söyledi. Kız adama *"Klaus'un babası mısınız?"* diye sorduğunda "Evet" yanıtını aldı. Hermann bu bilgileri, Batı Almanya yetkililerine bildirerek, onların Mossad'ı bilgilendirmesini sağladı. Mossad ajanları derhal Buenos Aires'teki Clement'in (Eichmann) evinin etrafına konuşlanarak, evi sürekli gözetime aldılar. Ricardo Clement'in uzaktan fotoğrafları çekiliyordu. Resimler mukayese için İsrail'e gönderildiğinde, sonuç mükemmeldi. Resimdeki Clement, Eichmann'dı. Buna rağmen Mossad hemen faaliyete geçmedi. Sabırla izlemeye devam etti. 21 Mart günü Eichmann evinden çıktı ve yakındaki bir çiçekçiden, kocaman bir buket çiçek satın aldı. Buketle eve dönerken, Mossad ajanları ellerindeki bilgiler ışığında yanına yaklaştılar. Eichmann ile karısı Vera 21 Mart 1935'te Avusturya'da evlenmişlerdi. Bu gün onların evlilik yıl dönümleriydi. Artık şüphe tamamen ortadan kalkmıştı, istedikleri adam artık avuçlarının arasındaydı…

ADENAUER, YAHUDİLERE VE İSRAİL'E, ABD'LİLERDEN DAHA FAZLA DEĞER VERİYORDU...

2. Dünya Savaşı'ndan sonra yıkıma uğrayan Almanya, kendini yeniden toparlamaya gayret ediyordu. ABD'nin Marshall Planı sayesinde ayağa kalkmış ve ekonomik olarak güçlenmeye başlamıştı. Savaştan zaferle çıkan müttefik devletler, Almanya'ya destek oluyorlardı. Doğu Almanya SSCB'nin idaresi altında olduğundan, onlar Batı Almanya'nın yanındaydılar. Genç Yahudi Devleti İsrail de, Avrupa'ya saçılmış, savaş sonrası sefalet içinde yaşayan Yahudi'ler için destek arıyordu.
Batı Alman Şansölyesi Conrad Adenauer, İsrail Devleti ve Avrupa Yahudileri konusunda çok hassas davranıyor, onlarla yakından ilgileniyordu. Bu çerçevede, İsrail Devletine 1 milyar dolar ve Holokost kurtulanı Yahudilere yarım milyar dolar savaş tazminatı vermek üzere, Almanya ile İsrail arasındaki müzakerelerden sonra hazırlanan bir ödeme planına imzasını atmıştı. (Adenauer-Ben Gurion toplantısı, 10 Eylül 1952/Luxemburg)
ABD Hükümeti ve Başkan Eisenhower, 1956 Arap-İsrail, Sina Savaşı sırasında, İngiltere, Fransa ve İsrail aleyhinde kararlar alarak, Almanya'dan İsrail'e yaptığı para yardımını kesmesini talep etti. Adenauer bunu şiddetle reddetti. Batı Almanya'nın İsrail'e yaptığı yardımların politik kaygılar içermediğini söyledi.
Aslında Şansölye Conrad Adenauer'in Yahudilerle olan duygusal bağları ve sevgisi 1933 yıllarına dayanıyordu. 1933'den hemen sonra Nazi Partisi, o zaman Köln Valisi olan Adenauer'i görevinden azlettirmişti. Bunun nedeni Adenauer'in Nazi sempatizanı olmayışıydı. Genç vali işinden uzaklaştırıldığında ona en yakın iki dostu yardımcı olmuşlardı Alman Yahudisi olan Otto Kraus ve Daniel Heinemann, kendisine yüklü bir para yardımında bulunmuşlar, o da bu sayede Almanya'dan ABD'ye göç etme şansını bulabilmişti… ■

Son söz:
Sevgili okurlar, bu satırlarla size nakletmeye çalıştığım birkaç ilginç ve az bilinen öykücüklerin sonuna geldik. Bu öykücüklerin aslında ucu bucağı yok. Belki ileri bir dönemde bunlardan bir demet daha paylaşma olanağı bulabiliriz...

Amaç:
Unutmamak ve unutturmamak...

Slogan:
Bir daha asla!

Kaynak: Who Knew?! Unusual Stories in Jewish History / Derleyen: Berel Wein-2010

galeristanbul
FURNITURE & DECORATION

GALERİSTANBUL olarak, klasik mobilyada sektörün öncüsü olmuş, gerek imalatını yaptığımız ve gerekse ithal ettiğimiz mobilya ve aksesuarlarda kalite ve müşteri memnuniyeti ilkelerini ön planda tutan bir anlayış ile 40 yılı aşkın bir süredir müşterilerimize hizmet etmekteyiz.

SHOWROOM
Göktürk Mah. İstanbul
Cad. Palmiye Sok. No: 2-F
Eyüp/İstanbul
Tel: (0212) 322 86 94
Gsm: (0532) 402 41 48

FABRİKA
Hamidiye Mah. Sezer Sok.
No:8 Kağıthane/İstanbul

galeristanbul
FURNITURE & DECORATION

FAALİYET ALANLARI

Mimari ev ofis dekorasyonu ve restorasyonu
Tüm hazır ve sabit mobilyalar
Yemek odası, yatak odası, koltuk takımı
Her türlü antik oymalı işlerin tamiri ve imalatı
Tarihi eser restorasyonu isteğe göre ürün imalatı

kadir.ozcelik@galeristanbul.com.tr / www.galeristanbul.com.tr

"Totemler, günümüzde batıl inanç da olsa, farklı şekillerde hala kullanılmaktadır; nazar boncuğu, hamsa, doğal taş gibi."

Tina Varon

Özgün heykelleriyle masumiyet üzerine düşünmeye davet ediyor

Önceki sergisinde, Tina Varon zamandan bağımsız, insanların temelde aynı duygulara sahip, benzer ihtiyaçlar içinde olduklarını ve bazen gördükleri şeylere gerçeküstü anlamlar yüklediklerini vurgulamıştı. Bu sergideki renkli cam totemler ile bronz, porselen ve akrilikten sür reel bebekler adeta birlik olmuş, bizleri çocukluğumuzla ve masumiyetimizle yeniden bağlantı kurmaya çağırıyorlar.

Söyleşimizde Tina Varon'la sanatı aracılığıyla hayatı yorumladık. Sanatçı kimliğine sahip kişiler, hayal gücü zengin düşünürlerdir aslında. Eserlerini tek tek incelediğinizde, yaratıcılığına ilham olan fikirlerin, derin düşünceler üzerinden kazanılmış olduğunu anlayabilirsiniz. Totemler ve insanoğlundaki etkileri… bebekler ve saflıkla birlikte sahip oldukları güçlü algılar…

Önce totemlerinizle başlamak istiyorum sohbete. Cam malzeme seçmenizin özel bir sebebi var mı?

Hem renkli, hem de şeffaf olmaları nedeniyle yalın ve berrak duyguları ifade ediyorlar. Cam, eski çağlardan beri kullanılan bir malzeme, günümüzde modern tekniklerde de üretilse, temelde malzeme aynı. Bence, insanlık da yüzyıllardır aynı duygu ve arayışlarda olmayı sürdürüyor.

Totem inancı, Kuzey Amerika ve Avustralya'da yayılmış. İnsanların taptıkları taş, ağaç, hayvan, bitki gibi şeylere 'Totem', bu inanca ve tapmaya da "Totemcilik" deniyor. Bu toplumlarda, totemlerin kendilerini koruduğuna veya yardım ettiğine inanılıyor. Bu totem heykellerini çalışırken, onlara bir anlam katılmasını veya bir niyeti temsil etmelerini düşündünüz mü?

Heykellerimi, geçmişteki ilkel toplumların yapıtlarından esinlenerek günümüze uyarladım. Totemleri yaparken, insanların tüm arayışlarına, güç, bereket, sağlık, aşk gibi, toplu bir gönderme yapmayı hedefledim. Totemler, günümüzde batıl inanç da olsa, farklı şekillerde hala kullanılmaktadır; nazar boncuğu, hamsa, doğal taş gibi. Kendini güvende hissedebilmek için, bir şeye sığınma ihtiyacı duyar insan. Kimi üzerinde bir kolye taşır, kimi de evinin görünen bir köşesine, ihtiyacı olanı temsil eden bir obje koyar. Bu sergideki heykellerim, her sanatsever için farklı bir duyguya hitap edecek diye düşünüyorum.

Sür reel bebekleriniz oldukça dikkat çekici. Onları yorumlamak istediğimizde, içimizdeki çocuğun yansımaları da diyebilir miyiz?

Bu bebekler, içimdeki çocuğa ulaşarak, o saflığın verdiği gücü elde etme arzusunu yansıtıyor diyebiliriz. Kirlenmiş duygulardan, korkudan, hırstan, yalandan, maskelerden, savaşlardan, güvensizlikten, ahlaksızlıktan, dayatmalardan ve aklımıza gelebilecek tüm olumsuz duygulardan arınmış dahası bunlara tanık dahi olmamış olmayı… Yani yalın, saf, temiz ve masum olma özlemini yansıtıyor.

Heykellerinizin çoğunda balık figürleri var…

Evet… Birçok toplumda, özellikle de Uzakdoğu inancına göre, balık iyi şans mutluluk ve özgürlüğü temsil eder. Suda akıntıya karşı yüzebilmesiyle bize azim ve kararlılığı gösterir. Batı kültüründe ise bereketi, değiştirme ve dönüştürme gücünü, hayatın akışını temsil eder. Halk arasında bakılan fallarda, balık kısmeti çağrıştırır. Bir de 'her çocuk kendi kısmetiyle doğar' sözü vardır, birçoğumuzun inandığı.

Bebeklerdeki boynuz ve farklı kulaklar neyi temsil ediyor?

Nasıl ki hayvanların, insanlardan farklı şekilde gelişmiş duyuları varsa bebeklerin de, erişkin insana göre algılarının daha açık olduğunu düşünüyorum. Büyürken, bu algılar, zaman içinde körelip yok oluyor maalesef. Heykel bebeklerimde boynuz ve kulaklar, her birinin farklı yönde gelişmiş algısını temsil ediyor.

Heykellerinizde birçok farklı malzemeyi bir arada kullandığınız göze çarpıyor…

Farklı medyaları kullanmayı seviyorum, çünkü farklı fikirlerin, farklı materyallerle değişik şekillerde dışa vurulması gerektiğini düşünüyorum. Özellikle, sanatçı olarak, yaptığım şeyden zevk almak zorundayım. Kendi içimde farklı şeyler yapmalıyım ve kendimi tekrar etmemeliyim diye düşünüyorum. Ayrıca, yeni bir malzeme kullanmak beni heyecanlandırıyor.

Üç heykeltıraş olarak paylaştığınız atölyenizdeki bir günü, bize özetler misiniz?

Özel bir gün yok; her birimiz, istediği zaman gelip çalışabilir. Atölyeye gelir gelmez önce ortamı ısıtmak için klimayı çalıştırırım, ardından radyoda TRT-3 kanalını devreye sokarım (klasik müzik veya caz çalar). Çayım demlenirken hazırlıklarıma başlarım. Mutfakta yiyecek fazla bir şey bulamazsınız, ancak dolapta çeşitli şarap şişeleri ve peynir vardır. Mola zamanı, aramızda bir kadeh eşliğinde sohbet etmek veya gelen misafirlerimize ikram etmek için. Çalışma esnasında kullandığım önlüklerim, tulumlarım var. Yontu yapacaksam, özel bir tulumla baştan aşağı kapanırım.

Heykel yapmak illa ki yetenek gerektiren bir uğraş.

Ekav Art'ta, 29 Mart – 22 Nisan 2016 arası sürecek olan 'Özgür Duygular' adlı karma sergiye, Ana Perez Grassano resim ve Tina'nın atölye ortağı Pembe Tüzüner heykelleriyle katılıyor.

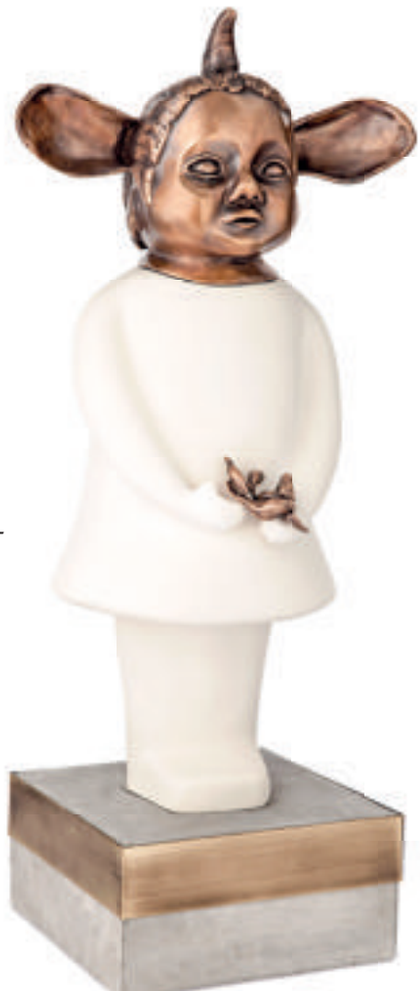

Peki heykeltıraş olmanın zor yanları neler?

En zor yanı, birilerine bağımlı olmak… Bir heykeli ortaya çıkarabilmek için, belli bir aşamaya geldiğinizde, bir döküm atölyesinde, bir metalcide ya da cam atölyesinde işiniz olur. Onlar da genelde yoğun olduklarından, bazen uzun zaman beklemek zorunda kalırsınız, heykelin yapım süreci böylece uzar.

Karma serginizin adı 'Özgür Duygular'…

Sergiyi paylaşan üç sanatçıyız ve her birimiz farklı temalarda özgürce çalıştık. O yüzden de, en uygun ismin bu olduğuna karar verdik.

Bu sergiyi hazırlarken, bir sonraki için yeni fikirler de oluştu mu?

Fikirler durmadan dolanıyor aklımda. Mesela, bir önceki sergimde totemler vardı ve bu sergimde daha büyük totemler yapma fikrimi gerçekleştirdim. Şimdi de, sür reel bebeklerimi yaparken, bir sonrakinde daha farklı türde bebekler yapmayı hayal ediyorum.

Boşuna dememişler, 'Her şey hayal etmekle başlar'… ■

TİNA VARON'UN ÖNCEKİ SERGİLERİ

- ♦ 2015 Egeart Sanat Günleri
- ♦ 2015 İzmir Uluslararası Sanat Bienali
- ♦ 2014 Stockholm Edsvik Arthall
- ♦ 2014 Barselona Centro Cultural Pere Pruna
- ♦ 2013 Işık Lisesi
- ♦ 2013 Frauenmuseum Bonn
- ♦ 2013 Alaçatı Gallery İzmir
- ♦ 2013 All Arts İstanbul
- ♦ 2013 Art 212
- ♦ 2012 Artinvest Torino İtalya
- ♦ 2012 Art Innsburck Sanat Fuarı Avusturya
- ♦ 2012 FKD
- ♦ 2011 Beşiktaş Kültür Merkezi
- ♦ 2011 MKM Karma Sergi
- ♦ 2010 Batı Birlik Sanat Galerisi Ankara
- ♦ 2010 Kagider
- ♦ 2010 Ekav
- ♦ 2008 İstanbul Askeri Müze Art Bosphorous Sanat Fuarı
- ♦ 2007 Selvin Sanat Galerisi
- ♦ 1993 Beşyüzüncüyıl Vakfı
- ♦ 1991 Gözlem Sanat Evi

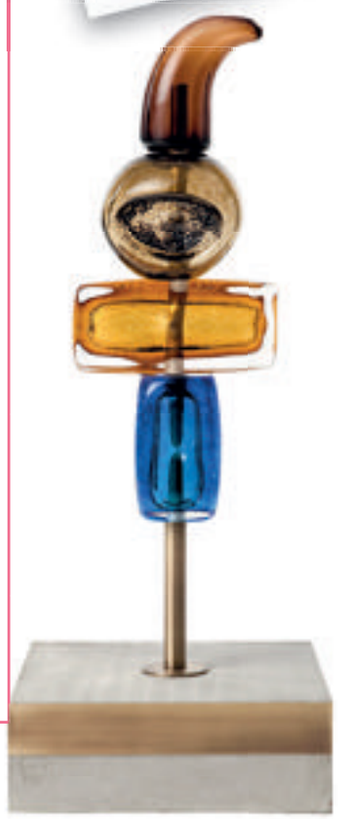

Sibel CUNİMAN PİNTO

PARİS'TE lezzet avcılığı

Paris'te yaşamın en güzel yanlarından biridir yemek ve içmek…. Damak tadına düşkün olan ve yemeği bir şölen olarak algılayan lezzet avcılarının vazgeçilmezidir Fransız mutfağı…

Biz Türkler iyi yemeye meraklı bir milletiz ama Fransız gastronomisi konusunda hemfikir değiliz. Fransız mutfağını çok sevenler olduğu gibi seçici davranıp sadece bazı bölge ve spesyaliteleri beğenenler ya da damak tatlarına hiç uygun bulmayanlar, çok ağır bulanlar, ya da 'koca tabakta minik bir detay' olarak değerlendirenlerimiz de var.
Evet, Fransız mutfağı Türk mutfağından farklı. Mutfağı özel kılan tarih sahnesinde aldığı yer. Ünlü şef Escoffier ile başlayan süreçte, Fransızların dünya gastronomisine kazandırdıkları mutfak teknikleri, yaratıcı yemekler, soslarda ulaşılan mükemmellik ve pastacılıklarından bahsetmeden geçemeyiz. Ama örneğin sebze pişirme konusunda çok daha kısıtlı kalmışlar; özellikle bizim mutfağımızın zeytinyağlılarını yediklerinde çok etkileniyorlar. Üç yüze yakın patlıcan yemeğimize ise inanamıyorlar bile!

Dışarıda yemek deyince öncelikle biraz terminolojiye değinelim. Bazen çok kesin hatlarla ayıramayacağımız, yıllar içinde uygulamada biraz iç içe geçmiş kavramlar: Bistrot'lar, Brasserie'ler, Restaurant'lar...

Bistrot

Restaurantlar ise sadece öğlen ve akşam iki servis için belli saatlerde açıktır. En geç kapanış saatinden yarım saat önce son müşterilerini kabul ederler. Restaurantların girişlerinde asılı menüde yiyeceklerin ve fiatların belirtilmesi zorunludur. Içeride de menü ve içkilerin fiatları yazılmış kart müşteriye verilir. 'Yeni açtık abi, henüz menümüz basılmadı' diye bir şey hiç duymadım! İstendiğinde açık şişede ücretsiz musluk suyu getirilir. Yemeğiniz bittiğinde ise hesap otomatik gelmez, çünkü çoğunlukla bir süre daha oturulur, hatta yemeğin bu kısmı en önemli muhabbet anıdır. Garson ambiansı ve gecenizin tadını çıkartmanızı bekler.

BISTROT, BRASSERIE, RESTAURANT...

Brasserie

Paris Bistroları gerçekten de konu edilmeye değer. Rivayete göre bistro, kökeni Rusça 'bistr' sözcüğüne dayandırılmakta ve 'çabuk' anlamına gelmekte. 1814 yılında Paris'in Rus işgali döneminde askerlerin garsonlara 'çabuk, çabuk' demelerinden geldiği iddia edilse de, son yıllarda tarihsel açıdan bu teorinin çürütüldüğü de diğer bir iddia.
Kökeni ne olursa olsun Paris Bistroları Paris geleneğinin ve Paris peyzajının ayrılmaz bir parçası. Günün menüsünün yan ısıra steak-frites (ızgara et, kızarmış patates), blanquette de veau (krema soslu dana sote), confit de canard (ördek konfi) gibi Fransız mutfağının klasiklerinin rahat bir ortamda yenildiği, masa sayısının genellikle kısıtlı olduğu küçük aile işletmeleridir bistrolar. Bir kadeh içki eşliğinde aktüaliteden konuşulduğu, politika, felsefe, edebiyat muhabbetlerinin uzadığı, hatta zaman içinde herkesin masasının belirlendiği, 'dünyayı kurtarmak' için quartier (semt)'in en önemli sosyal ve kültürel oluşumu olan mahalle bistrosundan iyi yer var mıdır?

Brasserie, kökeni 16. yüzyıla dayanan, Almanya sınırındaki Alsace bölgesinde bira üretilen (ve tüketilen) yer anlamına gelmekle birlikte restaurant kadar büyük, servis saatleri öğlen ve akşam belli saatlerle kısıtlanmamış lokanta anlamındadır, yani gün boyunca yemek yenilebilir. 1870'de Alsace bölgesi Almanlara kaybedilince o bölgeden bir çok Alsace'lı Paris'e gelip yerleşir ve bu yerleri açar. 1686'da Francesco Procopio Dei Coltelli tarafından kurulan Le Procope ise kısa sürede Paris entelektüellerinin buluşma noktası olmuş, yıllar içinde Voltaire, Rousseau, Diderot, Danton, Robespierre'in ayak izlerini taşımış ve Paris'in en eski brasserie'si olarak kayıtlara geçmiştir.
'Art Nouveau' stili St Germain de Pres klasiklerinden Le Petit Zinc ve Akdeniz mutfağı ağırlıklı Le Sud'ün de aralarında bulunduğu 15 şık ve lüks brasserie'den oluşan Les Freres Blanc (www.blanc.net) zincirinin bir halkası olan Le Procope'a yıllar içinde turist rehberlerinin sayfalarına taşınıp yiyecek kalitesinden de oldukça kaybetmesine rağmen tarihin sayfalarında dolaşmak ve o dönemin havasını dünyanın bu eski yemek mekanında solumak için neden uğranılmasın ki? Brasserie deyince Flo'yu da unutmamak gerekir (www.groupflo.com).
La Coupole, Bofinger, Julien, Le Vaudeville… Büyük zincirler tarafından satın alınıp standartlaştıysa da genelde mekanların tarihi, atmosferi ve dekorasyonu olduğu gibi korunmuştur. Markalaşmış bu isimler Paris'in kurumsallaşmış mekanları arasında yerini almıştır. Arzunuza göre keyifli, eğlenceli, romantik, tarihi atmosferde, tabağın sanata dönüşmesine tanık olabileceğiniz güzel ve özel bir akşam geçirmek için ideal adresler...

Canard orange

2,5 milyon nüfuslu. Paris'te 15.000 civarında yeme/içme seçeneği vardır- Michelin yıldızlılardan tutun, etnik muftaklara uzanan seçenekler... En yeni yerler genelde hamdır, yeterince deneyime sahip değildir. En trendy yerler dekorasyon, ambiyans, isim yapmış müşteriler açısından ilginç olabilir, genelde 'görmek ve görülmek' içindir, tabii ki şahsi isteklere bağlı olarak kendine has keyfi de vardır ama 'la vrai cuisine française' (gerçek Fransız mutfağı) oralara pek uğramaz. Diğer yanda yeni nesil genç şeflerin geleneksel Fransız mutfağına verdikleri yeni twist genelde güzel sonuçlar veriyor, bu tarz bistronomik mekanları denemekten çekinmeyin derim.

Canard orange

Kendi deneyimlerimden yola çıkarak güzel yemek, küçük üreticilerin taptaze ürünleri ile yapılan, hem gözü hem mideyi doyuran, 'cuisine du terroir' prensibine bağlı, Paris'in Louvre, Champs Elysees, St Germain gibi turistik akslarından biraz uzakta, yakın bölgede çalışan ve yaşayanların gittiği sokak arası küçük café'lerde, bistro'larda, brasserie'lerde yenilmekte. Küçük aile işletmeleri uzun yıllardır ayakta duran, bir aileden bir kaç neslin birarada çalıştığı, büyükannenin mutfakta sos hazırladığı, arada dışarı çıkıp misafirleri ile (müşteri değil) muhabbet ettiği, salatanın ancak sipariş verdiğiniz anda (oksitlenmesin diye bıçak yerine elle kesilip) hazırlandığı, patateslerin çıtır çıtır anında sotelendiği/kızartıldığı, mutfağına dondurulmuş ve konserve ürün girmeyen, masalarında kolalı örtü ve peçetelerin yer aldığı, taptaze 'baguette'in tadına doyulmadığı küçük ve samimi yerler en güzel yemek deneyimlerinizi edineceğiniz yerlerdir. Bu adresler bölgede yaşayan, çalışan dostlardan, arkadaşlardan ya da yıllar içinde deneyerek (pek tabii ki bazen de yanılarak!), iz sürerek, 'koku alarak' keşfedilir ve paylaşılır.

Paris'e yolunuz düştüğünde bir küçük öneri daha: Güzel bir yemek için şehir dışına çıkmaktan çekinmeyin. Paris dışında mükemmel yemek, uygun fiyat ve güleryüzlü hizmete ulaşabilmek çok daha kolay.

Evet, Paris'te çok kötü de yemek yenebilir. Yerini, tarzını anlamaz, girişteki karşılamadan, oturtulduğunuz masadan, aperitif isteyip istemediğinizin sorulmasından, gelen açık suyun soğutulmuş olup olmamasından ve ekmeğin tazeliğinden hatta kesilişinden anlamak mümkündür. Evet, gastronomi konusunda (meslek icabı da pek tabii ki) çokça deneyime sahip olmakla birlikte kimi deneyimlerim gastronomik hayal kırıklıkları ile de doludur. Özellikle Paris'in çok turistik bölgelerinde, gelen bir müşterinin bir daha gelmeyeceği bilindiğinden, gelip geçici müşteriye yeterince özen gösterilmediğinden, St Michel bölgeleri gibi 10-15 euroya üç tabaktan oluşan menü önerildiğinde o bölgelerde kaliteli bir şeyler yemeyeceğinizden emin olabilirsiniz.

Steak-frites

PARİS CAFELERİ

Bistrot

Paris'e ilk gelişimde caféler beni çok cezbetmişti. Dışarıdaki masalarda, iskemlelerin yanyana dizildiği, sokağa karşı oturma sistemi çok şaşırtmıştı. Bir seferinde muhabbet ettiğim bir garson, belediyenin sokağın ancak o kadarcık bölümünün kullanılabileceğini şart koştuğunu, kaldırımda yürüyenlerin geçişini kesinlikle kapatamayacaklarını açıklamıştı. İşte Paris buydu, sokağa doğru bakarak oturmak, gelen geçeni seyretmek, hayatın akışından hiç bir şeyi kaçırmamak...

Paris'te hayat çokça cafélerde yaşanır, caféde oturmak için hep bir bahane vardır. Caféler 19. yüzyıldan bu yana Parislilerin sosyal hayatının ayrılmaz bir parçası. Sabah işe giderken café crème, saat 11 sularında espresso molası, omlet, salata, sandviç, akşamüstü çayı, akşam yemeği öncesi apero saati, akşam yemeği… Ama daha da önemlisi güzel Fransız muhabbetlerine kulak vermek hatta katılmak için en ideal mekanlar. Fransızlar akıllıca, zekice muhabbetleri çok severler. Çoğunlukla muhabbette amaç bir sonuca varmak değil rekabet içinde karşıdakini etkileyerek puan almak ve söylenecek ilginç sözleriniz olduğunu göstermektir. Tanışık olmayana bu sistem biraz agresif gelse de zamanla alışılır, hatta çok zevk alınmaya bile başlanır.
Cafélerde sanat, edebiyat, bilim ve felsefe muhabbetleri mükemmeldir, hele bar çevresinde ayakta bar sahibiyle sadık müşterilerin muhabbetleri... Özellikle café-philos denilen felsefe seanslarının yapıldığı caféleri mutlaka denemek gerekir. Hugo, Balzac, Proust, Beauvoir, Camus, Perec, Sartre, Hemingway, Miller, Fitzgerald gibi çok sayıda yazar Paris'te yaşarken şehri eserlerine sahne yapmış ve bu cafélerin müdavimi olmuştur. Ernest Hemingway 'Paris est une fête' kitabında Paris için 'bir yazarın yazabilmesi için en iyi şehir' der. Bu yazar ve entelektüellerin takıldıkları café ve restaurantlar halen dönemin ruhunu yaşatmaktadır: Café de Flore, Deux Magots, Les Closerie des Lilas, Lipp, Balzar…

Kahve ve gazete keyfi

Paris'te sanki caféler hep müşterilerini bekler. İstediğiniz kadar oturun, yorgunluk atın, kimse karışmaz. Kahvenizi aldınız; gazetenizi, kitabınızı okuyun, ödevinizi yapın, internete bağlanın, eş dostla sohbet etmek için buluşun, iş toplantısı için randevu verin, ofisinizi kurun, Hemingway gibi kitabınızı yazın. Hayatın ritmine bırakın kendinizi… Garson siparişinizi getirdikten sonra saatlerce bir daha yanınıza uğramaz, yirmi dakikada bir zorla çay satmaya uğraşmaz! Ama öğle servisi saati gelmişse yemek yeyip yemeyeceğinizi sorar, yiyecekseniz küçücük yuvarlak masanız, üzerine oturttukları kare masa üstleriyle daha büyük bir yemek masası halini alır. Son yıllarda kapalı alanlarda sigara yasağının gelmesi ile cafélerin dışları daha çok sigara tiryakilerinin buluşma alanı oldu. Bu terasların yukarıdan elektrikli ısıtmalarının büyük bir enerji kaybı olması gerekçesiyle çevrecilerin açtıkları davalar da son yılların gelişmesi…

Cafélerde siparis terminolojisini bilmekte fayda var: Kahvede un express (espresso kahve), un allongé (suyu daha fazla, daha az sert kahve), un crème (sütlü kahve- café au lait demeyin lutfen), une noisette (içinde azıcık süt olan espresso)… Birada une biere değil un demi istenmeli. Musluk suyu içmek bedava, une carafe d'eau istenmeli. Eğer de l'eau derseniz kapalı şişe mineral su gelir. Cafélerde bar kısmında ayakta bir şey içmekle masaya oturup servis almanın fiyat farkı vardır; yapılmayacak şey barda siparişi verip servis edilen içkiyi alıp masaya geçmektir, ciddi tepki görürsünüz! Bu arada son yıllarda her köşe başında biten Starbucks cafélerin önlenemez yükselişi, yeni neslin globalizasyondan nasibini aldığının en açık ispatı…

Millefevilles

Salon de thé'ler

Salon de thé'ler (çay salonları) son yıllarda artmakta ve ilgi görmekte. Çaya çok meraklı olmayan Fransız halkı biraz da uzak doğu seyahatlerinin etkisiyle çay ritüeline merak sarmaya başladı. Soğuk kış günlerinde pasta ve sıcak çikolata da çok hoşlandıkları bir aktivite. Ah o pastalar yok mu? Patisserie (pastacılık) üzerine çok kafa yormuş Fransız pasta şefleri: Tartları, pastaları, lezzet ve görüntü konusunda üzerlerine yok! Hele şekeri Türk damak tadına göre o kadar az kullanıyorlar ki, kalori hesaplayanlar için ideal. Kim tartışabilir ağızda eriyen financier, noisette, sablé kurabiyelerinin tadını, baba au rhum, tarte au citron, millefeuille, Paris-Brest pastalarının zerafetini?

Peki Fransa'da fast food? Pek tabii ki var. Adım başı Mc Donalds'lar, Quick'ler, Lina'slar gibi uluslararası zincirlerin yanısıra Fransızlar sandviççi millet. Öğlen saatlerinde fırınların önlerindeki kuyruklar uzar gider. Paul gibi boulangerie (fırın) zincirleri sandviç, içecek, tatlı menüleri ile müşterilere hizmet verir. Ama sandviçleri bile belli bir şıklıkla tüketirler. Yıllar öncesinde asla sokaklarda, metroda ayak üstü yemek yiyen, sandviç kemiren kimselere rastlamazken artık şimdilerde devir değişmekte. Bunun yanısıra uzakdoğu traiteur'leri (şarküteri), pizzacılar, krepçiler, pazar yerleri, dönerciler fast food zincirinin diğer aktörleri. Devir hız devri, artık eskilerdeki gibi 2-3 saatlik öğle yemeği paydosları çoğu Fransız için pek mümkün değil.

Son yıllardaki ekonomik kriz beraberinde ciddi değişimler getirmekte. Son dönemde haftada bir gün 'dejeuner du crise' (kriz yemeği) çıkaran, öğle menüsünde 10 euroya ana yemek-tatlı sunan 'low-cost resto'lar, ucuz sandviç satan dükkanlar artmakta. Yine de insanlar şarap yerine açık su içip kahvelerini de iş yerlerine döndüklerinde makinelerden 50 santime içmeyi tercih edebiliyorlar. Tabii ki tüketicinin bütçesi kısıtlandıkça arzın da uyum göstermekten başka çaresi yok. Bu da işletmecileri ucuz malzemeye ve küçük üretici yerine büyük zincir marketlerden alışverişe zorlamakta.

Peki, Fransızlar yemeğe düşkünler; yağlı, tuzlu, bolca şarküteri yiyorlar, şarap içiyorlar ama obez değiller, fazla kilolulara bile pek ender rastlanır. O zaman nedir bu Fransız mucizesi? Işin sırrı sadece yemek saatlerinde yeyip doyunca durdukları, asla yemek aralarında atıştırma yapmadıkları ve şarabın mucizesi(!) diye açıklanıyor.

Cafe

Fransa genelinde benzer yemeklerin tüketildiği düşünülse de aslında yöresel yemekler gastronomi kültürünün önemli bir parçası. Savoie'da, Provence'da, Basque bölgesinde, Korsika'da, Alsace'ta yemek alışkanlıkları farklı. Fransız Devrimi ertesinde dil ortak hale getirilmiş ama yemek yöresel kimliğin bir parçası olarak özenle muhafaza edilmeye çalışılmış. Terroir, toprak ve iklimin yanısıra gelenek, duygu, aşk, dinsel prösedür ve bu işe gönül vermek demek. Savoir faire ise işin raconunu bilmek demek, peynir ve şarap geleneği verilebilecek en güzel örneklerden biri. Halen günümüzde her küçük kasabanın, hatta köyün kendi yöresel ürünlerini kutladığı festivalleri var. Toprağa gönül veren 'La France Profonde' (derin Fransa) insanları yaptıklarından büyük zevk almaya, haz ve keyifle çalışmaya devam ediyorlar.

Fransa'da mutfağa verilen değerin ardındaki sır da bu olsa gerek… ■

Naz SERTER

Şarap hakkında bildiklerimizin ne kadarı doğru

Milattan önce 3000 yılından beri şarabın sağlık üzerine olan etkileri tartışılıyor. 2000'li yıllar şarabın kansere karşı zafer kazandığı yıllardı. Son zamanlarda ise sağlık timsali gözüken şaraba karşı yeni araştırma sonuçları ile bakış açılarında farklılıklar başladı.

Milattan önce 3000 yılından beri şarabın sağlık üzerine olan etkileri tartışılıyor. Hipokrat kırmızı şarabın sindirime, beyaz şarabın ise mesane sağlığı üzerine faydaları olduğunu söylemiş. 1800'lü yıllarda Pasteur şarabı en sağlıklı ve hijyenik içecek ilan edip su yerine içilmesini önermiş. 1980'li yıllarda Londra'da yapılan bir araştırmada diğer alkollü içeceklerden farklı olarak migren atağını tetiklediğini ve 1990'lı yıllarda Fransız paradoksu ile kırmızı şarabın kalp hastalıklarından koruduğunu bildirmişler. 2000'li yıllar şarabın kansere karşı zafer kazandığı yıllardı. 2015 yılında Alzheimer'ın yeni tedavisi olarak düşünülen şarap 2016'nın ilk aylarında ise sağlık timsali gözüken şaraba karşı yeni araştırma sonuçları ile bakış açılarında farklılıklar başladı.

RESVERATROL NEDEN ÖNEMLİ?

Şarabın faydaları "Resveratrol" adlı güçlü polifenol içeriğinden gelir. Resveratrol kırmızı ve misket üzümünün kabuğunda, çekirdek ve saplarında, böğürtlen, kızılcık, yaban mersini, yer fıstığında, dut ve asma yapraklarında bulunan bir polifenoldür. Kırmızı şarap yapımında daha uzun süre üzümler kabukları ile bekletildiği için daha fazla resveratrol içerğine sahiptirler. Üzüm çeşitlerinin içerdiği resveratrol oranı ise; cinsine, coğrafik özelliklerine, iklim etkisi ve bitki stresine göre değişiklik gösterir.

RESVERATROL'UN YARARLARI NELERDİR PEKİ?

Teksas Üniversitesi kanser kliniğindeki araştırmalar Resverarol'un lenf ve ilik kanseri, prostat, mide, kolon ve tiroid kanseri, yumurtalık ve rahim boyu kanserlerine karşı etkisi olabileceğini belirtmişler. Harvard Tıp Fakültesinde yapılan araştırmalarda ölçülü kırmızı şarap kullanımının orta yaş grubundaki kişilerde kalp krizi riskini yüzde 30-50 oranında düşürdüğü görülüyor. Akdeniz diyeti ile bu beslenme tarzı ve şarap dünyadaki en sağlıklı ve dengeli beslenme çeşidi arasına giriyor. Resveratrol'un aynı zamanda kan pıhtılarının oluşması ve düşük yoğunluklu lipoproteinlerin (LDL – Bilinen adıyla kötü kolestrol) oluşmasını engellediğini gösteren çalışmalar var. Bu çalışmaların çoğu rat ve domuzlar gibi hayvanlar üzerinde yapılıyor, insanlar üzerinde değil. Bu çalışmaların oranlarına bağlı olarak Resveratrol'un kalp sağlığını korumasını sağlayan miktarda antioksidan almak için 1000 litre kadar şarap içmek gerekiyor. 2016 yılında açıklanan çalışmalarda biranın karbonhidrat içeriğinin şarabın karbonhidrat içeriğine oranla 3-4 katı olduğu belirtilmiş. 1 bardak sek şarapta 2-5 gr arasında karbonhidrat ve 150 kalori bulunmakta. Washington State Üniversitesi ve Harvard'lı araştırmacıların çalışmaları sonucunda akşam yemeğinde bira yerine tercih edilen şarabın yağ yakma etkisi ile birlikte yüzde 70 obeziteye karşı savaşıyor. Harvard Üniversitesinin 20 bin kişi ile kilo alımı üzerine yaptığı çalışmada kilo alan grubun yarısının şarap içmeyen insanlar olduğu bulunmuş.

PEKİ, BÜTÜN BU ÇALIŞMALAR SONUCU ŞARAPLA NASIL BİR İLİŞKİ KURMALI?

İçeriğindeki faydalı fitokimyasallar, antioksidan ve anti yaşlanma etkisi, düşük karbonhidrat içeriği ile diğer alkol çeşitlerine göre daha başarılı bir tercih. Ama içeriğinde alkol bulunduğu unutulmamalı ve fazla tüketimin başta antiyaşlanma etkisi, trigliseritlerin artması, tansiyonun yükselmesi olmak üzere bütün pozitif etkilerini olumsuz yönde etkiler. 1 günde kadınlar için 1 kadeh, erkekler için 2 kadeh şarap tüketilebilir. Yapılan araştırmalar özellikle kadınlarda alkol yanı sıra tüketilen folik asitin alkol ile tetiklenen (göğüs kanseri gibi) kanser türlerinde riskin azaldığı görüldü. Eğer kendinize güveniyorsanız, ölçülü kullanıyorsanız ve doğru vitamin destekleri ile birleştiriyorsanız işin püf noktasını buldunuz demektir. ■

- Baby Shower (Faşadura)
- Söz, Nişan ve Nikah Davetleri
- Evlilik yıldönümleri
- Doğumgünleri ve kutlamalar

gibi özel davetleriniz için sizleri otelimize bekliyoruz

LASAGRADA HOTEL İSTANBUL

F: (0212) 373 66 00 • T: (0212) 373 66 66
www.lasagradahotel.com
info@lasagradahotel.com

LasagradaHotelIstanbul

LASAGRADAHOTELISTANBUL

Esra HEKİMOĞLU

CAPE TOWN... 2

RENK... RENKLİLİK...

Dünyada birkaç şehir vardır ki tekrar tekrar sıkılmadan gidebilirim. Genelde de ortak özellikler taşırlar. Havası, insanı, denizi, plajı, doğası... Mesela Sydney, mesela Cape Town...

Sydney benim âşık olduğum şehirlerden biridir. Cape Town'un da benzer bir havası var. Sydney'in daha küçük ve daha az kendini kasan versiyonu denebilir. En büyük fark Avustralya'da aborijinlerle neredeyse hiç karşılaşmazken Güney Afrika'da beyazların nüfusu toplam nüfusun yüzde onundan az. İki şehirde çok yeşil ve deniz var, plajlar var, doğal güzellik var, şarap var. Ortamları birbirine çok benzer. Barbekü alışkanlıkları bile aynı. İki tarafın da neredeyse milli yemeği… Cape Town çok renkli bir şehir, o yüzden mahallerinden bahsetmeden geçmek olmaz. Özellikle de Bo-Kaap'tan.

MAHALLELERİ

Bo-Kaap: Güney Doğu Asya'dan gelen Müslüman esirlerin soyundan olanların kurduğu, Müslüman mahallesi. Malay Quarter... Rengârenk binalar. Renkli bir şeyler gördüğümde makineye yapışanlardan olduğumdan fotoğraf çekmekten rehberi dinleyemedim bile. Tüm modern şehirlerde de olduğu gibi, artık o bölge de hem şehrin içinde kaldığından, hem de popüler olduğundan binalar el değiştirmeye başlamış. Bu da bölgenin yerli halkının arasında sıkıntı yaratıyormuş.

Woodstock: Şehrin merkezine çok yakın bir semt. Eskiden fabrikaların olduğu endüstriyel bir bölge imiş. Şimdi ise binalar tamamen yüz değiştiriyor. Fabrikalar renove edilerek içlerine tasarım dükkânları, sanat galerileri yerleşiyor. Woodstock Exchange eskiden borsa binasıymış şimdi ise hipsterların (Orta sınıf yetişkin ve gençlerin ait olduğu bir alt kültürü belirtmede kullanılan bir terim. Alt kültür bağımsız müzik, çeşitli popüler-olmayan moda eğilimi ve alternatif hayat stilleri ile ilişkilendiriliyor) dükkânlarının olduğu bir bina olmuş.

Old Biscuit Mill: Eski bir fabrika. Şimdi tamamen yenilenmiş, yüz değiştirmiş. Cumartesi günleri içinde kocaman bir pazar kuruluyor, onun dışında çok şirin dükkânlar var. Envai çeşit Güney Afrika şarabı bulunduran kocaman bir şarap dükkânı var, kafeler var, tasarım dükkânları var. Şahane bir çikolatacı var. Bir de "Test Kitchen" adlı bir restoran var ki kaç yıldır sürekli Güney Afrika'nın en iyi restoranı seçiliyormuş. Bu yüzden de aylar öncesinden rezervasyon yapmak gerekiyormuş. (Tam ben oradayken bu sene de seçildiklerinin haberini almışlardı ve kutlama yapıyorlardı.)

Bunun dışında Biscuit Mill'in tam karşısında Salt adlı bir pasaj var içinde yine benzer tipte dükkânların bulunduğu. Bir de Türk marketi. Beni oraya arkadaşım götürdü, ellerinde nelerin bulunduğunu görmek ilginçti. Mesela nar ekşisi. Oradaki arkadaşlarımın arasında çok popüler. Aslında buradaki yabancı arkadaşlarım arasında da çok popüler ve oradaki markette bulduk. Taşıma derdi bitti.

Bu binaların dışında bölgede bu tip çok pasaj ve dükkân var, ancak orası halen gelişen bir bölge. Arkadaşlarım tarafından tek başıma belli bir alanın dışına çıkmamam o kadar tembihlendi ki, bu kadarını görmekle yetindim.

Orada olduğum iki hafta boyunca neredeyse hiç yağmur yağmadı. Hâlbuki gittiğim günden birkaç gün önce acayip fırtına olmuş ağaçlar devrilmiş. Benim gittiğim mevsimde yağmursuz dönem pek rastlanır bir durum değilmiş.

De Waterkant: Çok renkli bir mahalle. 18. yüzyıldan kalan teras evleri, şirin kafeleri, şık restoranları, tasarımcı butikleri, dağa kadar çıkan taş caddeleri ile ziyaret etmeye değer bir bölge.

Diğer semtler: Şehrin kuzeyi hariç her bölgesini gezdim. Her biri de apayrı bir şehir havasında. Doğu tarafındaki mahalleler çok şık. Ormanların ya da ağaçların arasında kaybolmuş malikaneleri görmüyorsunuz bile. Bu bölgedeki semtlerden ikisi Costantia ve Chelsea. Evler ağaçların arasında gizlenmiş. Ortalıktaki evlerde İngiltere'nin küçük bir kasabasına gelmişsiniz havası var. Yağmuru bile aynı. Bu bölgede yüzde doksan yağmur yağarmış. Gerçekten de arabayla oradan geçerken yağmur başladı, birkaç km sonra günlük güneşlik.

Batı bölgesine gelince aklımda kalanlar ille de rüzgâr, dalgalar, surf, kitesurfing. Vahşi doğa. Ama nasıl olur daha beş dakika evvel sakin bir ortamın içindeydik! Bu tarafa doğru şehir yeni genişlemeye başlamış, o kadar rüzgârlı ki evler uçacak gibi duruyor. Kumsalı kilometrelerce uzunlukta. Ben kumsalda yürümeye bayılırım ama o rüzgâr epey zorladı beni. Bir de oraya doğru giderken iki küçücük göletin önünden geçtik ve içinde flamingolar vardı. Ağzım açık kaldı.

DOĞASI

Table mountain / Masa dağı...
Gerçekten masa gibi. Ben hayatımda böyle şey görmedim. Sanki başka bir dünya, başka bir deneyim. Dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul ediliyor.
Dağın tepesi gerçekten düz. Tamam, ufak tefek kayalar var yani zımparalı gibi değil ama o kayaların üstünde yollar yapmışlar ve dümdüz yürüyebiliyorsun. Bir ucundan diğer ucuna yürüyüp – mesafe yaklaşık 3 kilometre- bütün şehri çepeçevre görmek mümkün. Platonun sağ tarafında Devil's Peak (Şeytan tepesi) sol tarafında ise Lion's Head (Aslan Kafası) var. Signal Hill ile beraber görüntü tamamlanıyor. Bunlar Masa dağının etrafındaki tepelerin adları. Dağın Atlantik Okyanusu tarafındaki bölgeye "12 Apostles- on iki havariler " adı verilmiş.
Masa dağının üzeri genel olarak bulutlarla kapalı olduğundan bu bulutlara "Masa Örtüsü" adı takılmış. Dağın en yüksek noktası 1086 m. Dağın ilk oluşumundaki yüksekliği 3000 metreden fazlaymış. Üzerinde 2200'den fazla bitki çeşidi yaşamaktaymış. Bitki örtülerini korumak için özel çaba gösteriliyor, dışarıdan gelen yayılmacı denilen bitki türlerine engel olmak için çalışmalar yapılıyor.

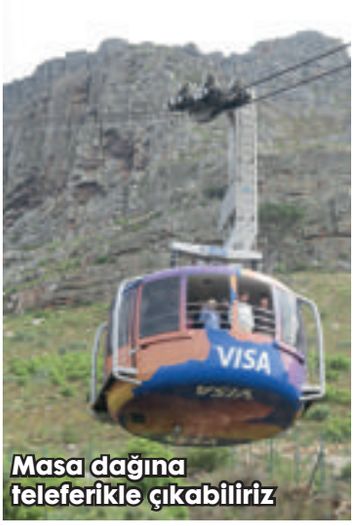

Masa dağına teleferikle çıkabiliriz

Masa dağına gitmenin birkaç yolu var. Dağ şehrin çok merkezinde olduğu için taksiyle gitmek mümkün. Ya da otobüsle bir noktaya kadar gidip oradaki ücretsiz servisi kullanabilirsiniz. Taksi de servis de, sizi teleferiğe götürecek. Bir küçük uyarı; hava durumunu kontrol etmeden gitmeyin. Çünkü teleferik hava durumundan dolayı sıklıkla kapalı olabiliyor. Mesela ben güzel bir günde gitmeme rağmen inanılmaz bir rüzgâra rast geldim uçuyordum neredeyse tepede... http://www.tablemountain.net adresinden teleferiğin durumunu öğrenmeniz mümkün.
Masa dağının etrafında yapılan sporlar, kaya tırmanışı, dağcılık, trekking, mağaracılık ve dağ bisikleti... Dağa tırmanarak çıkan çok insan var.

Masa dağına tırmanarak çıkanlarda var.

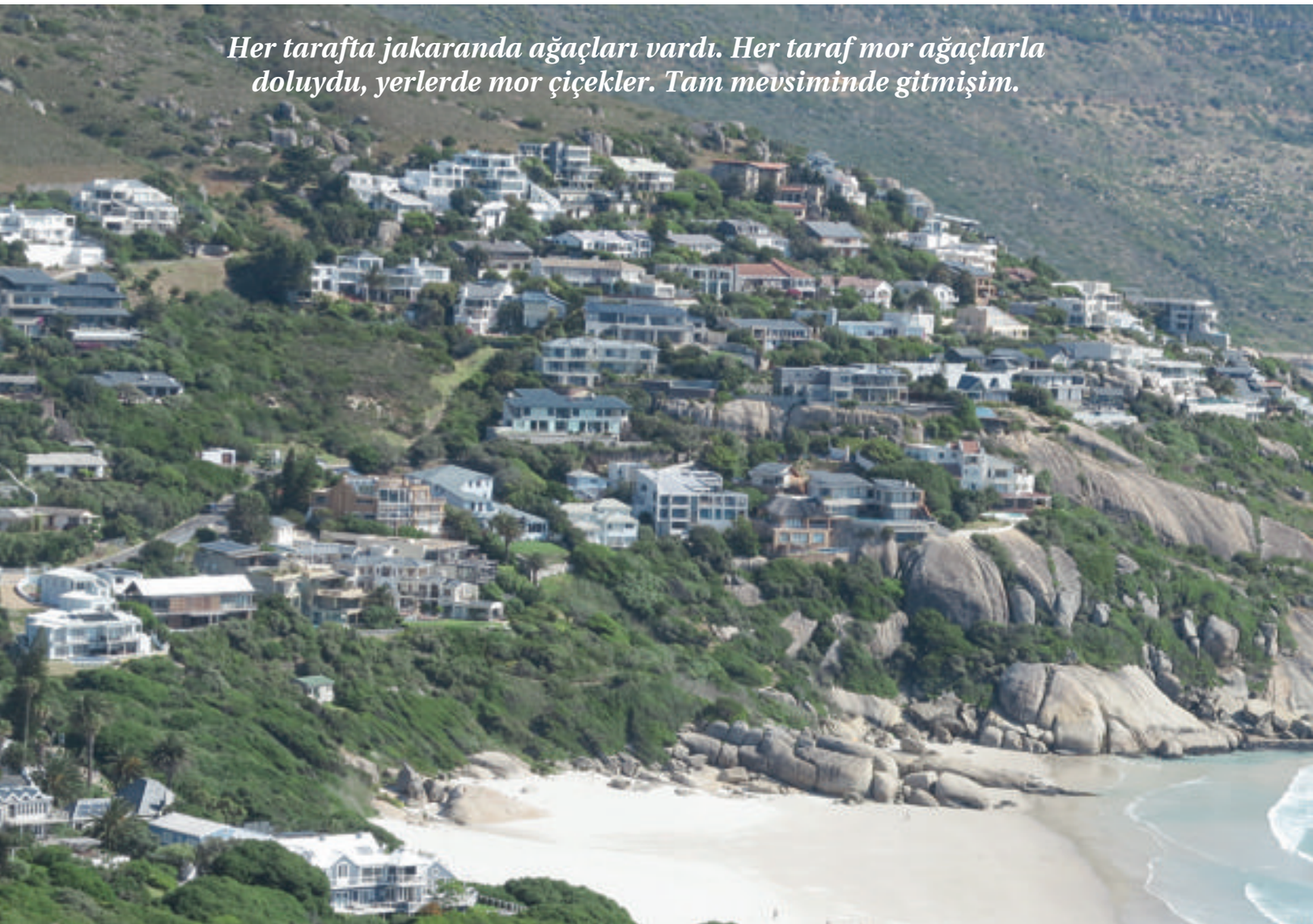
Her tarafta jakaranda ağaçları vardı. Her taraf mor ağaçlarla doluydu, yerlerde mor çiçekler. Tam mevsiminde gitmişim.

Kirstenbosch'ta ağaçların tepesindeki köprüde 4–5 yaşındaki çocukların okul turuna rast geldim. Çok şekerdiler. Her adım attıklarında köprü sallanıyor diye çığlık çığlığaydılar. Ortam birden daha da renklendi neşelendi.

PLAJLAR

Cape Town'un etrafındaki plajları; batı bölgesindeki plajlar (çok rüzgârlı ve dalgalı), False Bay tarafındaki plajlar) suyu bir miktar daha sıcak) ve Atlantik okyanusu kıyısındaki plajlar olarak ayırmak mümkün.
False Bay tarafındaki plajlar Gordon's Bay ile Simon's Town ve Boulders Beach arasında kalan bölgede yer alıyor. Atlantik okyanusunun etrafındaki popüler plajlar genellikle şehrin içindeki plajlar.

Camp's Bay: Plajların en popüleri. Bu bölgedeki evler Cape Town'daki en pahalı evlerden.

Clifton Bay: Birinci Dünya Savaşında askerler buraya çıkmış. Kumsalda o gün askerler için yapılan kulübeler bugün milyon dolarlık villalar haline gelmiş.

Sea point: Yahudilerin ağırlıklı olarak yaşadıkları bölge. Bu kıyıdaki en kalabalık yerleşim bölgesi.

- Plajlara gidenler kendi içlerinde bölünmüş. Daha sakin ve gözlerden uzak kalmak için, aileler için, havalı modellerin gittiği, bir de en büyük plaj şeklinde.
- Bu plajlardan birinde ayaklarımı suya sokmayı denedim. Ayaklarımın acısından ve soğuktan nefesim kesildi. Arkadaşlarım defalarca bu suya girip çıktılar. İnanamadım. Kutuplardan gelen su bu suya karışıyormuş. Ayağını buz kütlesinin içine sokmak gibi bir şeydi.
- Deniz kenarındaki fener, 850.000 mum ışığı gücündeymiş.
- Bazı semtlerde rüzgâr o kadar güçlü ki ağaçlar rüzgârın estiği yönde bayağı kıvrılmışlar.

Kelt: Bölgede suyun üzerini kaplayan yosunumsu bir şeyler var, buna kelt deniyormuş. Denizin içindeki canlıların yaşaması için çok faydalıymış ama yüzmeye uygun değilmiş.

Sayısız plajlardan biri

ŞANSLIYDIM ÇÜNKÜ RAST GELDİM

Rüzgardan korunmaya çalışırken

Secret sunrise: Organize eden grubun adı, "No Danger Diaries." Amaçları eğlenirken fark yaratmak. Benim katıldığım aktivitelerinin adı "Secret Sunrise. " Ayda iki kere toplanıyorlar. Gün doğumunda buluşuyorlar, sabah 6'da. Herkesin bir kulaklığı var. DJ bir taraftan konuşuyor. Önce esneme hareketleri, sonra biraz zıplama ve içinden geldiği gibi dans. Toplam bir saat boyunca… Katılanların arasında 20 yaşında olan da vardı 50 yaşında olan da. Hatta çocuğuyla birlikte gelen bile vardı. Genelde buluşulan yerler binaların tepeleri. Ama bazen deniz kenarında da buluşuyorlarmış. Biletler satışa çıktıktan sonra yarım saat içinde tükeniyormuş. Bir de aktivitenin nerede olacağını bir gün önceden mail aracılığıyla bildiriyorlar. Evinde kaldığım arkadaşımın bileti vardı. Aradı, benim için bilet sordu yokmuş. Sonuçta kişi sayısı, kulaklık sayısı ile sınırlı. Sonrasında arkadaşımı arayıp "gelsin bir şekilde kulaklık ayarlarız" dediler. Bugüne kadar yaptığım en keyifli şeylerden biri olduğunu itiraf etmem lazım. Bir çeşit sessiz disko. Masa dağının eteklerinde gün doğumunu seyrederken bir taraftan da zıp zıp dans ediyorsun... Daha ne olsun...

Pazarda görsel şölen

Her ayın ilk perşembesi: Her ayın ilk perşembesi galeriler gece yarısına kadar açık. Zamanlamam müthiş. Böyle bir aktiviteye rastladığıma inanamıyorum. Ben gittiğim her şehirde mutlaka birkaç galeri gezmeyi çok severim, düşünsenize bunu tam bir festival havasında yaptığınızı. Cape Town son derece kompakt bir şehir. Dolayısıyla galerilerin birçoğu da şehir merkezinde. Ortam tam bir davet havasında. Galerilerin içinde içkinizi satın alabiliyorsunuz ya da yemek yiyebiliyorsunuz. Sokaklarda yemek stantları kurulmuş durumda. Herkes elinde bir kadeh sokaklarda duruyor ya da o galeri senin bu galeri benim dolaşıyor. İlginç sergiler vardı. Bugüne kadar hiç görmediğim rastlamadığım tekniklerde yapılmış tablolar gördüm. Ama en ilginci rastladığımız canlı bir enstalasyondu. Çıplak bir kadın bütün vücudu dikenli tellerle çevrilmiş ve teller vücuduna batar durumda elinde kanı akan bir kalp tutuyor. Gözünden yaşlar akarken karşı duvarda kaybettiği aşkına yazılmış acısını anlatan bir şiir. Biraz rahatsız edici ama aynı zamanda da çok etkileyiciydi.

Esra HEKİMOĞLU

Oranjezicht (orange view city farm): Deniz kenarında kurulmuş bir pazar. Cumartesi günleri kuruluyor. Pek turiste rastlanan bir yer değil ama ben gidebildim. Nefesim kesildi. Ben hayatımda böyle bir pazar görmedim. Filmlerde bile. Görsel şölen. Çadırların içinde saman balyaları konmuş ve tüm sebzeler ve meyveler bu balyaların üzerine yerleştirilmiş. Sanki hayatları boyunca tasarım yapmış birileri tarafından. Her bir parça film karesi, fotoğraf karesi gibi. Hani yemek fotoğrafı çekenler saatlerce bir yemeğin fotoğrafını çekmek için uğraşırlar süslerler ya, bu görüntüler öyle ama birileri rastgele koymuş. Saatlerce fotoğraf çekebilirdim orada. Çiçek buketleri bile özeldi. Nefis vazolara konmuşlar samanların üzerine yerleştirilmişler. Böyle durumda kolunuzdan çeken bir erkeğin olması iyi oluyor çünkü ben tüm günü orada geçirebilirdim. Bir de işin güzel tarafı o pazarda satılan ürünler şehrin içindeki bir çiftlikte yetişiyor. Gidip gözümle gördüm bayağı şehir içi. Yani Taksim merkez olsa tarlalar Şişli'de, bu kadar da acayip bir şehir.

O sıcak havayla Noel fikri hiç uymasa da her tarafta yılbaşı süsleri ve ışıl ışıl ağaçları görmek çok eğlenceliydi. Özellikle de ağaçların etnik versiyonlarını görebilmek.

Waterfront'ta konser: Ne var canım diyeceksiniz, insan konsere her yerde rast geliyor. Ama bu konser başka konser. Biraz dinleyeyim dedim. Seyircilere bir baktım, yaş ortalaması 70 üstü. Meğer "senior day" imiş. Belli bir yaşın üzerindekiler için özel bir gün. Hepsi çocuklar gibi. Ellerinde abur cubur paketleri (onlara verilmiş) cips, dondurma. Kıyafetler rengârenk. Ayakta dans ediyorlar. Müslüman, Hıristiyan bir arada. Nasıl da zıplıyor, şarkılar söylüyorlar. Grup ortaya karışık eski Amerikan şarkıları söyledi. Biraz Sinatra, biraz rock biraz swing. Gitar emprovizasyonu, sololar, ne ararsan vardı. Seyircilerin hepsi de tüm şarkıları biliyordu. Dansları da çok sevimliydi. Aralarından biri neredeyse pole dance (direk dansı) bile yaptı. ■

İnstagram: seyahattutkusu / Esra HEKİMOĞLU
Email: esrahekimoglu@yahoo.com

İnstgram_renovahairdesign

RENOVA
HAIR DESIGN

Göktürk Merkez Mahallesi
Göktürk Cad. 3/A
Eyüp/İstanbul

0212 322 87 88
0536 484 03 01

Aslıhan IŞIN

Şapka, Yüzyıllardır baş tacı

ŞAPKA, YÜZYILLAR ÖNCE YALNIZCA ŞIK BİR AKSESUAR DEĞİLDİ, AYNI ZAMANDA STATÜ SEMBOLÜ VE BİR SİMGEYDİ. BAŞA GİYİLEN BİR GİYSİ OLARAK ŞAPKA SINIFINA GİREN KRAL TAÇLARI DA DAHİL, TARİHTE İNSANLARI BULUNDUKLARI KONUM VE SAHİP OLDUKLARI DÜNYEVİ VARLIKLARI BAKIMINDAN BİRBİRİNDEN AYIRAN PEK AZ ŞEY VARDI.

Yüzyıllar içinde tahtlardan sonra tüm zamanların saltanat sembolü taçlar, savaşlarda fetih giysisi olan miğferler, saygıda kusur etmeden çıkarılarak jest yapılan fötrler, mezun olurken havaya fırlatılan, tarlada güneşten koruyan, aristokratı köylüden, pilotu polisten, dönemleri ve rütbeleri birbirlerinden ayıran, şapkanın ta kendisi olacaktı.

Şapka ve sosyal değişimler birbiriyle yarıştı; şapka kendi gelişimini tamamlarken, toplum içerisindeki varlığı da önem derecesi değişerek sürecekti. Öyle dönemler oldu ki, şapka başa takılan bir mücevher muamelesi gördü. Zaten çok uzun yıllar incelik ve zarafeti simgeleyecekti; zira 19. yüzyıl, kentli erkeklerin şapka çıkarması ile anıldı. Özellikle bazı kıyafetlerin ayrılmaz parçası, bazılarının en güçlü aksesuarı olarak modaya damgasını vurdu. Bir zamanlar şapka kullanmak cesaret işiydi. Kadınlarla şapkanın ilişkisi 1920'lerde bir daha kopmamak üzere güçlendi. O tarihe kadar 11. yüzyılda deri boneler, 12. yüzyılda koni biçimli kepler ve çene altında bağlanan zarif boneler vardı.

16. yüzyılda her şey çok değişecekti; bir kere saçlar şapkaların altından görünmeye başlayacak, mücevherle süslenecekti.

17. yüzyılda şapka saygınlık göstergesiydi; yüksek ve tüylü şapkalar, prestijli ipek, altın ve gümüş şapka şeritleri ile süsleniyordu. 1700'ler Avrupa'da peruk yıllarıydı, şapka bir süreliğine etkisini yitirmişti. Ama kadınlar için durum aynı değildi; onların şapkacıları yeteneklerini konuşturdular. 19. yüzyılda şapkasız sokağa çıkılmadı.

İlk melon şapka 1850 yılında, İngiliz marka Lock&Co tarafından üretildi. Kadınlar kep giymeye devam ederken, 20. yüzyıla kadar şapka tarihine melon şapkalar damgasını vurdu. Ta ki, 1881 yılında Sardov'un oyunu Fedora'dan gerçek hayata taşınan fötr şapkalar üretilmeye başlanıncaya kadar… Üstelik zaman içinde şapkalar o kadar çok süslendi ki, artık neredeyse tüllerin, çiçeklerin, kurdelelerin, tüylerin altında ne olduğunu kimse göremiyordu. Kadınlar ve erkekler 20. yüzyıl moda dünyasını abartılı şapkalara boğdular.

1920'ler değişim yıllarıydı, Coco Chanel ve Madeleien Vionnet bu dönemde ortaya çıkacaklar, zarif çan şapkalar dönemi etkileyecekti. Moda dünyası kadife, şifon, tül, dantel, jorjet şapkalar üzerinden yürüyor, günün her saati başka şapka kullanılıyordu. Erkekler resmi durumlarda silindir, günlük hayatta melon şapkalar kullanıyorlardı. 1930'lu yılları beyaz perde şekillendirdi; aktörler ve aktrislerin kostümlerini tamamlayan şapkalar tasarlandı; Greta Garbo etkisiyle ünlenen şapkalar gözün üzerine düşüyordu. 1940'lar savaş yıllarıydı ve hiçbir anlamda üretim olmayacak, savaş sonrasında bombayı Dior, giyime getirdiği yepyeni bir bakışla patlatacaktı. 1950'lerle birlikte kadınların hayatına Givenchy ve hazır giyim girecek, şapkalar bu yaklaşımla küçülecek, minik bereler ve kutu şeklinde şapkalar bu on yıla damgasını vuracaktı. 1960'lar sadelik yıllarıydı; şapkaların eski popülaritesi yoktu, kadınları daha çok yeni saç modelleri heyecanlandırıyordu. Ta ki 60'ların sonunda Jackie Kennedy çılgınlığı başlayıp bütün kadınlar onun küçük şapkalarını günlük giyimin vazgeçilmez parçası haline getirene kadar. Çiçek çocuklar ise romantik keçe ve geniş kenarlı hasır şapkalarıyla bu on yılı barış ve sevgiyle kapayacaklardı.

1970'li yıllarda, 20'lerin çan ve 30'ların gözün üzerine düşen şapkaları yeniden moda oldu. Bu yıllarda keçe şapkalar da yeniden moda olacak, beysbol kepleri büyük bir çıkış yapacaktı. 1980'li yıllar yeniliklerle doluydu. Artık Issey Miyake gibi yeni modacılar ve yeni malzemeler vardı, Jean Paul Gaultier ve Christian Lacroix geniş kenarlı şapkaları yeniden yaratacaklardı.

1990'larda Galler Prensesi'nin de etkisiyle ince kenarlı ve tüllü şapkalar ile geniş kenarlı fötr şapkalar başrolü üstlenecek, beysbol kepleri varlıklarını koruyacaklardı. Ve 2000'li yıllarda her alanda olduğu gibi eski ve yeniler buluşacak; sınırsız ve zengin hayal gücüyle herkes için her model ve malzemeye sonsuz şans verilecekti. ■

İlona LEVİ

Girişimcilik hikâyeleri

DÜNYAYI DEĞİŞTİRİYOR

Daha önceki yazılarımda yeni girişimler, girişimciler için proje geliştirici ve gelir sağlayıcı altın kurallardan bahsetmiştim. Şimdi ise, ilham veren ve vizyon genişletici projelerden bahsediyor olacağım. Girişimcilik demek dinamizmi her daim ayakta tutmak demektir. Bunun en güzel örneklerinden bazılarını da bu yazımda paylaşıyorum. Yazılarımı ve rakamlarımı güvenilir kaynaklardan araştırarak oluşturuyorum. Her girişimin ortak yanı ise; önce HAYAL ETMEK sonrasında BAŞARI kapıları zaten aralanıyor buna bir de YATIRIMCI desteği eklendiğinde, dünyayı değiştirmek elinde oluyor!

Ekip işi ile insanların bedenini değiştirerek yeniden yaratıyorlar

Muscle Engineers Team (MeTeam) alanında uzman profesyonel atlet ve antrenörler, farmakolojist ve beslenme uzmanı kadrosuyla Türkiye'de bir ilke imza atmak için kuruldu. MeTeam'in temel amacı; sağlıklı bir bedene, fit bir vücuda kavuşmak isteyen, zayıflamak isteyen, vücut geliştirme ile ilgilenen ve hatta yarışmalara katılmak isteyen kişilerin zaman ve mekân sıkıntısı olmadan hayallerini gerçekleştirebilmelerine yardım etmektir. Bu amaca ulaşmak için belirlenen hedefe göre hazırlanan paketlerle online danışmanlık vermektedir. 4,8 ve 12 haftada üyelerini sağlığına ve fit görüntüye dönüştüren ekip bir buçuk senede dünyada bir çığır açmayı planlıyor. "Beni görmeden nasıl bu gelişimi sağlayacaklar" diyenler olabilir. Başlangıç fotoğraflarınız ve 10 günde bir göndereceğiniz fotoğraflarınızı değerlendirip değişimi inceliyorlar. Kişiye özel olması da cabası. Satın almayı yaptıktan sonra karşınıza çıkan 'sağlık anketi'nde verdiğiniz cevaplar değerlendirilerek size özel antrenman/beslenme planı tasarlanıyor. Ankette, özellikle metabolizma hızınızdan, nasıl beslenme alışkanlıklarınız olduğuna ve genetik hastalıkları taşıyıp taşımadığınıza kadar her şey tespit edilebiliyor. Sağlık ve spor sektörü 'mucizevi' bir şekilde büyüyor, benden söylemesi... Detaylar için, www.meteam.club'ı inceleyebilirsiniz.

BLABLABLA

Bu başlıkta ne? Diyenlere... BLA= Bilişim Liderleri Akademisi. Bu akademi, hayalinizde var olan yaratmak istediğiniz tüm objeleri yeni akıllı sistem 3D printer ile hayata geçiriyor. İster aklınıza gelen bir oyuncak tasarımı, ister evinizde dekor olarak kullanacağınız bir lamba ya da cumartesi akşamı dışarı çıkarken giymek istediğiniz bir ayakkabı. Siz hayal edin onlar yapsınlar! Yeni nesil olan 3D yazıcı sistemi, bu sene çok duyuyor olacağımız bir olgu. Bilişim Liderleri Akademisinin inovatif kafalı, çözüme odaklı profesyonelleri, kurumlara dönemsel (proje bazlı) veya tam zamanlı danışmanlık hizmeti sağlamaktalar.

BİR BİLENE SOR

Lise ve üniversite yıllarında sınavlara hazırlanırken ya da çözemediğimiz test sorusu karşımıza çıktığında çaresiz, bir sonraki gün öğretmen ile buluşmayı beklerdik. Yıllar geçip teknoloji ilerledikçe sistem e-posta yollama üzerinden devam etti. Şimdi ise mobil aplikasyon 'Bir Bilene Sor' ile 7 gün 24 saat çözümlere ulaşılabiliyor. Özellikle, Üniversiteye Giriş sınavlarına hazırlanan öğrenciler için performansı arttırıcı bir çözüm oldu.

Bir sonraki yazımda ise, global girişim hikayelerinden bahsediyor olacağım. Girişimcilik ve yatırım dünyası her geçen gün hızla büyüyor. Siz de bunun bir parçası olmak için yazı dizimi lütfen takip edin!

BU YAZ SENİN YAZIN!

Aylık üyelik ayrıcalıkları ile harika bir yaz için canlanın, sıkılaşın, forma girin, güç kazanın!

ZONE
TRAINING • SPA

Murat Kazgan ile
MMA Dersleri

Halis Duran ile
Aikido Dersleri

Uzman Terapistler ile
ZONE SPA

GÖKTÜRK
0212 777 66 00

BRANDIUM ATAŞEHİR
0216 574 05 05

ZORLU CENTER
0212 213 52 52

/ zonetrainingspa • www.zoneclub.me • info@zoneclub.me

Emre ÇOLAK

NEDEN PERSONAL COACHING?

Dünyada her gün milyarlarca insan hareket halinde… Yürümek, koşmak, çıkmak, inmek, kalkmak, oturmak gibi aksiyonlar "hareket" dediğimiz, görünürde kolay, incelendiğinde oldukça karmaşık olan bu bütünlemeyi oluşturuyor. Aslında belirli bir amaca yönelik yapılan "hareket", disipline ve modifiye edilerek yapıldığında; "daha sağlıklı olma", "fazla yağlardan kurtulma", "sakatlık önleyici", "madalya kazandırıcı" sıfatlara da bürünebilir.

Burada, disipline ve modifiye edilmiş hareketlerin kullanıldığı, her hareketin kişiye özel tasarlandığı, içerisinde beslenme programından-uyku saatine kadar her detayın vurgulandığı bir sistemden bahsedeceğiz.

Personal Training!

Kişisel antrenman anlamına gelen bu sistem, ülkemizde son 10 yıldır oldukça yaygın hale geldi. Üniversitelerden mezun olan profesyoneller, sertifika programları ile kendilerini yetiştiren alaylı antrenörler ile eski profesyonel sporcular, olayın training boyutunda ki Trainer tarafını oluşturmaktalar.

Bu özel hizmeti almak isteyenlere bakarsak, her yaştan ve her cinsiyetten insanı görmek mümkün, o yüzden bir genelleme yapmamız oldukça güç.

Temelini, kişiye özel hareketlere ve kişiye özel beslenme programına dayamış olan "Personal Training", kendi başına motive olamayan, kısa sürede sonuç almak isteyen insanların başvurduğu ilk çözüm olmaya başladı. Dünyanın önde gelen sanatçıları, kişisel antrenörleri ile bu sistemi uygulamakta ve görsel durumlarını uzun süre korumaktalar. İlginç olan bir başka bilgi ise; ünlü sinema oyuncuları, rolleri gereği fiziksel değişimlerini ''Personal Training'' ile sağlıklı bir gerçekleştirmekteler.

Antrenman süresinde yanınızdaki antrenörünüz, yapmanızı istediği hareketi dikkatlice gözlemler, yanlışları düzeltir ve siz doğru yapana kadar defalarca gösterir. Dinlenme ve mola sürenizi, antrenmanızın niteliğine göre belirler. Hatta ve hatta, size verdiği beslenme programı dışında bir kaçamak yaptıysanız, bu kaçamağı antrenmanınıza ekleyeceği birkaç hareket sayesinde etkisiz hale getirebilir. Sizi dinler, hoşlanmadığınız hareketlere alternatifler üretir, hedeflerinize doğru yürürken motivasyonunuzun bozulmaması için elinden geleni yapar.Günün her saati sizinle iletişim halindedir, yediğiniz yemeği, uyku saatinizi bile takip eder çünkü bu yaşamsal faaliyetleriniz, fiziksel anlamda gelebileceğiniz durumun sınırlarını belirler.

Aslında bakıldığında, Personal Training hizmeti alan kişinin, antrenman yapacağı yere gitmesi yeterli. Gerisini zaten antrenörünüz hallediyor.Bu sistem sayesinde, enerjinizi doğru biçimde kullanmayı öğrenirken, fiziksel ve mental anlamda olabileceğiniz en mükemmel duruma gelebiliyorsunuz. ■

SİNEMA

Erdoğan MİTRANİ

TÜRK SİNEMASI'NDA BAĞIMSIZLIK RÜZGÂRLARI- 6

Sinemamızın en genç kuşağına ayırdığımız bu yazı ne yazıktır ki üzücü bir haberle başlıyor: 1977'de Kayseri'de doğan, genç kuşağın en ümit veren isimlerinden, Seyfi Teoman, hem eleştirmenlerin hem izleyicilerin çok beğendiği "Tatil Kitabı" ve "Bizim Büyük Çaresizliğimiz"den sonra, üçüncü filmi "Evliya" üzerinde çalışırken, bir motosiklet kazası sonrası çok genç yaşta yaşama veda etti. İKSV, sinemacının adını yaşatmak için 2013'den itibaren ulusal yarışmanın En İyi İlk Film ödülünü Seyfi Teoman adına vermektedir.

Ramin Matin

1977 yılında Ankara'da dünyaya gelen Ramin Matin öğrenimine Fransa'da başlamış, ABD'de devam etmiş, yüksek lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde bitirmiştir. Gizem Erdem, İbrahim Selim, Pınar Töre ve Tuğrul Tülek'in oyunculuklarının öne çıktığı, distopik hikâyesi belirsiz bir mekân ve zamanda geçen İngilizce sinemaskop ilk filmi *"Canavarlar Sofrası"* (2012), oldukça cesur içeriği ve tekniğiyle Türk Sinemasında bir ilki gerçekleştiriyordu. Canavarları bizler gibi bir dört insan olan film, hepimizin içinde barındırdığı potansiyel şiddeti göstermesi açısından dikkat çekiciydi.
Matin'in, birbirlerine olan büyük sevgilerine rağmen, aralarında kelimelere dökülemeyecek bir gerginlik olan, biri içine kapanık, çekingen ve sessiz, diğeri ise dışa dönük, baskın ve gürültülü iki kız kardeşin çıktıkları bir yolculukla başlayan ikinci filmi *"Kusursuzlar"* (2013), Altın Portakal'da En İyi Film ve En İyi Yönetmen ödüllerini aldı. Zaman zaman dramatik bir "thriller" gibi gelişirken bazen katıksız bir psikolojik gerilim filmine dönüşen *"Kusursuzlar"*da da Matin, tiyatro kökenli oyuncuları, Esra Bezen Bilgin, İpek Türktan Kaynak ve iki kadının çatışmasını ortaya çıkarıyor, İbrahim Selim'den üst düzey sinemasal performanslar elde ediyor.

İlksen Başarır

1978'de İstanbul'da doğan İlksen Başarır, *"Başka Dilde Aşk"*(2009) ve *"Atlıkarınca"*dan (2010) sonra, 2013'de beş yıldır tiyatroda kapalı gişe oynayan Andrzej Saramonowicz'in biraz belden aşağı, biraz da kadın düşmanı güldürüsü *"Testosteron"*u, *"Erkek Tarafı"* adıyla, sahnedeki birkaç kadrosundan en başarılısı Onur Ünsal, Mert Fırat, Emre Karayel, Timur Acar, Tuna Kırlı, Metin Coşkun ve Cihan Ercan ile sinemaya uyarladı. Üst düzey oyunculukları keyifle izlense de, *"Testosteron"*un biraz tiyatro kokan

Kusursuzlar

Bir Varımş Bir Yokmuş

mizanseni ile tiyatro tarihimizin ilginç bir çalışmasını belgeleyerek geleceğe kazandırmak dışında yönetmeninin filmografisinde çok önemli yeri yoktur.
Değişmez ortak senaryo yazarı Mert Fırat ile kaleme aldıkları *"Bir Varmış Bir Yokmuş"* (2015), beğendiği şarkıyı yapan müzisyenin peşine düşen genç bir kadınla şarkı sahibinin aşk hikâyesini anlatmaktadır. Yeni bir şey söylemese de, ikilinin bu en şiirsel filmi, ilişkiye hem gerçekçi hem masalsı bakışı ve Mert Fırat ile Melisa Sözen'in kusursuz oyunculuklarıyla etkileyici bir çalışma.

Savaş Baykal

1978'de Diyarbakır'da doğan, yapmış olduğu kısa filmler yurtiçi ve yurtdışında ödül alan Savaş Baykal, ilk uzun metrajlı filmi *"Kanatsız Taklalar"*da (2010), ailesinin topladığı hurda yığınları arasında kırık bir gitar bulan bir gencin hayallerinin peşinde hayata tutunma çabasını konu alıyor. Bir sonraki filmi *"Ön Görüye Ağıt"* (2012), Yılmaz Güney'in bir öngörüsünden yola

Şiirin Tadı

çıkarak çevresindeki gerçekliği sorgulamaya çalışan bir sinema tutkununun, kamerasını gözü gibi kullanarak yaşadığı alanın ahlakı, kuralları ve kuralsızlığını irdelemesini anlatıyor. Baykal'ın Kültür Bakanlığının senaryo geliştirme kategorisinden aldığı destekle yazdığı *"Şiirin Tadı"* (2013), Ankara varoşlarında yaşayan bir babanın, hayatta kalan tek çocuğunu okutma direnişini, trajikomik bir dille anlatıyor. Baba, ayağı kırıldığı için okula uzun süre gidemeyen oğlunun derslerinden uzak kalmaması için derslere katılarak sınıfta anlatılanları, evde oğluna aktaracaktır.

Orhan Eskiköy - Özgür Doğan

İkisi de Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunu olan 1980 İstanbul doğumlu Orhan Eskiköy ile 1978 Varto doğumlu Özgür Doğan, müthiş etkileyici belgeselleri *"İki Dil Bir Bavul"* un ardından, 2012'de çektikleri *"Dengê Bavê Min / Babamın Sesi"* filminde, Zeynel Doğan'ın Maraş katliamı sonrası Elbistan'a göç etmek zorunda kalan ailesinin kişisel ses arşivinin

Mustang

üzerinden 1979-2009 yılları arasında yaşananları perdeye yansıtıyor. Ülkenin, gurbetteki babanın sesi gibi çözülmeyi, hesaplaşmayı bekleyen temel sorunlarından birine bir ailenin anıları üzerinden odaklanan *"Babamın Sesi"*nin belgesel-kurmaca tadını anaoğul Base Doğan ile Zeynel Doğan'ın dozunda oyunculukları daha da pekiştiriyor.

Deniz Akçay Katıksız

1978 doğumlu Deniz Akçay Katıksız'ın ilk filmi *"Köksüz"* (2012), kocasının ölümünden sonra üç çocuğuyla birlikte ailesini ayakta tutmaya çalışan bir anne ile aidiyet sorunu çeken çocuklarının hikâyesi. Psikolojik olarak tamamen dağılmış bir ailenin fertlerini filminin merkezine alan Katıksız, ayakta kalma mücadelesini anlattığı kadınların yaşamak için bir erkeğe bağımlı oluşlarını kadınların gözünden sorguluyor.

Ozan Açıktan

1978 Eskişehir doğumlu Ozan Açıktan, senaryo ve oyunculuklarını BKM Mutfak ekibinin üstlendiği, *"Çok Filim Hareketler Bunlar"* (2012) ile Tolga Çevik'in senaristliğini yaptığı ve başrolde olduğu *"Sen Kimsin?"* (2012) adlı iki orta halli güldürünün ardından, 2014'de Karaköy ve çevresinde bir gecede olup biten, paranın ve aşk tutkusunu başrolü oynadığı *"Silsile"* ile "Film Noir" türünün parlak bir örneğini çekmiştir.

Deniz Gamze Ergüven

1978'de Ankara'da doğan, halen Fransa'da yaşamakta olan Deniz Gamze Ergüven, senaryosuna da katkıda bulunarak yönettiği, dünya prömiyerini Cannes'da yapan *"Mustang"* (2015) ile 21. Saraybosna Film Festivali'nde de En İyi Film, En İyi Kadın Oyuncu ve Seyirci ödüllerini kazanmıştır. *"Mustang"*, bir Karadeniz kasabasında büyükanneleriyle yaşayan büyüme çağındaki 5 yetim kız kardeşin, okul çıkışı erkek arkadaşlarıyla oynadıkları bir oyun yüzünden maruz kaldıkları toplum baskısına karşı kendi yöntemleriyle direnişlerini ve özgürlük arayışlarını konu alıyor.

Kızların evden çıkmalarının yasaklanmasıyla başlayan, kapıların kilitlenmesi, duvarların yükseltilmesi, pencerelere demir parmaklık takılması ve zorla evlendirilmelerine kadar giden bedensel ve ruhsal şiddetin, kadınlarımızın her zaman karşı karşıya kaldığı sorunlar olduğu Türkiye'nin acı bir gerçeği. Ancak Ergüven, bu tip felâketlerin tümünü kız kardeşlerin başına peş peşe getirerek ülkemizin gerçeğinden çok, başta Fransa olmak üzere Türkiye'yi "üçüncü dünya ülkesi" olarak görmek isteyen AB ülkelerinin hayal ettiği gerçeği filme almış. Çok başarılı bir toplu oyunculuğun arkasına gizlenen bu samimiyetsiz bakış açısı, doğal olarak Avrupa'da yankısını bulmakta, *"Mustang"*a ve Fransa'ya En İyi Yabancı Film Oscar adaylığı ve benzeri ödülleri getirmeye devam etmektedir.

Sivas

Küf

Güzelliğin On Par'etmez

Saroyan Ülkesi

Filmin bir önemli kusuru da, Ergüven'in Türkiye gerçeğini yeterince bilmeyişi. En başta, kızların erkeklerle fütursuzca oynadıkları oyunlar o coğrafyada pek mümkün değil. Mümkün olsa da yarattığı tepki çok aşırı. O coğrafya diyoruz ama konuşmalar, davranışlar, insanların birbirlerine hitap etme biçimleri kesinlikle Karadeniz insanınınkilerden çok uzak. Muhafazakâr Müslümanlığı, Katolik Avrupa bağnazlığıyla karıştıran yazar-yönetmenin kızlara giydirttiği elbiselerse komik ötesi…

Kaan Müjdeci

1980'de Yozgat Yerköy'de doğan, 2003'ten beri Berlin'de yaşayan, sinemanın teknik altyapısın öğrenmek için bir süre New York Film Akademisi'ne devam eden Kaan Müjdeci'nin ataerkil toplumda şiddetin kökenlerini irdeleyen filmi *"Sivas"* (2014), Venedik Film Festivali Jüri Özel Ödülünü kazandı. Büyüme sancılarını yaşayan küçük bir çocuğun, terk edilmiş Kangal cinsi bir dövüş köpeğini sahiplenerek dövüştürmesi ve ailesinin şampiyonluklarla itibar kazanması süreci erkekler arasında sınıf ve iktidar ilişkilerinin nasıl belirlendiğinin de bir göstergesi haline geliyor. *"Sivas"*, köpek dövüşlerindeki (tabii ki hiç bir hayvanın zarar görmediği, ustaca gerçekmiş etkisi veren) vahşetin aracılığıyla, özelde erkek egemen topluma, genelde ise her türlü şiddete sert bir eleştiri getiriyor.

Ali Aydın

1981 doğumlu Ali Aydın ilk filmi *"Küf"* ile 2012'de 69.Venedik Film Festivali'nde "En İyi İlk Film" ödülü "Geleceğin Aslanı" ile Uluslararası Selanik Film Festivali'nde Gümüş İskender ödüllerini kazanmıştır. 2013'de Frankfurt Film Festivali'nde de "En iyi film" seçilen *"Küf"*, üniversite öğrencisiyken gözaltına alınan oğlundan hiçbir kurum özelinde haber alamamış, ağır bir travma ve yas döneminin ardından bu kaybı bir tür takıntı haline getirmiş bir demiryolları işçisinin üzerinden anlatılan, sosyal olarak cesede dönmüş olan bir Türkiye'de faşist çarkın içerisinde ezilenlerin öyküsüdür. Ercan Kesal her zamanki gibi olağanüstü yorumuyla filmi götürüyor.

Lusin Dink

Hrant Dink'in 1981 İstanbul doğumlu yeğeni Lusin Dink, halen yüksek lisans yapmakta olduğu Bilgi Üniversitesi Sinema TV bölümü 2003 mezunu. 2004 yılından beri birçok ulusal ve uluslararası filmde yardımcı yönet-

Sarmaşık

men olarak görev alan Lusin Dink, *"Gelecek Uzun Sürer"*in yönetmen yardımcılığını yaparken tanıştığı Özcan Alper ile evli.

İlk filmi *"Saroyan Ülkesi"* (2012), ünlü Ermeni asıllı Amerikalı yazar William Saroyan'ın 1964 baharında, önce uçakla ABD'den İstanbul'a, sonra da Ankara-Trabzon üzerinden karayoluyla günler süren bir yolculuk yaparak ulaştığı memleketi Bitlis'e ziyaretini anlatan bol ödüllü bir belgesel. Dink'in kurgusunda Saroyan, yer yer metinler ve kendi sesiyle, yer yer de gölgesiyle bu yolculuğa eşlik etmekte.

Hüseyin Tabak

Maraşlı Kürt bir ailenin 1981'de Almanya'da doğan oğlu Hüseyin Tabak, Hamburg'da film setlerinde çalışmış ve rejisör yardımcılığı yapmış, 2006'da da yönetmenlik ve senaryo eğitimi aldığı Viyana Film Akademisine kabul edilmiştir.
48. Antalya Film Festivalinde En İyi Film dâhil beş ödül alan ilk uzun metrajı *"Güzelliğin On Par'etmez"* (2012), annenin Türk olduğu, Kürt babanın terörist/gerilla geçmişi nedeni ile Avusturya'ya sığınmak zorunda kalan bir ailenin yeni ülkelerine uyum göstermeye çalışırken yaşadığı ciddi problemleri sevimli bir çocuğun gözünden anlatıyor. Bütün yetişkinlerin bir acısının olduğu hikâyede, çocuk ilk aşkı, büyüme sancıları ve dilini konuşamadığı bir ülkede yaşamanın zorlukları ile baş etmeye çalışıyor. Öyküsünü Asperger Sendromlu bir çocuğun gözünden anlattığı Avusturya yapımı *"Balkondaki At"*ın peşinden Hüseyin Tabak, halen postprodüksiyon aşamasındaki belgeseli *"Çirkin Kıral Efsanesi"*ni çekmiştir. Efsanevi yönetmeni tanımış olanlarla yaptığı söyleşilerde, bu insanların kişisel anılarından yola çıkarak Yılmaz Güney'in gizemli kişiliğini çözmeye çalıştığı film vizyona önümüzdeki aylarda girecek.

Ufuk Bayraktar

Babasının Cihangir'de işlettiği Firuzağa Kahvesi'nde çalışırken Zeki Demirkubuz tarafından keşfedilen, yönetmenin *"Bekleme Odası"* ile *"Kader"* filmlerinde yetenekli bir oyuncu olduğunu ispatlayan 1981 doğumlu Ufuk Bayraktar, oyuncu olarak Türk Sinema ve televizyonunun en ünlü isimleriyle çalıştıktan sonra 2015'de, eskiden arada bir kavga etseler de halen can ciğer kuzu sarması geçinen iki anneannesinin yaşadıklarından esinlendiği *"Kümes"* i yazıp yönetmiş.
Antalya'nın Korkuteli ilçesinde terk edilmiş bir köyde çekilen film 1950'lerin Türkiye'sinde geçiyor. Vereme yakalanan dört çocuklu Saniye, ölüm korkusuyla eşi Süleyman'ı kısır bir kadınla evlendiriyor. Saniye veremi yenerek evine döndüğünde iki kadın aynı çatı altında yaşamaya başlıyor. Kadınları Hasibe Eren ile Selen Domaç'ın canlandırdığı *"Kümes"*te, iki karısı arasında gerginlikler çıkmaya başladığında arada kalan Süleyman'ı Ufuk Bayraktar kendi oynuyor.

Tolga Karaçelik

Marmara Hukuk Fakültesini bitiren, Hukuk Fakültesinden sonra New York'ta sinema eğitimine giden 1981 İstanbul doğumlu şair ve öykü yazarı Tolga Karaçelik'in Tavşancık gişe bölgesinde memurluk yapan Kenan'ın üç

Annemin Şarkısı

kutudan oluşan ev, servis ve gişe arasında sıkışıp kalmış monoton hayatına ve hayal ile gerçek arasında gidip gelen dünyasına odaklanan ilk filmi, *"Gişe Memuru"* (2011), bir fantastik psikolojik kara komediydi.
Karaçelik'in ikinci filmi *"Sarmaşık"* (2014), Çelikezer'in *"Can"*ından sonra, Sundance Film Festivali'ne kabul edilen ikinci Türk filmidir.
Sarmaşık gemisi Mısır'a geldiğinde iflâs eden armatörün liman parasını ödemediği ve geminin üstünde haciz olduğu anlaşılır. Deniz hukuku gereği gemide, olası tehlikelere karşı harekete geçebilecek sayıda kişinin kalması gerekmektedir. Bir rütbeli, iki gemici, bir makineci, mutfaktan bir kişi, bir usta gemici olmak üzere toplamda kalacak altı kişinin pasaportları ellerinden alınır ve Sarmaşık gemisi, liman yetkililerinin kimsenin uğramadığı demirleme alanına çekilir.
"Sarmaşık", hiçbir yere gidemeyen gemideki bu altı adamın ne zaman biteceği belli olmayan macerasının, yiyecek ve içeceğin iyice azalmasıyla çıkmaya başlayan, gemiyi insanın insanı avladığı bir alana çeviren kavgaların ve bu huzursuz bekleyiş sırasında aralarında çıkan hiyerarşik güç mücadelesinin öyküsüdür. *Sarmaşık"*, 2015 yılında 52. Antalya Film Festivalinde En İyi Film, En İyi Senaryo ve En İyi Yönetmen Ödüllerin alırken, festivalin En İyi erkek Oyuncu Ödülünü filmin baş oyuncusu Nadir Sarıbacak kazanmıştır.

Nefesim Kesilene Kadar

Erol Mintaş

1982, Kars doğumlu Erol Mintaş, 2008'de Marmara Üniversitesi Sinema-TV Bölümünde Yüksek Lisansını bitirdi. Çeşitli yayınlarda sinema yazıları yazan, belgeseller ve kısa filmler çeken Mintaş, ilk kurmaca uzun metrajı *"Klama Dayika Min / Annemin Şarkısı"* ile Saraybosna Film Festivali'nde festivalin büyük ödülü "Saraybosna'nın Kalbi"ni kazanmıştır. *"Annemin Şarkısı"* 90'larda zorunlu göçle Tarlabaşı'na yerleşen ve ardından kentsel dönüşüm yüzünden Esenyurt'a göç etmek zorunda kalan bir anne-oğulun hikâyesi. Oğulun bazı arkadaşları ve sevgilisiyle Türkçe konuştuğu bölümler haricinde tamamı Kürtçe olan film, hem Kürt Dünyası'na farklı bir açıdan bakıyor, hem de, köyünün hasretiyle yanan, bu hasreti dilinde ve şarkılarında dindirmeye çalışan yaşlı anne karakteriyle yerinden yurdundan zorla koparılanları simgeleyen evrensel bir boyuta erişiyor. Oğul Ali'yi canlandıran Feyyaz Duman, henüz 32 yaşında ama 20 yıldır tiyatro yapan, Kürtçe sinemaya Hüseyin Karabey'in "Boran" filmiyle başlayan, Hiner Saleem'in filmlerinde de oynamış deneyimli bir oyuncu. Annesini memnun etmek için çırpınırken özel hayatındaki maddi ve manevi sorunları çözmeye çalışan Ali'ye getirdiği etkileyici yorumla Saraybosana'da aldığı *En İyi Erkek Oyuncu Ödülü*'nü geçen yıl Altın Portakal'da da Serkan Keskin'le paylaşarak-kazanmıştır.

Mehmet Bahadır Er

Marmara Üniversitesi Sinema ve Televizyon Bölümü mezunu 1981 doğumlu Mehmet Bahadır Er, kariyerine kısa

Deniz Seviyesi

film ve dizi çalışmalarıyla başlamıştır. Filmlerini eşi Maryna Gorbach ile birlikte çeken Er'in on beş yıl boyunca kendi mahallesinde yaşadıklarından esinlenerek senaryosunu yazdığı *"Kara Köpekler Havlarken"* (2008), İstanbul banliyösünde yaşayan iki mahalle delikanlısının, varoş içerisinde mevki ve prestij kazanma, sınıf atlama çabalarını aktarıyor. Bu ilk filmin ardından, ikili 2009'da orta halli bir eğlencelik olan *"No Ofsayt"*ı çeker. 2013 yılında çektikleri *"Sev Beni"*, görücü usulüyle bulduğu kızla evlenmeden önce bekârlığa veda için Ukrayna'ya giden Cemal ile, varlıklı bir adamın sevgilisi olan, bu rahat düzeni devam ettirmek için adamdan bir çocuk yapma peşinde olan Sasha'nın alışılmadık aşklarının Kiev'in eşsiz güzelliğinin fonunda anlatılan hikâyesidir.

Erdem Tepegöz

1982'de doğan Erdem Tepegöz, uzun bir kısa film ve belgesel geçmişinin ardından Türkiye'nin temel sorunlarından işsizliği odağına alan ilk uzun metrajlı filmi *"Zerre"*yi (2012) çeker. Jale Arıkan'ın olağanüstü yorumuyla neredeyse tek başına götürdüğü film, Tarlabaşı'nda yaşlı annesi ve engelli kızıyla tek göz bir evde sefalet içinde yaşayan bir genç kadının hayata tutunma mücadelesini anlatıyor. Sağlık sorunlarına zaman ve para ayrılamayan, günlük iaşenin temininde bile oldukça zorlanılan çetin yaşam koşullarında erkek egemen toplumda vasıfsız bir kadın işçinin mücadelesi, kapladığı zerre kadar yeri muhafaza etmek için verilen bir ölüm kalım savaşıdır…

Emine Emel Balcı

1984 yılında doğan Emine Emel Balcı, Mimar Sinan Üniversitesi'nde Radyo-TV-Sinema eğitimi aldı. Kısa filmleri ve belgeselleri ulusal ve uluslararsı festivallere katıldı. 65. Berlinale'nin Forum bölümüne seçilen *"Nefesim Kesilene Kadar"* ablası ve eniştesiyle birlikte yaşamanın giderek çekilmez bir hal aldığı, bir tekstil atölyesinde ortacılık yapan Serap'ın nefes alma çabalarını anlatır. Serap'ı ayakta tutan tek şey, uzun yol şoförü olan babasıyla yeni bir eve çıkabilme umududur. Sürekli uzaklarda olan babasının kayıtsızlığı arttıkça köşeye sıkışan genç kız, ipleri eline almaya karar verir…

Esra Saydam - Nisan Dağ

Esra Saydam ile Nisan Dağ'ın birlikte yazıp yönettikleri *"Deniz Seviyesi"* (2014), aradaki okyanuslara rağmen geride bırakılamamış bir aşkın, geçmiş ve şimdiki zaman arasında sıkışıp kalmış bir kadının iyileşme ve büyüme hikâyesidir. Onu seven Amerikalı kocası ve karnındaki 6 aylık bebeğine rağmen New York'ta yaşayan başarılı bir iş kadını Damla'nın aklı hâlâ geçmişinde, 8 sene önce açıklama yapmadan terk ettiği eski dostu ve sevgilisi Burak'tadır. Çocukluğunu geçirdiği yazlık evin satılacağını öğrendiğinde kocasıyla beraber Ayvalık'a giden Damla'nın kendisi ve geçmişi ile barışabilmesi için, senelerce sakladığı sırrını ona kapılarını kapamış olan Burak'a anlatması gerekmektedir…

Emre Konuk

1988'de doğan Emre Konuk, ilk filmi *"Çırak"* ile 2015 Antalya Film festivalinde En İyi İlk Film ödülünü aldı. *"Çırak"*, 15 yıldır aynı terzinin yanında çıraklık yapan, takıntılı, söylenenlerden fazlasıyla etkilenen, ölüm korkusu çeken 35 yaşındaki Alim'in, dükkânla ev arasına sıkışmış yaşamına odaklanmaktadır. Televizyonda LPG'li araçların güvenli olmadığını, durup dururken patlayabildiklerini öğrenen Alim, dükkâna daha yakın bir yere taşınmaya karar verir. Yaşamındaki bu küçük değişiklik onun. için bir dönüm noktası oluşturacaktır. Son yıllarda izleyicileri salonlara çeken komedi filmleri furyasına gelince; aralarında *"kocan kadar konuş"* ya da *"Nadide Hayat"* gibi eli yüzü düzgün çalışmalar olsa da, çoğunlukla kaba güldürü seviyesini aşmayan bu filmlerin, bu kadar tutulması ve devam filmlerinin neredeyse vizyonda iken çekilmeye başlaması sinema değil, sosyal psikoloji açısından incelenmesi gereken bir konu.
Şimdilik bu kadar. Şimdilik diyorum, çünkü, bir yandan yeni'lerin ileride yapmayı tasarladıkları işler var, diğer yandan da, halen vizyona sokmaya çalıştıkları ilgi çekici ilk filmler yapmış olan gençler, yapmak istedikleri filmleri hayal edenler, yazmaya başlayanlar ya da bitirdikleri senaryoyu çekebilecek parayı arayanlar var. Ömrümüz vefa ettiği sürece üç-dört yılda bir kendi sinemamıza dönüp yeni yapılanlara beraberce bakmak üzere… ■

5776 2016
Pesah

*Dostlarınıza yapacağınız **PESAH** bayram hediyenizi GÖZLEM'den uygun fiyata seçin; adınıza biz yollayalım...*

KİTAPLIĞIMIZDAN

Gömülü Şamdan	Stefan Zweig		10,00
Kura Irmağı'nın Kıyısında	Tamara Pur		12,00
İçimde Bir Başka Ben	Avram Ventura	~~16,00~~	14,00
1 - BİR	Miryam Şulam		15,00
Dişisel Gerilim	İdil Hazan Kohen	~~18,00~~	16,00
Hasta Bakıcı	Lüset Kohen Fins	~~20,00~~	18,00
Kehribar Gözlü Tavşan	Edmund de Waal	~~24,00~~	20,00
Altın Değerinde Hikâyeler	Sima Tovi	~~30,00~~	25,00
Selanik Yahudileri	Rena Molho	~~28,00~~	25,00
Tarih Notları	Bernard Lewis		25,00
İsrail'in On Yitik Kabilesinin Peşinde	Rivka Gonen		30,00
Pesah Agadası			30,00
Yahudi Düşünür Saadia Gaon	Muhammed Ali Bağır	~~35,00~~	30,00
Yeoşua		~~45,00~~	35,00
AVODA	İshak İbrahimzadeh		50,00
Musevi Lisesi	Albert Habip	~~100,00~~	80,00

ÇOCUKLARIMIZA

Damdaki Oyuncu (Oyun)		~~25,00~~	20,00
Çocuklarımıza Talmud'tan Öyküler	Liliane Zerbib Kazes	~~25,00~~	20,00
Bayramlar Kitabım	Shmuel Blitz		30,00
Tora'yı Öğreniyorum	Wicki L. Weber		30,00

HEDİYELİK

Minik Teilim	20,00
Şema Kolye	100,00
Şema Bilezik	100,00

sizin için seçtiklerimiz...

GÖZLEM (0212) 231 92 82 - kitabevi@salom.com.tr - www.gozlemkitap.com

Riva ŞALHON

Müzikseverlere konser seçenekleri

İbrahim Maalouf, "Red & Black Light" albümünü tanıtacak

Cazdan rock'a birçok farklı müzik türünü eşsiz tekniğiyle yorumlayan trompetin usta ismi İbrahim Maalouf, özel ışık şovu eşliğinde "Red & Black Light" albümünü yorumlayacak. Bugünün kadınlarına adadığı "Red&Black Light" albümünde Maalouf, kadınların daha iyi bir dünya için üstlendiği önemli role övgü sunuyor. Hayatında yer alan kadınların müziğine yansıyan hislerini büyüleyici sesiyle harmanlıyor. Geleneksel üç sübaplı trompet yerine babası Nassim Maalouf'un icat ettiği çeyrek tonların çalınmasına imkan veren dört sübaplı trompeti çalan Lübnanlı müzisyen, piyanist Nada Maalouf'un oğlu, yazar Amin Maalouf'un da yeğeni. 15 yaşında başarıyla seslendirdiği Bach'ın No. 2 Brandenburg Konçertosu'yla müzik kariyerine adım attı. 2007 senesinde kendi başına yayımladığı ilk albümü "Diasporas" ile yeteneğini dünyaya duyurdu. 2013 yılında yayımladığı "Illusions" albümü ile uzun süre boyunca caz listelerinde 1. sırada yer aldı.

23 Nisan Cumartesi / Volkswagen Arena

Stacey Kent

Fransız şanson geleneğiyle klasik Amerikan caz repertuarını kendi yorumuyla birleştirerek günümüzün en önemli caz şarkıcılarından biri olmayı başaran Stacey Kent, Türk seyircisi ile buluşuyor. Bugüne kadar yayınladığı 10 stüdyo albümü ve kendisi gibi caz sanatçısı olan eşi Jim Tomlinson'la birlikte yayınladığı 3 albüm, Amerikalı şarkıcının görkemli kariyerinin kaba taslak bir özeti sayılabilir. 1997 tarihli ilk albümü Close Your Eyes'ın ardından, her yeni albümle daha da oturan çizgisini dünyanın farklı coğrafyalarından aldığı ilhamla süsleyen Stacey Kent, romantizmin doruklarında yer eden sesinin başrolde olduğu hipnotize edici bir canlı performansa sahip.

21 Nisan Perşembe
Zorlu PSM

Enrico Macias, yeniden İstanbul'da

1961 yılında, Cezayir Bağımsızlık Savaşı kızışırken, karısı Suzy ile Cezayir'i terk edip Fransa'da yaşamaya başlayan Enrico Macias, 1967 yılından bugüne yaptığı yüzlerce kayıt, 7 albüm, oynadığı 10 film ve dizi ile adını tarihe altın harflerle yazdırdı. Tüm dünyada kalabalık bir hayran kitlesi bulunan, Enrico Macias, 50 yılı aşkın kariyeriyle dünyaca sevilen bir müzik efsanesi olmayı sürdürüyor. "Zingarella", "La Guitare" , "Aie Aie Aie" , "Solenzara" ve "Le Femme de Mon Ami" gibi unutulmaz onlarca şarkısıyla tüm dünyada gönülleri fetheden Enrico Macias, Türkçe yorumlanan 80'e yakın şarkısı ile ülkemizde tanınmaktadır.

14 Nisan
Perşembe
Zorlu PSM

JACK DEJOHNETTE

Caz tarihinin en büyük davulcularından birini piyanoda dinlemeye ne dersiniz? Elli yıla yayılan ve modern cazın ikonik figürleriyle gerçekleştirdiği konser ve kayıtlarla bugün caz davulunun tartışmasız en büyük isimlerinden biri olan Jack DeJohnette, Nisanda piyasaya çıkacak solo piyano albümü "Return" için piyanonun başına geçiyor. Piyano ile yolculuğu kariyerini davula döndürmeden çok önce başlayan DeJohnette, 1960'lı yılların ortasında girdiği Chicago caz sahnesinde band liderliğinin yanı sıra profesyonel piyanist olarak da yer aldı. Grammy ödüllü sanatçı, hard bop, R&B, dünya müziği, avant-garde ve diğer tüm stillere de yer açan bir çeşitliliğe sahip çalışmalarıyla tüm dünyada tanınıyor.

28 Nisan Pazar / İŞ Sanat

Yalın ile kaliteli akustik şölen

Beraber şarkı söylemenin dünyanın en güzel şeyi olduğuna inanan Yalın, gerçekleşecek konserde en yeni şarkılarını, en unutulmazları, en sevilenleri sevenleriyle birlikte seslendirecek. Yalın'ın eşsiz yorumu ve şarkılarının eşlik edeceği gecede, aşkla dolu bir geceye şahit olmak için siz de yerinizi alın.

26 Nisan Salı / Zorlu PSM

LUZERN SENFONİ ORKESTRASI

Sezonun öne çıkan konserlerinden biri daha... İki yüz yıllık geçmişiyle İsviçre'nin en köklü senfonik topluluğu Luzern Senfoni Orkestrası yaylı çalgıların iki seçkin yorumcusuyla aynı sahnede buluşuyor. Doymak bilmeyen bir iştahla icra ettiği klasik ve romantik repertuarıyla ülkesinin sınırlarını aşan bir uluslararası saygınlığa sahip olan LSO, James Gaffigan yönetiminde sahne alacak. Konserin solistleri ise Vilde Frang ile ateşli yoğunluğu, bütünselliği ve zarafeti birleştirdiği performanslarıyla günümüzün önde gelen çellistleri arsında yer alan Truls Mork. Program: J. Brahms Keman ve Çello için Konçerto, La minör Op. 102 - Dvorak Senfoni No. 8, Sol Majör Op. 88

22 Nisan Cuma / İş Sanat

KENAN DOĞULU ve İhtimaller

Kenan Doğulu şimdi de "İhtimaller" adında yeni bir albümle dinleyicileriyle buluşmaya hazırlanıyor.

"Aşk Oyunu", "Kurşun Adres Sormaz ki", "Can Bebeğim" ve "Baş Harfi Ben" gibi unutulmaz şarkılarıyla listelerde uzun süre boyunca bir numarada kalmayı başaran Kenan Doğulu söz yazarı, besteci ve albüm yapımcısı olarak sürdürdüğü kariyerinde çok sayıda başarıya imza attı.

Kenan Doğulu şimdi de "İhtimaller" adında yeni bir albümle dinleyicileriyle buluşmaya hazırlanıyor. Önceki çalışmalarına farklı bir açıdan yaklaşan bu projede, sanatçının yıllar içerisinde müzikseverlere sunduğu birçok hit parçasının, Ercüment Orkut, Can Çankaya ve Bulut Gülen tarafından caz müzik formlarında yeniden düzenlenmiş versiyonlarının yanı sıra ve söz ve müziği Doğulu'ya ait "İhtimal" adında yepyeni bir şarkı da yer alıyor. Prodüktörlüğünü Kenan Doğulu ile birlikte Ozan Musluoğlu'nun üstlendiği proje ülkemizde ve dünyada başarılarıyla tanınan birbirinden değerli caz müzisyenlerinin eşliğinde tamamen canlı olarak kaydedildi.

29 Nisan Pazartesi / İş Sanat

THE NASH ENSEMBLE

2010 yılından beri, Wigmore Hall'un yerleşik oda topluluğu olan The Nash Ensemble, Britanya'nın en iyi oda müziği topluluğu olarak gösterilmektedir. Topluluk, Haydn'dan günümüzün önde gelen bestecilerine kadar uzanan geniş bir repertuvara sahiptir. 1964 yılında kurulan topluluk, 50 yıllık geçmişinde klasik eserlerin yanı sıra gelecek nesillere miras sağlaması adına çağdaş eserlere de önem vermektedir. Topluluk, etkileyici bir kayıt koleksiyonuna sahiptir. Tüm Mozart yaylı dörtlülerini, Rusya oda müziğinin Arensky, Glazunov ve Borodin gibi önemli isimlerinin ve İspanyol besteci Joaquin Turina'nın eserlerini içeren kayıtlar topluluğun yakın zamanda çıkarttığı albümlerdir. 2012 yılında "Winter Passions" adıyla çıkan David Matthews'in oda müziği albümü ise çağdaş müzik kayıtları içermektedir.

4 Mayıs Çarşamba
CRR

Maisky Trio

En efsanevi klasik müzik yıldızlarından viyolonsel virtüözü Mischa Maisky ülkemizde merak ve tutkuyla takip edilen bir sanatçı. Maisky bu konserde uluslararası alanda şöhreti günden güne yükselen piyanist kızı Lily Maisky ve kemancı oğlu Sascha Maisky'yle birlikte piyanolu trio repertuvarının çok sevilen eserlerini seslendirecek. Schubert'in ölümünden kısa süre evvel bestelediği, ustalık ve derinlik dolu Nocturne'su, Shostakovich'in İkinci Dünya Savaşı'nın en karanlık yıllarından birinde, 1944 senesinde yazdığı çarpıcı Trio'su ve Brahms'ın gençlik döneminin en önemli eserlerinden kabul edilen, senfonik boyutlardaki Birinci Piyano'lu Trio'su İstanbullu müzikseverler için nefes kesici bir şölen vaat ediyor.

28 Nisan Perşembe / CRR

SCOTTISH ENSEMBLE ve NICOLA BENEDETTI

Günümüzün en etkileyici klasik müzik sanatçıları arasında yer alan Nicola Benedetti, son albümü "Homecoming; A Scottish Fantasy" ile 1990'lardan beri Top 20 İngiliz Resmi Albüm Listelerine giren ilk İngiliz kemancı. Sezonun son konserine Scottish Ensemble ile birlikte çıkacak. İngiltere'nin tek profesyonel yaylı orkestrası özelliğine sahip olan topluluk, devrimsel nitelikteki konser programları, enerji dolu performanslarıyla dinleyicilerine oldukça güçlü deneyimler sunuyor. Program: P. İ. Çaykovski Mevsimler, Op. 37a (Düzenleme: David Matthews) - A. Vivaldi 4 Mevsim Konçertoları, Op. 8 No. 1-4 / P. İ. Çaykovski "Souvenirs de Florence" Op. 70

5 Mayıs
Perşembe / İş
Sanat

PİŞİRME KAĞIDINDA SEBZELİ SOMON

2 kişilik Malzemeler
1 dilim somon
4-5 adet mantar
1 adet kırmızı biber
1 adet yeşil biber
1 adet havuç
2 yemek kaşığı zeytinyağı
Tuz ve karabiber
Üzeri için
1-2 dal maydanoz

Hazırlanışı
Biber ve havuçları minik küpler halinde doğrayın. Mantarları dilimleyin. Yapışmaz bir tavada zeytinyağında sebzeleri birkaç dakika soteleyin. Somonu iri parçalar halinde doğrayın. **Koroplast Pişirme Kağıdı**'nı porsiyonluk kare parçalar halinde kesin. Üzerine dilimlenmiş somonları alın. Sotelenen sebzeleri somonun üzerine ilave edin. Tuz ve karabiber ile lezzetlendirin. Sicim ipiyle **Koroplast Pişirme Kağıdı**'nı kenarlarından yukarı doğru kaldırıp bohça şeklinde bağlayın. Fırın tepsisine dizin ve 180 derecede yaklaşık 10-15 dakika pişirin. Pişirdikten sonra servis için açıp üzerine kıyılmış maydanoz serpin.

Bayram sofralarınız için pişirme kağıdında hazırlanmış sağlıklı ve lezzetli balığınız sevdiklerinizle birlikte afiyet olsun.

Yeni
KOROPLAST
HAZIR KESİLMİŞ
Pişirme Kağıdı
Pratik Kullanım
tek tek!
16 ADET
TEPSİ EBADINDA HAZIR KESİLMİŞ
Hayatı Kolaylaştırır
KOROPLAST®

KEMERLIFE

Hem yeşil, hem şehir

KEMERBURGAZ İSTANBUL CADDESİNDE YENİ YAŞAM

Göktürk'ün ardından yükselen grafiğiyle dikkat çeken Kemerburgaz'da konumlanan Kemerlife XXIII, bölgenin merkezinde yer alan en büyük ve en prestijli proje olma özelliğini taşıyor. 160 konut ve 8 ticari alan bulunan projede konutlar, 1+0'dan 5+1'e kadar farklı alternatiflerle sunuluyor. Mimarisi ferahlık ve bol gün ışığı üzerine kurgulanmış Kemerlife XXIII'ün sosyal tesisinde açık yüzme havuzu, sauna odası, buhar odası, pilates salonu, fitnes salonu ve kafeterya yer alıyor. Çatılarında yenilenebilir enerji sistemleriyle doğa dostu bir proje olan Kemerlife XXIII'te, asma bahçeler ve ahşap bloklarda bahçe teraslar ile kendinizi yeşilin içinde hep huzurlu hissedeceksiniz.

METAL YAPI KONUT

0212 322 34 00 / 0212 322 19 99